ANUL XXV - NR. 49 (1122) - 9 decembrie 1976

flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

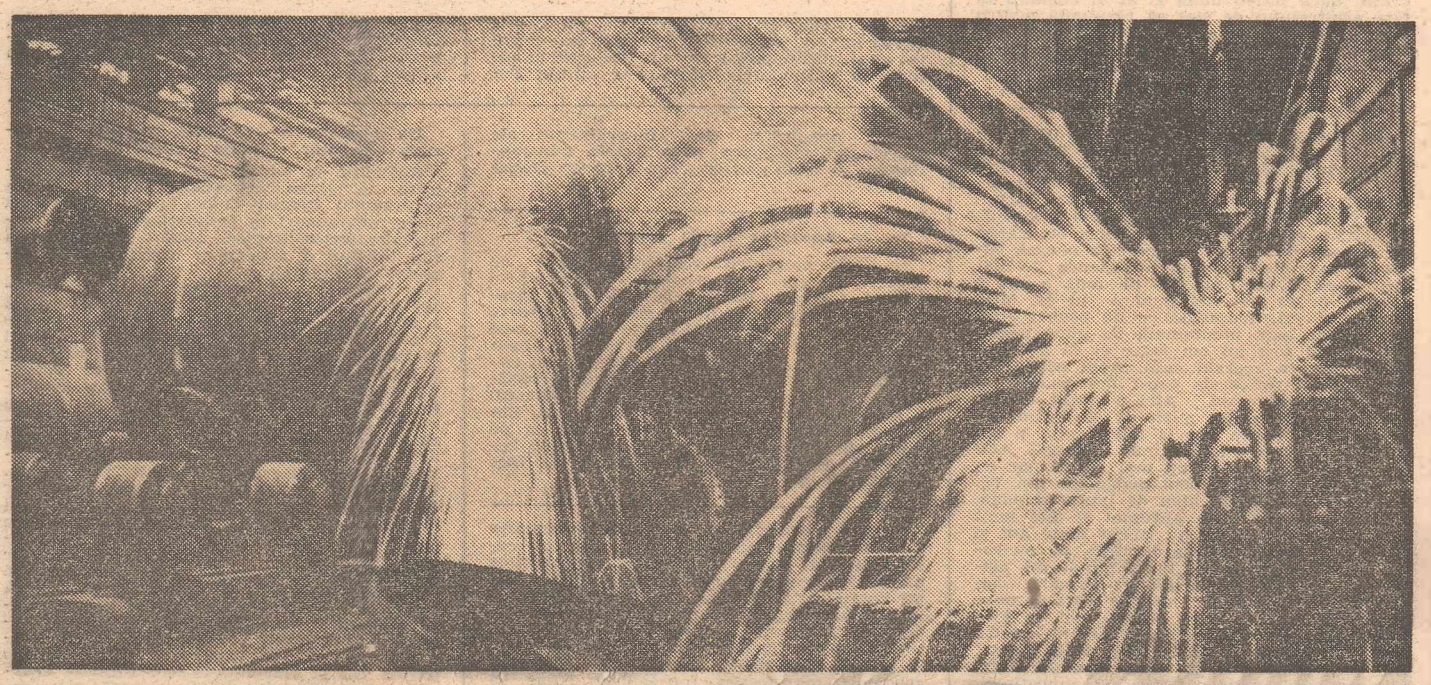

Examen de conștiință la VULCAN

Desigur, lucrătorii de azi de la Vulcan nu sînt descendenții direcți ai luptătorilor de-acum 75 sau 50 de ani. Ei au venit din toate regiunile țării, precum în întreaga țară pot fi găsiți muncitori, tehnicieni, ingineri, activiști crescuți la lumina spiritului revoluționar și a solidarității muncitorești de la Vulcan. Spiritul rămîne. Diseminarea spiritului nu-i subțiază substanța, ci, dimpotrivă, sămînța lui roditoare îi potențează resursele și-l face atotbiruitor.

...Omul pe care-l salutasem la intrare, spune Olimpian Florescu, mai mult țipînd, ca să-l pot auzi, se numește Ion Dumitrescu. Acest Ion Dumitrescu este omul care a montat împreună cu colectivul lui toate echipamentele electrice din întreprindere și tot el este omul care, de-ar fi nevoie, le-ar mai monta o dată și încă o dată fără nici un ajutor de dincolo de porțile uzinei, un maniac al meseriei, unul dintre acele focuri care nu se sting pînă nu se mistuie pînă la capăt și înțeleg, ciulindu-mi urechea, că Olimpian Florescu, țipînd printre motoare și macarale, vrea să-mi vorbească nu atît de un om, ci de omul-simbol, de tipul aspru de muncitor pentru care a munci înseamnă a trăi total pentru o idee, pentru o pasiune și un crez, și acest tip aspru de om este muncitorul de la Vulcan.

(Citiți reportajul în paginile 6–7)

Dimineața, pe Tîrnava Mică

În liniștea de început de lume
A zorilor uimiți, întrebători,
Las pașii ca doi mînji să mă
îndrume
Spre pragul părintescului pridvor.

De la-nălțimea lui iscoditoare
Ca un amvon zidit în noi, stelar,
Văd cum se zbate apa la izvoare,
Cum din pădure și-a făcut pieptar.

Mă prinde-n joc lumina, preacurata,
Sub munți de sare să mă văd
cărunt
Și-n turla brazilor de la Sovata
O tinerețe veșnică să-nfrunt.

Cetățile-s de flăcări pînă-n stele
Cu frunți încringurate, ca de reni,
Zidite-acum, crescînd și noi cu ele
De la Singeorz mai jos, la Tîrnăveni.

Cetățile-s cu umeri de podgorii
Ca vechii daci care le-au pus temei,
De nu mai par nici mici, nici iluzorii
Tîrnavele de vin de la Jidvei.

Cetățile-s cu tîmple ginditoare,
Cu parapeți statornici, de curaj.
În preajma lor acum nu ne mai
doare
Cîmpia Libertății de la Blaj.

În liniștea de început de lume
A zorilor uimiți, întrebători,
Las pașii ca doi mînji să mă
îndrume
Spre pragul părintescului pridvor.

ION BRAD ■

O carte de învățătură

O viață de om așa cum a fost, una din cărțile fundamentale scrise de Nicolae Iorga, a apărut la Editura Minerva într-o a treia ediție, excelent întocmită de Valeriu Râpeanu și Sanda Râpeanu. Socotită ca una din importantele opere de memorialistică din literatura română, ea înfățișează istoria zbuciumată a formării conștiinței unuia din cei mai de seamă bărbați care s-au ivit pe pămîntul românesc. Paginile autobiografice ale lui Nicolae Iorga alcătuiesc un adevărat și pasionant roman. Savantul de notorietate mondială nu insistă asupra amănuntelor anecdotice, nu-și etalează viața sufletească pentru ca oricine s-o poată contempla. El se preocupă în primul rînd să ofere cititorilor o carte de învățătură în care biografia unui om să devină un îndreptar pentru ceilalți. Nu întîmplător Nicolae Iorga exclude orice detalii interesante, poate, pentru amatorii de senzațional, dar care nu ar ajuta cu nimic la modelarea unui destin. Autorul apare adeseori în postura unui judecător aspru și condamnă cu vehemență greșelile celor din jurul lui sau pe cele ale sale. Din această pricină cartea exprimă mari frămîntări sufletești, dezvăluie atitudini polemice față de fapte sau de oameni cu care Nicolae Iorga a fost contemporan. Personajul acestui palpitant roman, scris cu febrilitate, la o înaltă incandescență a cuvintelor, apare nu numai ca martor al epocii sale, dar și ca un om de acțiune, hotărît s-o modifice, s-o

GEORGE ARION ■

(Continuare în pag. 18)

NADIA COMĂNECI, cea mai bună sportivă a lumii în anul 1976

„Perfecțiunea atinsă de Nadia Comăneci, precum și răsunetul internațional fără precedent al victoriilor sale au avut cîștig de cauză față de medaliile și recordurile înotătoarei Kornelia Ender (R. D. Germană) situată pe locul 2" – comentariul Agenției France Presse.

Cea mai bună sportivă a anului, după toate anchetele agențiilor de presă, gimnasta româncă **Nadia Comăneci** a înflăcărat – prin măiestria și grația ei inegalabile – imaginația a milioane de oameni.

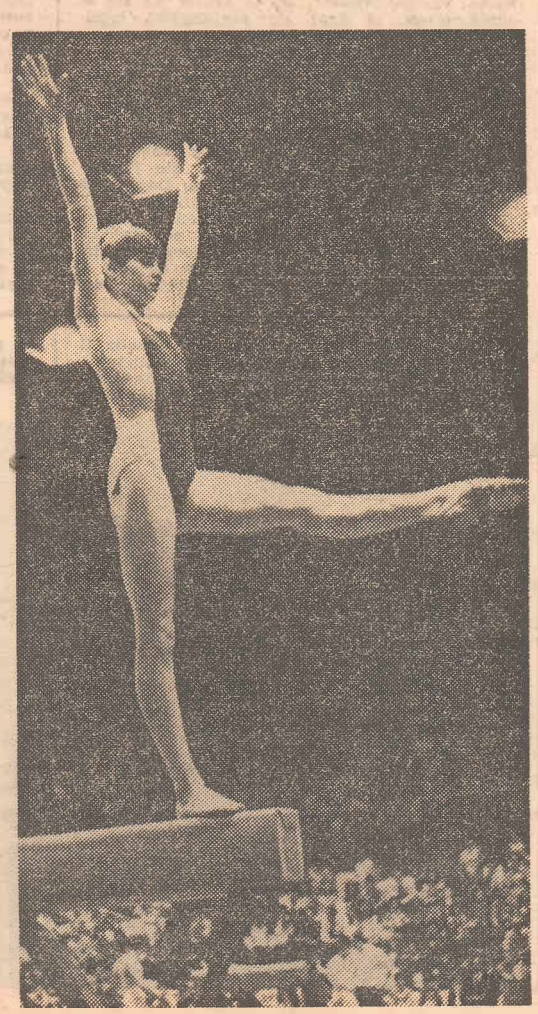

Fotografie de DRAGOȘ NEAGU ■

DIN SUMAR

■ **„Copii, cine vrea să se facă țăran ?"** (pag. 4)

■ **O viață pentru România** (pag. 8)

■ **Sibienii, în spațiul lor de muncă și viață, de dor și legendă, creatori ai unei istorii întrupate din dăruire, perseverență și patriotism** (pag. 10, 11, 12, 13, 14, 15)

■ **Raportul dintre consumație și nota de plată la expresul și restaurantul Gării de Nord** (pag. 20)

flacăra la dispoziţia dumneavoastră

Din partea Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului 3 Bucureşti, primim :

La adresa dv. privind sesizarea făcută de Natalia Darie, în care solicită drum de acces pentru pietoni şi autovehicule, o comportare tovărăşească a lucrătorilor de pe şantier, reînfiinţarea posturilor telefonice, precum şi normalizarea tensiunii (este vorba de lipsuri semnalate pe şantierul din şoseaua Iancului, n.n.), vă comunicăm următoarele : ● S-a luat legătura cu conducerea şantierului de construcţii şi s-a asigurat drum de acces pentru pietoni şi autovehicule prin str. Măgura Vulturilor. ● S-a pus în vedere lucrătorilor de pe şantier să aibă o comportare mai demnă, să vorbească frumos. ● Posturile telefonice se vor reînfiinţa după închiderea lucrărilor la Bl. 113/C. De asemenea, se va asigura tensiune electrică constantă tot cu ocazia închiderii lucrărilor.

PRIMIM DIN PARTEA COMITETULUI JUDEŢEAN TELEORMAN AL P.C.R.

CÎND ADEVĂRUL ESTE SACRIFICAT PE BAZA UNOR AFIRMAŢII NECONTROLATE

În „Flacăra" nr. 41 din 14 octombrie a.c. la rubrica „Flacăra la dispoziţia dumneavoastră", cu subtitlul **„Se pare că destinul i-a jucat o farsă dramatică unui om"** se publică **fragmente dintr-o scrisoare,** adresată de cetăţeanul Gheorghe Popescu, din comuna Orbeasca — judeţul Teleorman, redacţiei revistei.

Semnatarul scrisorii acreditează ideea că, printr-un şir de „erori grave" la care au concurat organele de miliţie, procuratură şi justiţie, cetăţeanul **Burcin A. Constantin,** zis **Macedon,** a fost condamnat la 9 ani închisoare pentru că a furat 7 kg cartofi de la C.A.P. „Tractorul" Tătărăşti de Jos, pedeapsă determinată de faptul că în mod greşit a fost considerat recidivist, ca urmare a unei coincidenţe de nume.

Şi acum, iată adevărul, pe care „cetăţeanul" Gh. P din Orbeasca a încercat să-l ocolească, inducînd în eroare redacţia revistei şi, ceea ce este mai grav, opinia publică.

Să derulăm în sens invers filele calendarului şi să ne oprim la cele pe care stau înscrise datele de 10/11 iulie 1974, cînd s-a întîmplat de fapt adevărata dramă. Atunci, după ce au consumat băuturi alcoolice la bufetul din sat, **Burcin A. Constantin şi consăteanul său Bondarici Ion au conceput, cu premeditare, un furt din averea membrilor cooperatori.** În acest scop au pregătit **un sac, o lanternă şi două ciomege,** pornind apoi spre cultura de cartofi. Şi, în timp ce comiteau delictul de furt calificat în paguba avutului obştesc (a se reţine orele 23), a sosit la faţa locului şi paznicul obştii. Făptaşii, surprinşi, au găsit imediat mijloacele prin care să-şi acopere hoţia. **Au aruncat cu ţărînă în ochii paznicului pentru a nu-i recunoaşte,** apoi i-au aplicat mai **multe lovituri de ciomag în cap şi pe corp,** l-au trîntit la pămînt, comiţînd, în termenii juridici consacraţi, infracţiunile de **tîlhărie în paguba avutului obştesc şi tentativă de omor.**

Cea de-a doua încadrare juridică are la bază faptul că unul din ciomege avea montat la un capăt o **bucşă metalică, obiect de natură să determine moartea, mai ales în situaţia cînd loveşte într-o regiune vitală.** S-a mai reţinut că paznicul, **aflat în exerciţiul funcţiunii,** dispunea de posibilităţi limitate de apărare, fiind infirm de mîna dreaptă, singur, împotriva a doi indivizi în deplinătatea forţelor fizice.

Infractorii au **părăsit victima,** s-au depărtat de la locul faptei şi au continuat să-şi umple sacii cu cartofii obştii. Cu eforturi deosebite (prezentînd **fracturi ale craniului şi înfundare de substanţă osoasă pe o suprafaţă de 3,5/2,5 cm),** paznicul şi-a scos pufoaica şi s-a tîrît, singur, prin noapte, pînă acasă, epuizat.

Internat **imediat la spitalul** „Prof. doctor Gheorghe Marinescu" din Bucureşti, paznicul Ioniţă Ion a fost operat la urgenţă. **În total, îngrijirile medicale durînd 120 de zile.** Prin efortul susţinut al medicilor a fost salvat, bucurîndu-se mai departe de viaţa pe care cei doi indivizi certaţi cu etica au vrut să i-o răpească în mod brutal.

Să ne întoarcem la făptaşi. După ce au încărcat sacul cu cartofi, au venit din nou la locul unde lăsaseră victima, găsind, spre stupefacţia lor, doar pufoaica acestuia pe care şi-au însuşit-o.

Au fost arestaţi după cîteva zile, cînd Ioniţă Ion a fost în stare să dea relaţii despre cele întîmplate. Dosarul întocmit a fost trecut prin toată filiera organelor competente, soluţia rămasă definitivă purtînd girul Tribunalului judeţean Teleorman, al Procurorului General al Republicii, la al cărui recurs extraordinar faptele au căpătat adevărata calificare juridică, al plenului Tribunalului Suprem al R.S.R.

Menţionăm că la dozarea pedepsei lui Burcin A. Constantin, zis Macedon, organele de justiţie nu au reţinut o eventuală stare de recidivă, care dealtfel, în cazul respectiv, nu era posibilă după lege, aplicînd ambilor inculpaţi aceeaşi condamnare de 9 ani închisoare.

Pentru înlăturarea oricăror dubii, cei interesaţi au la dispoziţie dosarul penal nr. 1242/1975 aflat la Tribunalul judeţean Teleorman.

În ceea ce priveşte familia lui Burcin A. Constantin, obştea comunei îşi face totuşi datoria contrar celor afirmate de semnatarul scrisorii. Începînd din 1975 **cei rămaşi temporar fără tată şi soţ** (din a cui vină e lesne de înţeles) **primesc cereale şi ajutoare băneşti.**

Mai mult decît atît, printr-un gest de aleasă omenie, **paznicul Ioniţă a renunţat, de'iberat, la orice despăgubiri materiale din partea celor care au atentat la viaţa lui.**

Sincer vorbind, e regretabil că în concepţia unora ca Gheorghe Popescu şi-a făcut loc, fie şi numai în acest caz ideea că societatea noastră poate condamna gratuit un om, că adevărul poate fi ascuns ori denaturat şi poate fi asa de nepăsătoare încît să lase în voia soartei trei copii, indiferent de faptele tatălui lor.

Iată deci adevărata faţă a lucrurilor. De aceea, este firesc să ne întrebăm cum de a fost posibil ca, fără a se cunoaste realitatea, fără o confruntare a relatărilor semnatarului scrisorii publicate cu adevărul, să-şi facă loc în presa noastră, într-o revistă de mare prestigiu, cum este „Flacăra", denaturări care pun la îndoială umanismul normelor noastre de drept, probitatea instanţelor de judecată. Legea presei din Republica Socialistă România, care trebuie înţeleasă şi aplicată în întregul ei, îl obligă în primul rînd pe redactorul şef, care deţine controlul şi răspunderea veridicităţii materialelor publicate, să vegheze cu toată fermitatea ca opinia publică să fie exact informată.

Credem că este de datoria conducerii revistei să deschidă paginile la aceeaşi rubrică şi să prezinte faptele în adevărata lor lumină, să informeze cititorii că Burcin A. Constantin, zis Macedon, nu este o „victimă", ci un infractor care şi-a primit, pe drept, pedeapsa pentru actele sale reprobabile.

IOAN TIRONEAC
activist al Comitetului judeţean Teleorman al P.C.R.

Pe distanţa Bucureşti Nord — Tîrgovişte — Pietroşiţa circulă trenul accelerat 151, cu plecare din Bucureşti la ora 5,26 şi sosirea la Tîrgovişte la 6,38. Un astfel de orar ar trebui să însemne, pentru numeroşii navetişti, idealul. Din păcate, necazurile noastre sînt aproape zilnice şi iată de ce : în staţia Nucet, unde ajunge la ora 6,25, acceleratul 151 urmează să întîlnească trenul personal 1 104 (care, la această oră, trebuie să se afle deja în staţie). Nu ştiu cum se face, dar personalul acesta întîrzie aproape fără excepţie cîte 10—15 minute, provocînd — se înţelege — întîrzieri corespunzătoare şi acceleratului. Nu putem crede că atîtea întîrzieri ar avea vreo cauză obiectivă, ci mai curînd că anumiţi angajaţi ai C.F.R. nu depun eforturi suficiente pentru operativitate şi punctualitate. Ce-ar spune tovarăşii de la C.F.R. dacă într-o bună zi ar fi chemaţi în faţa arbitrajului de stat să răspundă pentru pagubele provocate multor întreprinderi din Tîrgovişte din cauza întîrzierilor repetate ale unor angajaţi ai lor, navetişti cu acceleratul 151 ? **(I. Rădulescu — Tîrgovişte)**

Mă numesc **Maria Florea.** Un vînt prielnic m-a adus şi m-a sădit aici în inima Olteniei. Apele Gilortului m-au scăldat, cîntecele şi poveştile bătrînilor din sat m-au hrănit, razele soarelui mi-au arătat drumul spre viaţă. Cînd eram numai de-o şchioapă, îl căutam mereu pe moşul acela cu traista de poveşti. Într-o zi am mers la o casă părăsită. În subsolul ei m-am ascuns de ceilalţi copii. L-am întrebat pe moş a cui e casa şi de ce nu stă nimeni în ea. Mi-a spus o poveste frumoasă cu un bărbat tînăr cu fruntea lată, încununată de plete negre. Zicea că a fost un om mare şi că a locuit cîtva timp în această casă. Apoi mi-a citit nişte poezii scrise de acest om mare. Am stat în pragul casei. Aici a locuit cîndva Eminescu... Cînd am auzit că se dărîmă aceastâ casă, m-am dus la moş Ioniţă şi am plîns, iar el m-a mîngîiat cum a putut... Anii au trecut, moş Ioniţă nu mai există, iar eu am ajuns elevă la Liceul pedagogic din Tg. Jiu, unde profesorul meu de limba română, Victor Andriţoiu, m-a apropiat şi mai mult de Eminescu... Şi iar au trecut nişte ani şi am ajuns învăţătoare la Floreşti, pe meleagurile copilăriei mele, împlinindu-mi astfel un vis frumos. În revista Flacăra am citit în cîteva rînduri despre dorinţa unor oameni tineri de a se ridica, aici la Floreşti, un monument închinat marelui nostru poet. Mă alătur acestora din toată inima. Noi, şi copiii noştri, şi copiii copiilor noştri să avem unde pune o floare a recunoştinţei.

Sîntem 44 de elevi ai unor şcoli din Bacău, locuind în satele Siret (11 km de Bacău) şi Bistriţa (8 km), ambele sate aparţinînd de municipiul Bacău. Mergem la şcoală şi ne întoarcem acasă pe jos, parcurgînd zilnic distanţe de 15—20 de kilometri. Vara mai e cum e, dar toamna pe ploaie şi noroi, iarna prin frig, viscol şi întuneric ne este greu, tare greu. Ajungem la şcoală obosiţi şi nu mai dăm randamentul cerut la orele de curs ; acasă ajungem extenuaţi şi, în loc să ne facem lecţiile, adormim. În internate (la şcolile unde există) nu sîntem primiţi pentru că facem parte din localităţi subordonate municipiului, iar prioritate — cum e şi firesc — au colegii noştri din comune mai îndepărtate. Întrebarea noastră este de ce nu se înfiinţează o linie de autobuz cu orare potrivite nevoilor noastre de elevi ? Şoseaua care ne leagă de centrul municipal este foarte bună. Există o cursă de autobuze, dar numai pe distanţa Bacău — Letea Veche. Aşadar, ar fi vorba nu de o cursă nouă, ci doar de prelungirea celei existente pînă în satul Siret.

Vă rugăm, ajutaţi-ne !

În incinta curţii interioare a Castelului Corvineştilor din Hunedoara s-a desfăşurat de curînd festivitatea de primire în rîndurile organizaţiei pionierilor a elevilor claselor a II-a de la Şcoala generală nr. 1 din Hunedoara, elevi fruntaşi la învăţătură. Depunînd legămîntul sub drapelul organizaţiei, noii pionieri s-au angajat să răsplătească prin bune rezultate la învăţătură şi prin întreaga lor comportare încrederea acordată. În cinstea centenarului Independenţei de stat a României, detaşamentele nou formate au primit denumirea de „Detaşamente ale gloriosului centenar". **(Dan Ovidiu Constantinescu** — subredacţia „Tot înainte" Hunedoara)

De la Autobaza Turda primim :

În urma publicării scrisorii semnate de Tiberiu Cerghi (nr. 44) din 4 noiembrie 1976 la rubrica „Flacăra la dispoziţia dumneavoastră" în legătură cu angajatul nostru, conducătorul auto Timaru, am verificat cele arătate, stînd de vorbă cu cei în cauză şi am constatat că ele corespund adevărului. Cazul Timaru a fost prelucrat cu tot personalul de la transporturi-călători, iar vinovatul a fost sancţionat pe linie administrativă. Regretăm cele întîmplate şi vom căuta ca pe viitor să nu mai avem asemenea cazuri nedorite. (Semnează şeful Autobazei, **ing. T. Stăncescu)**

În revista Flacăra nr. 37 din 16 septembrie a.c. aţi publicat scrisoarea mea în care ceream ajutor pentru rezolvarea necazurilor pricinuite de organizarea unor nunţi şi a altor zaiafeturi în imediata apropiere a blocului în care locuiesc, surse de zgomot şi tulburarea somnului în nopţi întregi. Mă aşteptam la un răspuns din partea celor care, în pofida dispoziţiilor legale clare, tolerează asemenea manifestări, îndrăznesc chiar să sper că se vor lua măsuri pentru curmarea răului. Din păcate, nici răspuns nu s-a dat, nici măsuri nu s-au luat. Reamintind cele semnalate în scrisoarea anterioară, că nunţile şi botezurile frecvent organizate la cantina Şantierului de prefabricate pentru construcţii, la nici 20 de metri distanţă de blocurile de locuit, tulbură grav liniştea locatarilor, adresez din nou întrebarea dacă măsurile de perfecţionare continuă a relaţiilor sociale, dacă regulile şi normele de convieţuire socială nu sînt obligatorii pentru toată lumea ? **(Constantin Moroşan-Tăranu,** Cartier Hipodrom III Sibiu)

Primim din partea Comitetului municipal Craiova al P.C.R. :

Privitor la scrisoarea adresată revistei Flacăra de către Zamfir Ştefan din Craiova, str. Drumul Corneşului nr. 25, care sesizează că elevii grupului şcolar special nr. 5 cu care este vecin i-au provocat stricăciuni şi nelinişte, iar conducerea şcolii nu ia măsuri : Din verificarea făcută la faţa locului a rezultat că imobilul lui Zamfir este lipit de gardul şcolii, şi copiii jucîndu-se cu mingea, aceasta mai cădea şi în curtea lui Zamfir care, în loc să le-o dea înapoi, o oprea şi în unele cazuri o tăia, fapt ce a nemulţumit pe copii care au aruncat cu pietre, spărgînd geamuri şi deteriorînd acoperişul de carton al bucătăriei. Faţă de această situaţie, s-au luat măsuri pentru repararea acoperişului, s-au pus la loc geamurile sparte, s-a suprainălţat gardul care desparte bucătăria de şcoală şi s-a discutat cu conducerea şcolii să supravegheze mai mult copiii în pauze pentru a nu mai produce zgomote şi stricăciuni, lucru ce a fost discutat şi cu elevii în clase.

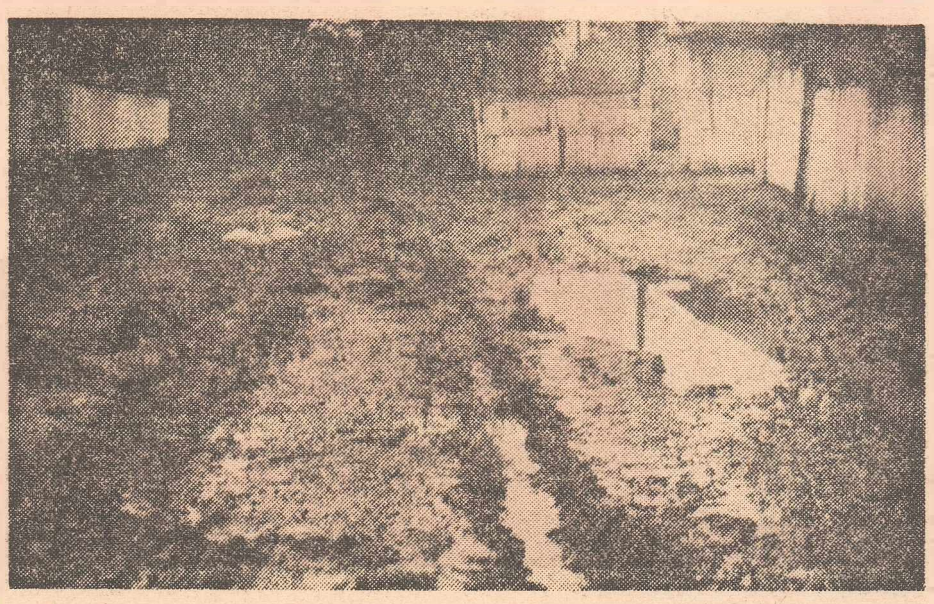

Iorgu Vasilache, din Hunedoara, ne trimite cîteva imagini fotografice (din care am selectat una), demonstrînd carenţe serioase în activitatea gospodăresc-edilitară a satului Poiana I, comuna Motoşeni, din judeţul Bacău, satul natal al corespondentului nostru. Fotografia înfăţişează un aspect de pe una din uliţele care străbat satul.

Un răspuns al Oficiului judeţean de turism Harghita — Băile Tuşnad :

Referitor la adresa Dv. cu care aţi înaintat la Ministerul Turismului scrisoarea tovarăşului Cealici Eugen, care semnalează unele neajunsuri în activitatea staţiunii balneoclimaterice Borsec, după cercetarea la faţa locului a aspectelor sesizate, am constatat următoarele :

În privinţa stării avansate de uzură a bazei de tratament, a secţiilor de tratament şi a obiectelor de inventar cu care sînt dotate acestea, sesizarea corespunde întru totul realităţii. Clădirea fiind foarte veche şi cu o uzură înaintată, din fondurile de reparaţii curente şi întreţinere care stau la dispoziţia întreprinderii balneare din Borsec nu se poate asigura o întreţinere corespunzătoare, avînd în vedere mediul umed şi acţiunea băilor carbogazoase asupra pereţilor şi obiectelor din secţiile de tratament... În legătură cu starea de igienă a secţiilor de tratament am luat legătură cu directorul medical al policlinicii balneare din Borsec care ne-a relatat că baza de tratament dispune de personal de îngrijire în număr suficient, căzile se spală şi se dezinfectează după fiecare bolnav, de asemenea se asigură aerisirea cabinelor după fiecare întrebuinţare conform normelor igienico-sanitare în vigoare. Direcţiunea întreprinderii balneoclimaterice Borsec a primit dispoziţie din partea O.J.T. Harghita să scoată din uz cearşafurile şi alte obiecte de inventar cu uzură înaintată şi să le înlocuiască cu obiecte noi, în limita planului de cheltuieli aprobat pe trimestrul IV 1976... În planul cincinal 1976—1980 au fost alocate fonduri de investiţii pentru construirea în staţiunea Borsec a unei noi baze de tratament, dotată la nivelul cerinţelor actuale... Neajunsurile semnalate în legătură cu starea de igienă şi lipsurile din activitatea de la pensiunea nr. 1 au fost analizate de conducerea staţiunii, stabilindu-se măsuri menite să îmbunătăţească activitatea de producţie şi servire din această unitate. Au fost sancţionaţi disciplinar merceologii de resort, şefa unităţii şi bucătarii gestionari. S-au luat măsuri pentru o îndrumare şi un control permanent din partea conducerii întreprinderii şi a compartimentului de specialitate, întărirea ordinii şi disciplinei la fiecare loc de muncă. (Semnează şeful oficiului, **Biesak Carol)**

La Poşta redacţiei răspunde redactorul nostru MARGA NEDELEA :

Pop Gavril şi ceilalţi locatari ai blocului nr. 17, Aurel Vlaicu — Arad. La semnalarea dumneavoastră referitoare la zgomotul produs prin procesul tehnologic al fabricii Electrometal Arad, s-au luat următoarele măsuri : a) amenajări de drumuri şi platforme interioare ; b) înzidiri de ferestre şi izolări fonice la pereţii sălii compresoarelor; c) montarea de amortizoare de cauciuc sub utilaje tehnologice ; d) orientarea gurilor de aerisire spre incinta unităţii ; e) după orele 21 se vor închide uşile de acces în hală pentru diminuarea propagării undelor sonore. ■ **Marin Tudor** — Bucureşti. Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 8 v-a atribuit spaţiul locativ solicitat. Dumneavoastră trebuie să vă prezentaţi la sector pentru a vă lua comunicarea de repartizare. ■ **Valentin Tescu** — Iaşi. Procuratura Generală, în urma examinării dosarului la care vă referiţi, a admis recurs extraordinar. ■ **Alexandrina şi Aurel Savu** — Comarnic. S-a stabilit de către Comisia de contestaţii de pe lîngă Direcţia pentru probleme de muncă şi ocrotiri sociale judeţene că munca pe care aţi prestat-o ca prelucrători lemn constituie vechime în muncă şi deci poate fi luată în considerare pentru înscrierea la pensie. Comisia de contestaţii a făcut, în acest sens, recomandări Oficiului de pensii teritorial Cîmpina. ■ **Ion Nicolescu** — Cîmpulung (Argeş). Din cota de butelii repartizate Întreprinderii mecanice-Muscel vi s-a acordat şi dumneavoastră una. Butelia o veţi primi de la Consiliul popular orăşenesc. ■ **Ştefan Ionescu** — Alexandria. Referitor la propunerea dumneavoastră de a se suplimenta cifra de şcolarizare pentru învăţămîntul superior de medicină, Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului ne-a comunicat că, în urma analizei rezultatelor la concursul de admitere din sesiunea iulie 1976, nu s-a aprobat această suplimentare. ■ **Ioana Dumitru** — Bucureşti. Pentru a putea da curs celor semnalate de dumneavoastră, reveniţi cu precizări — denumirea şi adresa exactă a întreprinderii. ■ **Alexandru Oahea** — Oţelu Roşu. Ne cereţi să vă obţinem **transferul** (?!?!) de la Oţelu Roşu la Suceava. Motivele invocate nu ne-au convins.

Panoul acesta este amplasat pe şoseaua E 20 (drum european) la intrarea în municipiul Bacău. Desigur că el este de folos conducătorilor auto, dar ar fi bine să fie de folos şi grafiei limbii române care cunoaşte un singur fel de a scrie litera N. **(dr. Ioan Neagu,** Ploieşti)

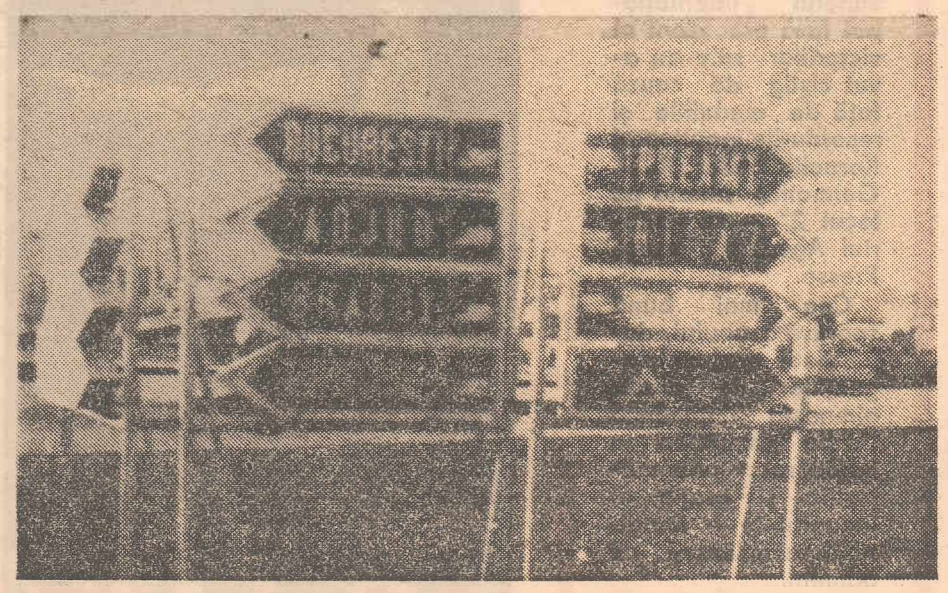

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieţi-ne cît mai concis. Şi nu uitaţi să vă iscăliţi.

Pentru o lume a păcii, colaborării și progresului

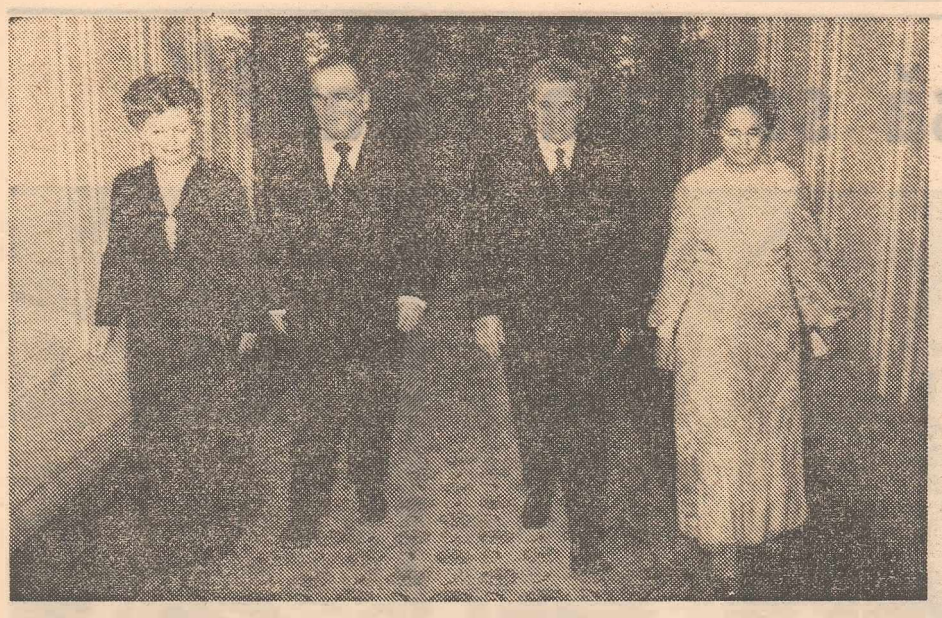

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au oferit un dineu în onoarea tovarășului Ivan Ivanovici Bodiul și a tovarășei Claudia Bodiul

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația Partidului Socialist Italian, condusă de tovarășul Bettino Craxi

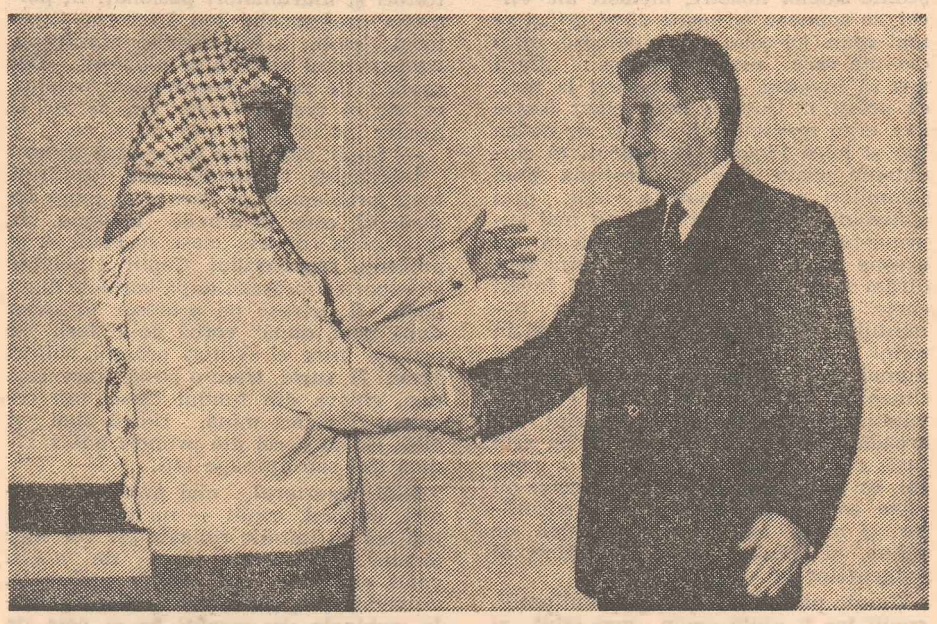

Aspect de la întîlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Yasser Arafat

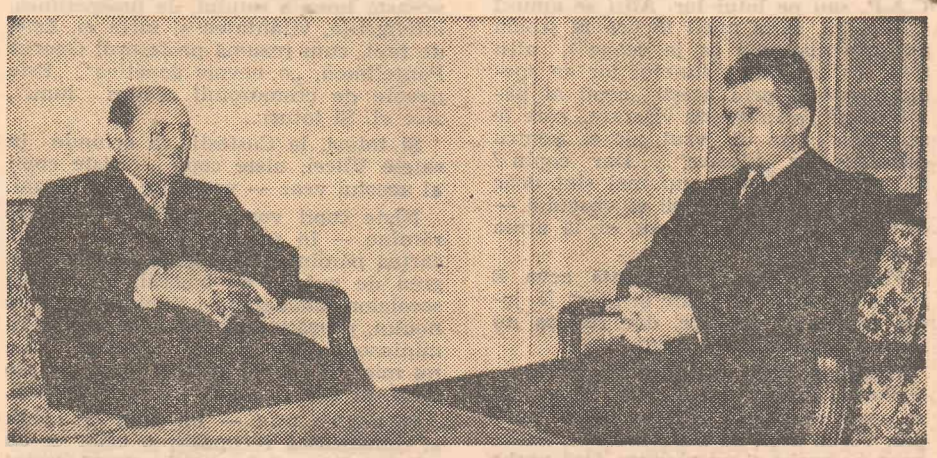

Moment de la întrevederea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și domnul Dev Kanta Barooah

Vineri, 3 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au primit pe tovarășul Ivan Ivanovici Bodiul, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, împreună cu soția, Claudia Bodiul, care, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, fac o vizită de prietenie în țara noastră. Salutînd călduros pe oaspeți, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat satisfacția pentru vizita pe care oaspeții sovietici o fac în țara noastră și care constituie o nouă expresie a dezvoltării continue a relațiilor de strînsă prietenie dintre România și Uniunea Sovietică. Luni, 6 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au oferit un dineu în cinstea oaspeților sovietici. Subliniind, în toastul său, faptul că relațiile dintre cele două țări au căpătat o nouă dimensiune după vizita în țara noastră a secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Leonid Ilici Brejnev, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat: „Aș vrea să exprim și cu acest prilej dorința ca relațiile României cu Uniunea Sovietică — și, în acest cadru, și cu vecinii noștri — să se dezvolte continuu, colaborarea noastră să servească deopotrivă popoarelor noastre, să contribuie la întărirea legăturilor de prietenie tot mai strînse dintre ele, să se reflecte în lărgirea schimburilor și colaborării în toate domeniile de activitate și, totodată, să servească și intereselor generale ale socialismului și comunismului, ale păcii și colaborării în întreaga lume".

„Vreau să spun drept — a arătat tovarășul Ivan Ivanovici Bodiul — sîntem foarte fericiți că avem un asemenea prieten și că în dumneavoastră avem un vecin și un frate — poporul român. Vreau să exprim profunda mea recunoștință tovarășului Ceaușescu pentru amabilitatea, pentru atitudinea apropiată față de republica noastră, față de noi".

Sîmbătă, 4 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația Partidului Socialist Italian, condusă de tovarășul Bettino Craxi, secretar general al partidului, care, la invitația C.C. al P.C.R., întreprinde o vizită de prietenie în țara noastră. În timpul întrevederii s-a procedat la o informare reciprocă privind activitatea celor două partide, relevîndu-se cu satisfacție faptul că între P.C.R. și P.S.I. se dezvoltă, în spiritul deplinei egalități în drepturi și al respectului reciproc, relații de prietenie, colaborare și solidaritate, care servesc intereselor ambelor partide și țări, cauzei generale a democrației, independenței naționale și progresului social, securității și înțelegerii internaționale.

Luni, 6 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întîlnit cu Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei (O.E.P.), care, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, face o vizită de prietenie în țara noastră. În timpul convorbirilor s-a subliniat că întărirea raporturilor dintre P.C.R. și O.E.P. este în folosul ambelor popoare, al cauzei păcii și înțelegerii în Orientul Mijlociu și în întreaga lume. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și Yasser Arafat au avut un schimb de păreri în probleme internaționale actuale de interes comun, îndeosebi cu privire la evoluția situației din Orientul Mijlociu și căile de realizare a unei păci drepte și durabile, care să asigure și rezolvarea problemei poporului palestinean, inclusiv crearea unui stat palestinean independent, în care poporul palestinean să-și poată organiza viața în mod liber, corespunzător aspirațiilor sale naționale legitime.

Tot luni, 6 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe domnul Dev Kanta Barooah, președintele Partidului Congresul Național Indian, care, la invitația C.C. al P.C.R. și a Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, a făcut o vizită de prietenie în țara noastră. În cursul întrevederii s-au relevat cu satisfacție raporturile prietenești, de colaborare fructuoasă dintre România și India, dintre P.C.R. și P.C.N.I. A fost exprimată, totodată, hotărîrea ambelor părți de a acționa pentru dezvoltarea în continuare a unei conlucrări largi și rodnice între cele două țări și partide.

În cursul după-amiezii aceleiași zile, de luni, 6 decembrie, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Bruno Rakotomavo, ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar, care face o vizită oficială în țara noastră și a participat, în fruntea unei delegații, la lucrările de la București ale celei de-a III-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de colaborare economică și tehnică româno-malgașă. În timpul convorbirii avute cu acest prilej, a fost relevată cu satisfacție evoluția pozitivă a raporturilor prietenești și de colaborare dintre cele două țări, apreciindu-se, totodată, că există largi posibilități pentru adîncirea și extinderea conlucrării politice, economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii, exprimîndu-se, de asemenea, dorința comună de a se imprima un curs mereu ascendent relațiilor româno-malgașe.

În ziua de 7 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit delegația Partidului Comunist din Chile, alcătuită din tovarășii Volodea Teitelboim și Orlando Millas, membri ai Comisiei Politice a Comitetului Central al Partidului Comunist din Chile, care, la invitația C.C. al P.C.R., face o vizită de prietenie în țara noastră. Membrii delegației au exprimat satisfacția pentru prilejul de a se întîlni și a avea convorbiri cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, mulțumind, totodată, pentru ospitalitatea și sprijinul consecvent manifestate față de comuniștii chilieni, celelalte forțe democratice și progresiste din Chile, pentru poziția principială în sprijinirea cauzei drepte a poporului chilian. În timpul întrevederii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat solidaritatea comuniștilor români, a întregului nostru popor cu lupta dusă de Partidul Comunist din Chile, cu celelalte forțe muncitorești, patriotice chiliene pentru restabilirea drepturilor și libertăților democratice, pentru propășirea poporului chilian în mod liber și independent.

În cursul aceleiași zile, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Galo Montano Perez, ministrul industriei, comerțului și integrării al Republicii Ecuador. Cu acest prilej a fost relevată evoluția pozitivă a relațiilor dintre cele două țări și s-a exprimat convingerea că acestea vor cunoaste o permanentă dezvoltare, în spiritul înțelegerilor stabilite cu prilejul dialogului româno-ecuadorian la nivel înalt.

Tot marți, 7 decembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe Lars Erik Hedström, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Suediei în țara noastră.

RĂZVAN BARBULESCU ■

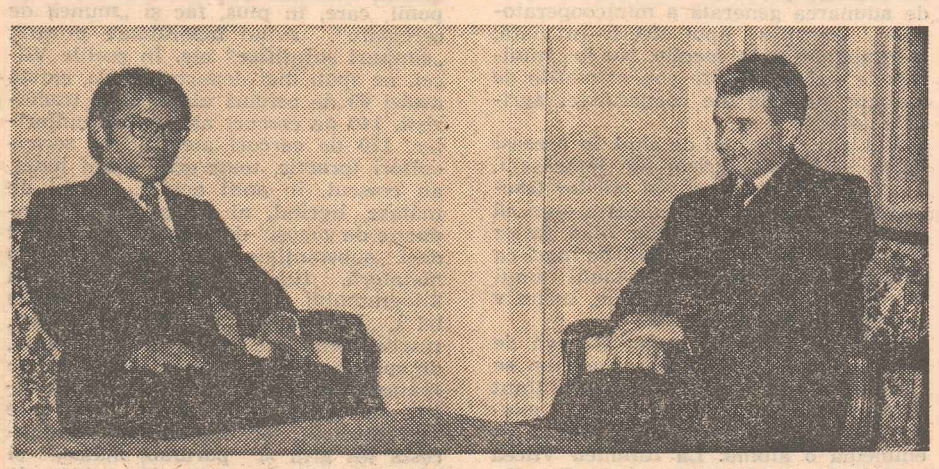

În timpul convorbirii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Bruno Rakotomavo

„Copii, cine vrea să se facă ţăran?"

Ne-am deprins ca, periodic, la expoziţiile **Minitehnicus,** organizate în holul mare al Institutului de arhitectură din Bucureşti, să întîlnim, cum observa un scriitor, **minimiracole.** Periodic, cîteva sute de **minigenii,** selecţionate din cîteva mii (adică nişte **minigenii** „mai mari", alese dintre nişte **minigenii** „mai mici"...), expun aici, spre uimirea, spre încîntarea, uneori spre deruta noastră, **minimaşini** şi **miniaparate** de concepţie proprie, viziuni îndrăzneţe asupra tehnicii veacului, anticipînd adesea veacul ce va veni.

E o naivitate, remarca cineva după o astfel de expoziţie, să ne închipuim că aceşti copii, care poate nu-s nişte minigenii, ci doar copii ai acestui veac, n-o să lepede, fără regret, civilizaţia noastră, aşa cum şi noi, cîndva, am lepădat-o pe cea a părinţilor. La o astfel de expoziţie nu vei vedea, de pildă, nici un tren, nici o locomotivă de tipul „clasic" (vreau să zic, actual !), nici un automobil funcţionînd cu benzină sau motorină, nici unul din obişnuitele vehicule pe roţi. Domină propulsia, turbina, elicea, perna de aer, cîmpul electromagnetic. Oceanul, pentru ei, pentru aceşti copii, devine un lac, cerul un lac mai mare, minivapoare tranzistorizate spintecă apa din bazinul expoziţiei, minirachete acţionate de miniroboţi pot perfora tavanul şi etajele la cea mai simplă apăsare pe un buton... Un joc ? Este, desigur, şi joc, dar este mai ales o realitate, este faptul că ei, aceşti copii, au dus jocul pînă la capăt, este faptul că ei, copiii noştri, nu mai sînt, practic, ai noştri, ei sînt copiii veacului, aceiaşi aici ca şi aiurea, iar a încerca să le ţinem piept, să-i facem cumva prizonierii acestei clipe, e o iluzie. Ei, ca şi puiul de cuc care s-a trezit într-un cuib de raţă, n-o să mai cînte ca noi, ei, oricît am boci sub cerul ce ni-i răpeşte, vin cu cîntecul lor înalt, absolut inedit în timp, în istorie. S-ar putea spune că aşa s-a petrecut mereu, de cînd e lumea. S-ar spune însă, cu mai multă îndreptăţire, că, totuşi, aşa ceva nu s-a petrecut niciodată. S-ar putea spune că noi, cei ai generaţiilor precedente, ne-am jucat (sau nu ne-am jucat) recopiind o civilizaţie, pe cînd ei „se joacă" fabricînd una nouă, care-i desparte iremediabil de ziua de astăzi.

Ne-am risipit în aceste lungi, poate întrucîtva şi subiective consideraţii generale, pentru a vorbi, de fapt, despre altceva, pentru a vorbi despre nişte copii care, şi ei, sînt ai veacului, care, şi ei, ca toţi copiii acestui veac, se pregătesc să creeze o altă lume, cu uşurinţa sau cu dificultatea cu care astăzi creează miraculoasele miniunelte sau minitehnici pentru care omul de ieri era inapt. Dar copii care, mînuind aceste unelte, cufundaţi în calcule sau în întreprinderi vizionare, cufundaţi în cărţi de astronautică sau de matematici superioare, nu uită, totuşi, nişte unelte primordiale, o carte primordială, o îndeletnicire primordială, care ţin de acest pămînt, de trecutul şi de prezentul lui, deopotrivă de viitorul lui.

Sînt şapte ani de cînd, la o şcoală din judeţul Vîlcea, şcoala Predeşti-Stoiceni, aparţinînd de comuna Nicolae Bălcescu, a luat fiinţă — prima în România — **o cooperativă agricolă şcolară,** o **microcooperativă,** cum i s-a zis mai apoi, organizată efectiv ca o cooperativă agricolă „mare", cu preşedinte, cu consiliu de conducere, cu brigăzi (o brigadă însemnînd un detaşament pionieresc), cu echipe (grupe de pionieri), cu pămîntul ei (care nu era un ghiveci de flori, ci vreo cîteva hectare bune !), cu un plan de producţie ambiţios, adoptat de adunarea generală a minicooperatorilor, transpus apoi efectiv în viaţă, transpus adică în recolte. Nu în „minirecolte", ci în recolte concurîndu-le de aproape pe cele ale cooperativei agricole „mari".

Sînt alţi cîţiva ani de cînd, în aceeaşi Vîlce, la Liceul agricol din Drăgăşani, a apărut cel dintîi **cerc al micilor tractorişti,** o minişcoală de mecanizatori ai agriculturii, oferind celor mici (celor mici care, totuşi, sînt destul de mari ca să poată ţine în mîini volanul unui tractor) calificarea în materie, inclusiv brevetul de tractorist.

E, în sfîrşit, cam un an şi ceva de cînd, în aceeaşi Vîlce (care, precum se ştie, e dulce, e „dulcea Vîlce", ţinut al florilor, al aromelor şi al mierei), s-a născut o iniţiativă avînd ca emblemă o albină. La Rîmnicu Vîlcea a avut loc, anul trecut, prima Consfătuire judeţeană a miniapicultorilor, care au creat a asociaţie (**Asociaţia judeţeană a micilor apicultori**) şi au lansat tuturor şcolilor din judeţ o „chemare : „În fiecare şcoală, un cerc apicol cu cel puţin 10 stupi !"

Am zis mai sus „în sfîrşit", dar povestea nu s-a sfîrşit. Tot în şcolile Vîlcei (supremaţia deţinînd-o, ca gest şi ca rezultate ale acestui gest, şcoala comunei Orleşti) au luat fiinţă **cercuri ale micilor sericicultori,** cercuri ce, iarăşi, ca iniţiativă **organizată** la nivel judeţean, sînt, ca şi celelalte, nişte deschizătoare de drum în acest domeniu.

Luînd în serios toate aceste iniţiative — şi, odată ce ele există, nu le putem lua decît astfel ! — va trebui să le adăugăm, ca şi atunci cînd vorbim despre realizările celor „mari", ale maturilor, şi nişte cifre. Cifrele, aşa cum ni le furnizează profesorul George Pantelimon, preşedintele organizaţiei judeţene a pionierilor şi unul din pasionaţii animatori şi susţinători ai „jocului" de-a recolta şi de-a tractoarele, de-a mierea şi de-a gogoşile de mătase, ne spun că, într-adevăr, „jocul" acesta nu e un simplu joc, ne spun că ei, aceşti copii ai satelor Vîlcei, aceşti minicooperatori şi minitractorişti, aceşti ministupari şi minisericicultori, au luat jocul în serios, l-au dus pînă la capăt. În şcolile din satele judeţului Vîlcea există, la ora de faţă, 140 de minicooperative agricole şi miniferme (primele în zona de cîmpie, ultimele în cea de deal şi de munte), care ară, seamănă şi culeg un teritoriu de 525 de hectare (deci o întreagă cooperativă agricolă „mare", adăugată printr-un simplu „joc" celorlalte !), cu un plan de producţie care anul trecut însuma 2 milioane de lei, anul acesta 3 milioane. Minicooperative şi miniferme conduse de „preşedinţi" şi „fermieri" cu pantaloni scurţi, sub îndrumarea profesorilor de biologie şi a inginerilor C.A.P.-urilor, minicooperative şi miniferme care au trecut de la monoculturi la o producţie diversificată (au apărut, printre altele, în cadrul lor, pepiniere de nuci, care nuci se pun în ghivece şi, după ce încolţesc, se plantează în locurile unde vor avea să trăiască), care organizează muncile în acord global, care fac „culturi intensive" de pomi, care, în plus, fac şi „muncă de cercetare", avînd laboratoare proprii, „cîmpuri ştiinţifice" etc. În şcolile Vîlcei, ne spun mai departe cifrele, există astăzi 60 de cercuri ale micilor tractorişti, 140 de cercuri ale miniapicultorilor, 170 de cercuri ale micilor sericicultori (practic, toate şcolile din judeţ au crescut, în anul acesta, viermi de mătase, livrînd, ni se spune, o „producţie de gogoşi" de vreo 14 tone, avînd deci „substanţiale venituri" : nu-i o metaforă, fiindcă valoarea medie a kilogramului de gogoşi este de 70 de lei !). „Preşedinţii" şi şefii de „ferme", responsabilii cercurilor de tractorişti, de apicultori, de crescători de viermi de mătase, deci cîteva sute de copii învestiţi cu răspunderea unui „joc" care nu-i doar un joc, fiindcă din jocul acesta ies grîu şi porumb, mătase şi miere, se strîng, verile, în „tabere de odihnă şi instruire" şi, împreună cu „specialiştii" şi cu „fruntaşii întrecerii", participă la schimburi de experienţă şi la excursii documentare (culegătorii de succese melifere, de pildă, vizitează anual Combinatul apicol de la Băneasa, punîndu-se la curent cu realizări şi cu tehnici „la zi" !), descoperă, cu alte cuvinte, nu numai tainele şi frumuseţile acelei primordiale cărţi, despre care vorbeam mai sus, cartea pămîntului, a cîmpiei, cartea naturii noastre eterne, cartea îndeletnicirilor milenare ale românilor, ci descoperă, răsfoind fila „la zi" a acestei cărţi, **noul ei,** uneori la fel de ispititor şi de fascinant, la fel de deschis disponibilităţilor de creaţie ale unei vîrste prin definiţie nonconformiste şi ofensive, ca şi noul astronauticii, al supersonicii, al supertehnicii. Iar astfel de descoperiri, oricît de tîrzii, fac parte definitiv, de acum înainte, din dialogul acestor copii cu viitorul, deci cu ei înşişi.

Zicem că aceste descoperiri sînt „tîrzii" fiindcă, pînă nu prea demult, prin şcolile satelor noastre, inclusiv ale Vîlcei, se spuneau (şi poate că şi astăzi se mai spun ici-colo), de la catedră, nişte cuvinte care sunau cam aşa : „Dacă n-o să învăţaţi, o să rămîneţi la ţară, ca proştii !" Cuvinte care, chiar foarte des, erau rostite şi de părinţi, de badea Ion şi lelea Floarea, satisfăcuţi (o ciudăţenie, poate, dar şi expresia unei schimbări revoluţionare a vieţii, deci consecinţa unei epoci !) să nu mai supravieţuiască în copii, satisfăcuţi ca aceştia să nu le semene : „Destul trudirăm noi, măcar tu, Ionele, să înveţi carte, să ajungi cineva !" Cartea pămîntului, cartea ce li se pune astăzi în mîini copiilor din satele Vîlcei, nu-i numai una sentimentală, deşi e şi sentimentală, deşi, prin ea, copiii sînt învăţaţi să iubească acest pămînt, să creadă în el, să se lege de el. Ea este însă, cum spuneam, şi o carte a noului, ea vrea să facă din aceşti copii nu nişte copii şapirografiate ale părinţilor, ci nişte oameni ai României de mîine, ai satului nostru de mîine, ai exigenţelor lui de mîine.

Ce zic părinţii ? Unii sînt mulţumiţi, copiii lor îi ajută acum mai mult şi mai iscusit la muncile cîmpului, la C.A.P. sau pe lotul lor. Alţii se amuză („Iote, bă, ăştia micii făcură la şcoală porumb mai bun ca la ceape"), alţii însă, chiar dacă instinctul lor ca specie e onorat prin aceşti „copii ai pămîntului", prin aceste vlăstare „care le seamănă", ar fi vrut, zic ei, pentru odraslele lor, „altceva"... Dar copiii ? Ei, aceşti copii care nu mai sînt doar copii de părinţi, ci copii ai veacului — ei ce zic, ei ce gînduri au, ei, la urma urmelor, ce vor ?

Fiindcă ei vor, cu siguranţă, ceva. E poate şi gratuit, e poate şi „joc" în jocul lor de-a recoltele, dar recolta nu iese din gratuit, din „joc".

Copiii cu care am stat de vorbă — şi vorba noastră a fost, veţi vedea, cît se poate de scurtă, cît se poate de simplă, vorba asta, de fapt, a fost o întrebare cu vorbe şi un răspuns fără vorbe — sînt nişte copii din Costeşti, membri ai unei miniferme şcolare, deci nişte copii ai pămîntului, ocupaţi, lîngă cartea de şcoală, cu cartea pămîntului, cu munca pămîntului. Muncă ce nu exclude „minimiracolele" tehnice (expoziţia şcolii este şi ea, la proporţii mai mici, un „Minitehnicus" !), ci le continuă sau le aduce, ca să zicem aşa, şi „pe pămînt", pe un pămînt dominat deopotrivă de nou, de creaţie, de invenţie, de fantastic chiar. Întreg teritoriul acestei ferme şcolare e parcelat, cu etichete scrise frumos la toate culturile, printre aceste culturi fiind şi nucul, şi mărul (măr în „plantaţie intensivă" !), fiind şi căpşunul, fiind şi pretenţiosul şi rarisimul coacăz negru (coacăz din care, ni se spune, „ia şi satul", adică ia şi „ceapeul cel mare", ca să planteze la rîndu-i pe tarlalele lui !), miniferma mai are şi o stupină, mai are şi un solar (unul din cele 75 de solarii amenajate anul acesta în şcolile Vîlcei !), are şi un laborator pentru „cercetări ştiinţifice", are şi nişte sfătuitori şi îndrumători pasionaţi în persoana profesorului Ion Lăcraru, directorul şcolii, a lui Nicolae Munteanu, comandantul unităţii de pionieri... Dar copiii ? Ce zic ei despre toate acestea, ce zic ei despre ferma lor, ce zic ei despre „jocul" acesta ce nu e joc ?

— Copii, cine vrea să se facă ţăran ?

Întrebarea, rezumînd fără ocolişuri toate problemele pe care şi le pune reporterul, cade la ora de biologie, în faţa uneia dintre clase şi, evident, în prezenţa reporterului. Copiii îl privesc pe reporter (orăşean după vorbă şi după port), îl privesc pe profesor (orăşean după port, după vorbă de-al lor), se privesc între ei (viitori orăşeni, viitori ţărani ?), surîd, trece o clipă, trece încă una, cineva din fundul clasei (un repetent ?) ridică mîna, ridică apoi şi alţii, ridică şi cei din primele bănci, ridică toţi sau aproape toţi.

Nici reporterul, nici profesorul — nici, evident, copiii — nu pot jura că toţi cei cu mîinile ridicate „se vor face ţărani". Are nevoie de ei, de aceşti copii, şi oraşul, au nevoie fabricile, universităţile, academiile, filarmonicile, echipele de savanţi ca şi cele de fotbal, e nevoie, mereu şi mereu, de această lume a satului, de prospeţimea, inteligenţa, vitalitatea şi forţa ei. Este, de fapt, cum rezumă profesorul George Pantelimon, „o nevoie genetică". „Este nevoie de cromozomii acestei lumi", zice el. Şi totuşi...

Şi totuşi, la Costeşti, ca oriunde în satele Vîlcei, nişte copii — nişte copii ai acestui veac — vor să se facă ţărani.

Nişte copii vor să rămînă — şi vor rămîne — în sat, lîngă brazdă, lîngă cartea pămîntului, lîngă cartea aceasta grea de putere, de bogăţii, de mierea secolelor, adăugîndu-i filele lor, filele noului, pregătindu-se de pe acum — în minicooperative şi miniferme ce dau nu mini, ci mari recolte ! — să ştie s-o scrie, să ştie s-o facă şi mai frumoasă.

Şi pentru asta — un gînd de caldă şi românească recunoştinţă celor ce au ştiut să le pună în mîini această carte!

ILIE PURCARU ■

Un țăran de București sau un bucureștean de duminică

In comuna Potlogi, la numai 15 kilometri de Titu, mai exact spus în satul Pitaru, învăluit în acea zi de început de decembrie într-o ceață să o tai cu cuțitul, nu alta, aveam să ajung, datorită insistentelor chemări pe care mi le-a făcut primarul comunei, o mai veche cunoștință, dat fiind faptul că Ștefan Neagu a fost, timp de aproape două luni, capul de afiș al unui serial publicat în paginile revistei noastre.

Treceam, dinspre Potlogi spre Pitaru, pe un firav podeț, aruncat peste un fir de apă numit Răstoaca și, mai la vale, în dreapta, printre vălătucii de ceață, spulberați cînd și cînd de un vînt leneș, se zăreau ruinele înfricoșătoare ale unui uriaș pod pe care, acum un an, pe vremea inundațiilor, apele Răstoacei, astăzi cel mai nevinovat riuleț din lume, l-au rupt de parcă ar fi fost alcătuit dintr-o cutie de chibrituri și nu din ditamai beton armat.

— Dacă anul trecut, pe vremea inundațiilor, ați fi trecut și pe aici, toate ogoarele din Pitaru le-ați fi văzut sub ape. Pe chipurile oamenilor se putea citi o jale pe care cuvintele, oricît de meșteșugite ar fi, nu o pot exprima. Anul trecut, pînă la inundații, oamenii munciseră ca la carte, cu o ambiție extraordinară, iar culturile, unele aflate chiar în pîrg, vesteau niște recolte de basme. Oamenii erau, pur și simplu, dărîmați. Ei bine, pînă la urmă, vreau să spun pînă în toamnă, pentru recolta la porumb de anul trecut, cooperatorii din Pitaru au primit înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Asta vrea să-nsemne că, anul trecut, pitărenii au obținut cea mai mare recoltă din țară. 6 315 kilograme de porumb boabe la hectar pe o suprafață totală de 460 de hectare neirigate și pe un sol podzolic, ici și colo presărat cu cîteva pîlcuri de brun roșcat în degradare. Recolta a fost obținută cu hibridul 400 și 330. Am dat toate amănuntele astea pentru a se desprinde cît mai clar condițiile în care a fost obținută recolta de anul trecut, recoltă prin care una din cele trei promisiuni ale inginerului Eugen Pavelescu, aceea de a-i întrece pe teleormăneni la culturile de porumb, grîu și sfeclă, s-a îndeplinit. Ei bine, pentru acest om, pentru acest comunist, pentru acest țăran din București, că așa i-am spus eu într-o zi, iar dînsul m-a corectat, a zis că el poate fi numit mai curînd un bucureștean de duminică, deoarece de peste 14 ani de cînd bate-n lung și-n lat ogoarele din Pitaru, numai duminica mai ajunge și el pe-acasă. Dar știți cum e în agricultură, duminica e o zi ca toate celelalte, mai ales în campanie. Și cînd anume, vă întreb eu, nu e campanie ? ! Anul acesta, cam prin martie, inginerul Pavelescu a ieșit la pensie. Dar asta e un fel de-a spune, pentru că, în deplin acord cu legile în vigoare, inginerul-șef al cooperatorilor din Pitaru încă mai poate fi întîlnit, zi de zi, pe ogoarele noastre. L-am întrebat dacă o face pentru bani. Mi-a răspuns că el și-a luat un angajament, să-i întreacă pe teleormăneni, și o pensie, venită pentru o bătrînețe pe care el nu o simte, n-are să-l împiedice nicicum. Dar, mai întîi să trecem prin „împărăția" inginerului Pavelescu. Sînt sigur că-l vom găsi la Mlaca, un loc pe care îl iubește mai mult decît toate celelalte.

Pînă să ajungem la Mlaca, batem ogoarele numite din străvechime Olari, Moșia, Strîmbeanca, Pămînturi, Țarina și Mlaca. Dată fiind ceața peste măsură de abundentă, mai sus-numitele ogoare n-aveau să ne arate nimic deosebit, dar îi întîlnim pe Gheorghe Lăzărescu, șeful brigăzii numărul 1, cîmp, membru cooperator încă de la înființarea cooperativei, din 1960, și pe Gheorghe Ioniță, șeful brigăzii numărul 3, doi oameni care, alături de șeful brigăzii numărul 2, Gheorghe Neacșu, zis și Țăncănel, sînt principalele reazime ale inginerului Pavelescu.

— Ogoare numite Pămînturi, Țarina, Moșia, Olari sau chiar și Strîmbeanca sînt peste tot, în aproape toate satele dar Mlaca nu cred să se mai afle undeva. Cred că numele îi vine de la o fostă mlaștină pe acele locuri. Pînă acum zece ani, la Mlaca chiar se și afla o mlaștină micuță în care vara se tolăneau bivolii și porcii. De ce-am spus că inginerului îi place acest loc ? Pentru că la marginea Mlacăi sînt 6 gorgane, dealuri de peste 5 metri, avînd un diametru de cel puțin 30—35 de metri. Dealurile astea sînt foarte misterioase, nu se știe cum de au apărut pe întinsul cîmpiei. Nu încape îndoială că ele au fost făcute de mîna omului, dar în ce scop, cine poate ști ? Poate că sînt niște morminte, sau niște semne indicatoare, pentru că prea sînt așezate în linie dreaptă, parcă trasă cu ața.

Și-ntr-adevăr, lîngă movilele de la Mlaca, l-am întîlnit pe inginerul Eugen Pavelescu cu care, drept să spun, pentru început mi-a venit foarte greu să leg o discuție despre persoana sa. Aveam să aflu că se simte legat de Mlaca nu pentru existența misterioaselor gorgoane, cît pentru faptul că în urmă cu vreo zece ani a spart, adică a desțelenit, aici, cam 20 de hectare de pe care a scos o recoltă de 10 000 kilograme de porumb la hectar. Își mai aduce aminte cum, atunci, la desțelenire, mulți țărani s-au făcut foc și pară, dar pe urmă le-a trecut. Singura părere de rău a inginerului Pavelescu este aceea că nu toate pămînturile din Pitaru sînt la fel de bune precum cel din Mlaca. Pentru a le aduce și pe celelalte cît mai aproape de valoarea Mlacăi, de doi ani de zile cooperatorii și mecanizatorii practică intens subsolajul, adică se ară la o adîncime de 80 de centimetri, se activează acel strat profund al pămîntului, se aplică îngrășămintele chimice de rigoare și îngrășămîntul organic. E-adevărat că în cazul unor prea scăzute precipitații, acest subsolaj s-ar transforma într-o uscare rapidă și totală a pămîntului, plantele fiind ucise, dar, la ora actuală, cu dotarea tehnică de care dispune Intercoopul, chiar și lipsa de precipitații poate fi învinsă. Pe lîngă aceste amendamente, pentru creșterea în calitate a podzolurilor, oamenii sînt ferm hotărîți să nu precupețească nici un efort, să respecte întru totul tehnologia propusă de către inginerul Pavelescu, un om pe care nu doar primarul Ștefan Neagu îl consideră ca fiind legat cu trup și suflet de-aceste pămînturi. Ca o dovadă că singura sa preocupare, pe care am putea-o numi chiar pasiune, este aceea de a crește an de an recoltele pămînturilor din Pitaru, am putea aminti că în acest an, chiar dacă în tot județul Dîmbovița nu a fost deloc repartizat hibridul 415 de porumb, inginerul Pavelescu s-a zbătut și l-a obținut totuși, încercîndu-l pe o suprafață de 300 de hectare și obținînd o producție medie de 12 000 kilograme de porumb știuleți la hectar.

— Viața mea și munca mea, aici, la Pitaru, se cuprind în patru cifre. Am venit cînd se recoltau 2 000 de kilograme de grîu la hectar și 2 500 de porumb și, iată, am ieșit la pensie, că am 63 de ani, cînd au fost obținute, tot ca producții medii, 3 000 kilograme de grîu pe aceleași pămînturi și peste 6 000 de kilograme porumb boabe la hectar. Sînt acum, zice primarul, un țăran de București. Am terminat Facultatea de agronomie în 1941 și am lucrat un timp, nouă ani, ca șef al Ocolului agricol din Urziceni. Am lucrat apoi la Banca agricolă, peste 12 ani și, cu interese de serviciu, am bătut țara în lung și-n lat. Soția mea este tot inginer agronom. Prin 1962 am venit amîndoi aici, în comuna Potlogi. Soția mea, acum pensionară, cînd vin din cînd în cînd acasă, nu mai poate scăpa de gura mea. Vorbesc întruna. Știu că are cine să mă înțeleagă. Dînsa, într-un timp, a fost președinta C.A.P.-Românești, un sat aparținător tot de comuna Potlogi. Cu alți oameni, nu știu de ce, nu mă pot lega la vorbă și sar de la una la alta. De unde această tăcere ? Unde de-atîția ani am stat tot singur, în gazdă, la Pitaru. Iar dacă am schimbat cu cineva vreo vorbă, subiectul discuției n-a fost altul decît agricultura. Asta nu înseamnă că m-am ținut departe de oameni. Am trăit și eu bucuria cuceririi titlului de Erou al Muncii Socialiste, am trăit și eu, alături de ei, necazul acela mare cu inundațiile, sau, de ce să nu o spun, am fost alături de ei, cu totul și cu totul, atunci cînd a fost vorba să-l destituim pe președintele cooperativei care intrase în patima beției, patimă care îl împingea la multe rele. Asta a fost prin 1973. Pînă atunci, oamenii mă cunoscuseră deja, că doar de peste 10 ani băteam aceleași pămînturi, dar, cînd m-au văzut alături de ei, dealtfel eu eram de partea adevărului, iar atunci adevărul ei îl reprezentau, cum să spun, mă priveau de-a dreptul în ochi, ca pe unul de-al lor. Dacă astăzi le-aș cere să stea zi și noapte pe cîmp, să salvăm, de la cine știe ce pericol, recolta, ar sta, vreau să spun că au ajuns să înțeleagă și mai ales să simtă că toate bucatele pămîntului, puține sau multe, sînt bunul nostru, al celor care am muncit pentru ele. Și altceva ce să mai spun ? Că am terminat cu recoltatul porumbului, că sîntem la zi cu aratul, că mai avem cîteva suprafețe cu coceni, dar că mîine-poimîine le eliberăm și pe alea, numai să ne mai ajute și timpul puțin ? ! V-am spus doar că nu prea mă pricep la vorbă, nu sînt obișnuit, sînt un virstnic, dar nu bătrîn, inginer agronom, un țăran de București sau un bucureștean de duminică. Asta-i meseria care mi-a plăcut, pe care mi-am ales-o singur și pe care am făcut-o cu o pasiune firească, nu ieșită din comun. De ce nu stau acasă, la căldurica mea și la pensia mea? Pentru că, pur și simplu, nu pot, nu am chef, prea mult din mine s-a revărsat pe pămînturile astea unde parcă am prins rădăcini.

VICTOR NIȚĂ ■

Această țară de dor și de suflet

Tata, cînd ara, ara pămîntul lui. Avea, în orice caz, sentimentul că pămîntul acela îi aparținea, după dreptate. Același sentiment l-au avut și cei dinaintea lui, tatăl lui și tatăl tatălui lui, străbunii străbunilor săi — și ai mei, desigur — fiindcă toți au fost țărani, — „țărani din țărani" —, adică întemeietori de țară, păstrători de datini și plămădători de aspirații. Ei toți, țăranii dar și voievozii, cărturarii dar și muncitorii, toți cei ce ne-au premers, au clădit prin ani — prin sutele de ani — o țară și un suflet, care pot și trebuie să stea alături de altele, cu propria lor față însă, cu propria lor lumină. Unii dintre ei au pus la temelia acestei zidiri însăși viața lor, alții au sfințit-o cu trudă și cu iubire, — cu foarte multă trudă și cu iubire și mai multă —, neprimind nimic, de nicăieri, neputînd să primească ceea ce li se cuvenea, după dreptate. Și asta nu numai pentru că vremurile prin care au trecut ei au fost vremuri de opresiune cruntă, socială dar și națională, ci pentru că sînt lucruri în lume — cum e dragostea de țară, de pildă, cum e dragostea, în genere, cum e cinstea, cum e devotamentul față de o anumită idee, cum e consecvența, cum e spiritul revoluționar autentic și viu — care nu pot fi plătite în nici un fel, nu pot fi vîndute și nu pot fi cumpărate, nu pot fi duse la talcioc. În orice caz, lecția principală pe care ne-au dat-o înaintașii noștri, toți cei care au muncit și au luptat pentru adunarea țării laolaltă, pentru limpezirea și pentru înfrumusețarea ei — e o lecție de mare și desăvîrșită modestie, e un îndemn spre dăruire și spre sacrificiu, cum nu poate să fie altul în lume, mai pilduitor și mai convingător.

Nu voi pleda, bineînțeles, pentru permanentizarea sacrificiului, nu voi cere niciodată ca munca să nu primească răsplata ce i se cuvine, dimpotrivă, voi spune, răspicat și fără nici o fereală (altfel nici nu știu să vorbesc și nici nu doresc să învăț), că mai avem încă multe de făcut în acest sens, pentru ca **munca și valoarea** să fie răsplătite cum se cuvine, după merit. Voi spune totodată, fără a avea sentimentul unei contraziceri, repetîndu-mă dinadins, că sînt lucruri în lume care nu pot fi plătite în bani, pentru simplul și sfîntul motiv că nu sînt de vînzare, nu au și nici nu pot avea un etalon anume, cu ajutorul căruia să poată fi măsurate și drămuite într-un fel oarecare. Conștiința de sine a unui popor, de exemplu, nu poate fi drămuită, nu poate fi măsurată și vîndută, nu poate fi scoasă la mezat. Ea poate fi oprimată de invazii și de ocupații, poate fi sfîșiată de nedreptăți, pînă la urmă însă tot va ieși învingătoare, nu ca într-o fatalitate, nu ca într-o orbire, ci în virtutea unei necesități de neînfrînt, cum s-a întîmplat cu propria noastră istorie națională, care a fost și este dominată de această conștiință și de această dorință — de **a fi** și de **a dăinui.**

Principala moștenire pe care ne-au lăsat-o înaintașii nu e, de fapt, țara pe care o știm, pe care o evocăm adeseori, ci e cealaltă țară, — țara de dor și de suflet — pe care de asemenea o știm și o evocăm, fără a ne gîndi însă în suficientă măsură la ea, fără a-i descifra aspirațiile de profunzime. E vorba, așadar, de spiritualitatea acestui popor, e vorba de ceea ce au construit pe plan spiritual cei dinaintea noastră, e vorba de cetatea gîndului, care s-a dovedit prin ani mai puternică decît orice invazie, e vorba de ceea ce putem și trebuie să edificăm noi înșine pe plan spiritual, alături de ceea ce am construit și construim pe plan material. E vorba de stropul de sensibilitate care nu trebuie să se piardă, dimpotrivă, trebuie să se înmulțească. E vorba de bunătatea noastră străveche (care n-a avut nimic comun cu lipsa de demnitate), care de asemenea trebuie să crească și să sporească. E vorba de **omenie** și de **umanism**, e vorba, cum ziceam, de principala moștenire lăsată de înaintași, pe care noi, la rîndu-ne, trebuie s-o lăsăm urmașilor, folosind din plin condițiile extraordinar de generoase ale orînduirii socialiste, care a cerut și cere dăruire și pasiune, a cerut și cere **fapte**, cît mai multe și mai temerare, fiindcă iubirea noastră, a celor de astăzi, față de țara aceasta a noastră, — față de România — nu poate fi decît o iubire a faptelor, a gîndului care cutează dar se și împlinește.

Nimic altceva nu cred că poate fi mai reconfortant și mai aducător de satisfacții decît integrarea într-un proces de o asemenea amploare, de construcție și de reconstrucție. Mai există, bineînțeles, greutăți și dificultăți, există scepticism și blazare, există nemulțumiri de un anumit tip, așa cum există circoteală de un anumit fel, curentul principal însă nu e acesta, șuvoiul cel mare, din care s-a născut și se va naște **bucuria,** e unul și același cu șuvoiul dăruirii, aflat în plină și limpede creștere.

Socialismul a configurat și a scos în lumina evidenței un anumit tip de om, cinstit și pasionat de muncă, drept și ferm, care e invincibil într-un anumit sens, pe planul vieții sociale. O rapidă și succintă comparație ne va arăta că tipul omului de neînfrînt, în cadrul vechilor orînduieli, era bogătașul, milionarul sau moșierul, cel ce nu se temea de nimeni și de nimic, atîta timp cît stătea, ca un popîndău, pe mușuroaiele diforme ale averilor sale. În timp ce astăzi, în cadrul orînduirii noastre socialiste (care e plină de slăbiciuni, care a adus și aduce numai necazuri în viața poporului, cum tot zic unii, plecații, dar și scăpătații, neîmpliniții dar și capotații, cei ce n-au avut, niciodată, nici o legătură de gînd și de suflet cu acest pămînt și cu acest popor), tipul omului de neînvins, care nu poate fi înfrînt nici de dificultăți și nici de nedreptăți, este tipul omului pe care l-am schițat mai înainte, indiferent de domeniul în care lucrează, indiferent dacă e activist sau simplu muncitor, țăran sau scriitor. Puterea acestui om, a cărui existență nu mai e demult singulară, nu rezidă în avere, nici în putere (în sensul politic și administrativ al acestui cuvînt), rezidă în marea sa detașare, în cinstea și dăruirea pe care le pune în balanță, în faptul că a creat și creează, integrîndu-se astfel într-un efort constructiv de mare și profundă rezonanță. Față de acest om, care nu are nimic de-a face cu arhetipul cunoscut al „eroului pozitiv" (e altceva, fiindcă e o realitate, nu e o schemă), carieriștii și oportuniștii par simple roiuri de muște, care îngrașă din cînd în cînd pămîntul, ieșind apoi din nou la iveală, dintre gunoaiele și buruienile vieții, împlinindu-și astfel destinul, fiindcă au și muștele propriul lor destin — dar viitorul nu le aparține, viitorul este al omului pe care l-am evocat adineauri, cu bucurie și întemeiată mîndrie.

Aceasta înseamnă, dealtfel, a fi cetățean al României socialiste, țară liberă și independentă, care a stat și stă cu fața către viitor, cum n-a stat niciodată în trecut ; înseamnă, în prima dar și în ultima instanță, a te realiza numai prin muncă și prin cinste ; înseamnă a merge mai de-a dreptul spre țintă, cu luciditate însă, nu cu orbire ; înseamnă a fi cu ai tăi, cu adevărat și pînă la capăt, la bine și la rău, mai ales la rău, pentru că atunci e nevoie de fiece umăr, de fiece gînd, de fiece cutezanță ; înseamnă, totodată, a-ți gîndi în permanență țara, a o vedea și a o simți în permanență, cu toate ale ei, cu apele și cu munții ei, cu năzuințele ei atît de profunde, atît de străvechi; înseamnă a duce brazda înaintașilor pînă în pieptul veacului ce vine, în brațele căruia putem și trebuie să punem **o țară nouă.**

Aceasta e mai mult decît o șansă, e o ocazie unică, din folosirea căreia nu se poate naște decît bucurie, și mîndrie, și libertate, și frumusețe !

ION LĂNCRĂNJAN ■

Examen de conştiinţă la Vulcan:

A munci înseamnă a trăi

Am în faţă carnetul de note, şi filele lui, pînă la ultima, conţin însemnări cu scrisuri diferite. Cele din cabinetul secretarului de partid, Oprea Popescu, sînt aproape caligrafiate şi limpezi ca înseşi gîndurile interlocutorului. Altele, cele realizate în hale, printre utilaje, într-un zgomot asurzitor, mai păstrează încă praful turnătoriilor şi mirosul de vopsea proaspătă şi sînt cu dificultate lizibile. Şi unele şi altele conţin viaţă. O viaţă aspră, de bărbaţi, deşi numărul fetelor-sudor, fetelor-strungar sau fetelor-frezor tinde să-l egaleze pe cel al bărbaţilor, fără să reuşească, firește.

Sînt numai citeva ore de cînd am părăsit Intreprinderea Vulcan şi în curînd va fi miezul nopţii. Ce ştiu mai mult decît ştiam despre uzina care va împlini în curînd 75 de ani şi al cărei simbol ia în gîndul nostru profan înfăţişarea cazanelor de la Turceni, Rogojelu, Brăila ?...

Pînă în 1980 vor fi mărite considerabil capacităţile, precum şi valoarea producţiei. Şi nu numai atît. Cazanele puse în funcţiune vor fi adaptate noii politici energetice a ţării şi vor urmări valorificarea resurselor ieftine de energie, lignit, şisturi bituminoase şi altele, traducînd în viaţă indicaţiile secretarului general al partidului : reducerea fondurilor de investiţii planificate, reorganizarea producţiei şi folosirea integrală a spaţiilor productive şi a inteligenţei proprii, folosirea cu simţ gospodăresc a metalului, într-un cuvînt, afirmă Olimpian Florescu, şeful secţiei proiectare şi tehnologie, încadrarea în preţul de cost planificat.

Şi mai ştiu că întreagă această fantastică dezvoltare va fi înfăptuită punct cu punct.

De unde ştiu ?

Mai am în faţă o carte. Una cu copertele legate în carton albastru. Floricelele din colţuri sugerează momentul jubiliar al apariţiei volumului, deocamdată încă în faza de redactare. Cartea se intitulează **Istoricul Uzinelor Vulcan. Bucureşti. 1908–1975.** O carte de istorie, deci ! Şi istoria, ştim, cuprinde tot vieţi, alt fel de vieţi, vieţi trecute. Istoria unei uzine este, constat, Istoria vieţilor care nu mai sînt ca să putem fi de-a pururi.

Desigur, lucrătorii de azi de la Vulcan nu sînt descendenţii direcţi ai luptătorilor de-acum 75 sau 50 de ani. Ei au venit din toate regiunile ţării, precum în întreaga ţară pot fi găsiţi muncitori, tehnicieni, ingineri, activişti crescuţi la lumina spiritului revoluţionar şi a solidarităţii muncitoreşti de la Vulcan. Spiritul rămîne. Diseminarea spiritului nu-i subţiază substanţa, ci, dimpotrivă, sămînţa lui roditoare îi potenţează resursele şi-l face atotbiruitor.

...Omul pe care-l salutasem la intrare, spune Olimpian Florescu, mai mult ţipînd, ca să-l pot auzi, se numeşte Ion Dumitrescu. Acest Ion Dumitrescu este omul care a montat împreună cu colectivul lui toate echipamentele electrice din întreaga uzină. Un om care, de-ar fi nevoie, le-ar mai monta o dată şi încă o dată fără nici un ajutor de dincolo de porţile uzinei, un maniac al meseriei, unul dintre acele focuri care nu se sting pînă nu se mistuie pînă la capăt şi înţeleg, ciulindu-mi urechea, că Olimpian Florescu, ţipînd printre motoare şi macarale, vrea să-mi vorbească nu atît de un om, ci de omul-simbol, de tipul aspru de muncitor pentru care a munci înseamnă a trăi total pentru o idee, pentru o pasiune şi un crez, şi acest tip aspru de om este muncitorul de la Vulcan.

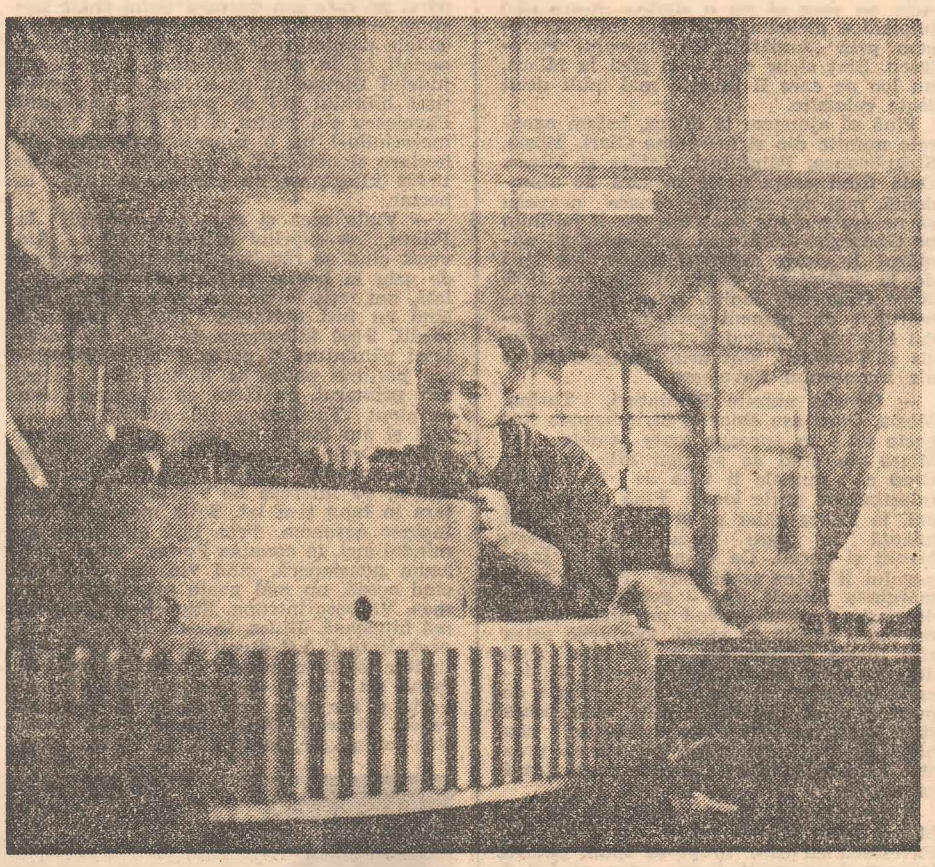

...ca să putem fi de-a pururi...

Zgomotele devin înăbuşite, miroase a siliciu, salopetele oamenilor se colorează în nuanţele prafului şi însoţitorul meu tace nu numai din pricina zgomotului, în turnătoria de fontă nu se poate vorbi decît în doi, la ureche, şi acela care vorbeşte precipitat, ca să cuprindă totul, se numeşte Petre Voicu, veteranul secţiei — subţirel şi nu mai înalt decît un elev de clasa a V-a, cu drăcuşori pe el, mărturiseşte — şi continuă „sînt aici de la 16 ani, silicoză n-am reuşit să fac, i-am scos la pensie pe cei mai bătrîni şi am rămas veteran, cu drăcuşorii de pe mine care nu-mi dau pace fiindcă vreau ca toţi să fie ca mine şi nu-i las. Nu i-am lăsat pînă ce dintr-o dată n-am reuşit să mai dorm şi nu mai dorm de mult, nu se prinde de mine nici un medicament şi nevastă-mea s-a mutat într-altă cameră, noaptea, iar eu — singur — stau şi stau şi mă tot gîndesc de ce nu se prinde somnul de mine. Ajung primul la uzină şi plec ultimul şi în viaţă am făcut de toate şi am de toate, căsuţă, confort, nevastă, copii ; am avut noroc de doi copii, unul de 24 şi celălalt de 18 ani, şi amîndoi sînt de la natură surdomuţi. I-am făcut modelatori, ca să ne înţelegem pe meserie şi an de an cheltuiesc cu ei mii de lei ca să-i duc să vadă ţara şi să fie văzuţi de medici ; viaţa mea le-am dăruit-o ; le-am dăruit zilele de muncă şi, acum, nopţile, insomniile mele. Am zis că poate aşa e drept, noaptea să le-o dăruiesc lor, iar ziua — muncii, de care sînt legat printr-un şir de 30 de ani. Ultima oară am fost la Comarnic, sus pe deal, unul dintre băieţi este îndrăgostit de o fată de-acolo şi urcînd spre căsuţa fetei am simţit cum mi se umflă plămînii de aer şi încep să obosesc şi să tuşesc ; plimbarea asta m-a ajutat să înţeleg că viaţa omului nu e nici frumoasă, nici urîtă, ci unică şi dacă vrei să fii fericit nu-ţi trebuie decît sănătate şi o conştiinţă senină ca s-o poţi duce cît cuprinde."

O conştiinţă senină. Viaţa omului priveşte lumina din interior, o lumină întreţinută de flacăra muncii neostoite şi drepte care pe Petre Voicu l-a ajutat să învingă durerea şi să trăiască demn şi eroic. Şi să spună : „Cînd am venit la Vulcan, am venit cu bună-ştiinţă, gîndeam că munca cu asprimea ei unică de aici mă va ajuta să facă din mine, un pirpiriu, veteranul turnătorilor cu duritatea lor frumoasă pe care acum mă străduiesc s-o transmit generaţiilor ce ne urmează aşa cum eu însumi am moştenit-o de la înaintaşii mei".

Fără a se numi veteran, Dumitru Racoviţă are 38 de ani vechime în aceeaşi secţie, fără nici o absenţă, fără nici o întîrziere, fără nici o zi învoire, fără nici o zi de pauză, vin, spune, cu o jumătate de oră înainte de începerea programului şi nu plec pînă ce nu-mi termin îndatoririle care sînt astăzi, concomitent cu introducerea tehnicii noi, de citeva ori mai mari decît altădată.

De la Ripiceni, unde s-a născut ca fiu dorit al meşterului mecanic de la fabrica de zahăr şi al mamei de la care a învăţat că a fi muncitor înseamnă o ştiinţă pe care i-o poate da numai deprinderea coroborată cu voinţa şi conştiinţa de muncitor, de la Ripiceni deci, Dumitru Racoviţă a plecat în refugiu în Oltenia, unde a lucrat la fabrica de zahăr de la Podari, apoi la Drobeta Turnu Severin, unde s-a specializat la o fabrică de spirt şi, în cele din urmă, acum 38 de ani, a ajuns la Vulcan, de unde n-a mai plecat decît să constate, într-un concediu, că Ripicenii erau distruşi, iar părinţii îl lăsaseră singur cu ştiinţa pe care între timp o deprinsese, aşa cum îl învăţase mama cînd mai era încă un copil şi ucenic, şi care l-a ajutat să ducă o viaţă exemplară, să se însoare, fără a putea avea însă şi copii. „Serile plec să mă plimb ; mişcarea e faptul cel mai însemnat din viaţa mea, după muncă. Şi văd copii jucîndu-se, sînt frumoşi şi bine îmbrăcaţi şi fără să ştiu de ce mi-e drag şi în acelaşi timp milă de ei. Mila, ştiu, e un sentiment ciudat. De fapt, ceea ce simt nu-i milă, dar neavînd copii nu ştiu altcum mi-aş putea manifesta dragostea. Mă plimb şi peste tot văd copii şi i-aş ajuta pe toţi, deoarece sentimentul acesta ciudat se manifestă nu faţă de un anume copil, ci de toţi deopotrivă, şi-mi aduc aminte de mine, de cînd eram eu însumi copil şi mă gîndesc la copilărie în general şi cîte puţin şi la mine, cel de-acum, căruia i se tot spune, de nevastă, mai ales, să-şi ia un copil de suflet. Poate o să-mi iau unul, ca să am cui povesti cum am fost decorat la Hunedoara pentru primul furnal (nr. 7), ce înseamnă să fii muncitor, omul cel mai stimat din această ţară, şi cum aici, la Vulcan, noi adaptăm şi perfecţionăm, nu numai cazane, ci şi propria noastră conştiinţă pe măsura luptei pe care înaintaşii noştri au dus-o şi pe măsura îndatoririlor pe care le avem noi înşine pentru ca şi viaţa noastră să fie

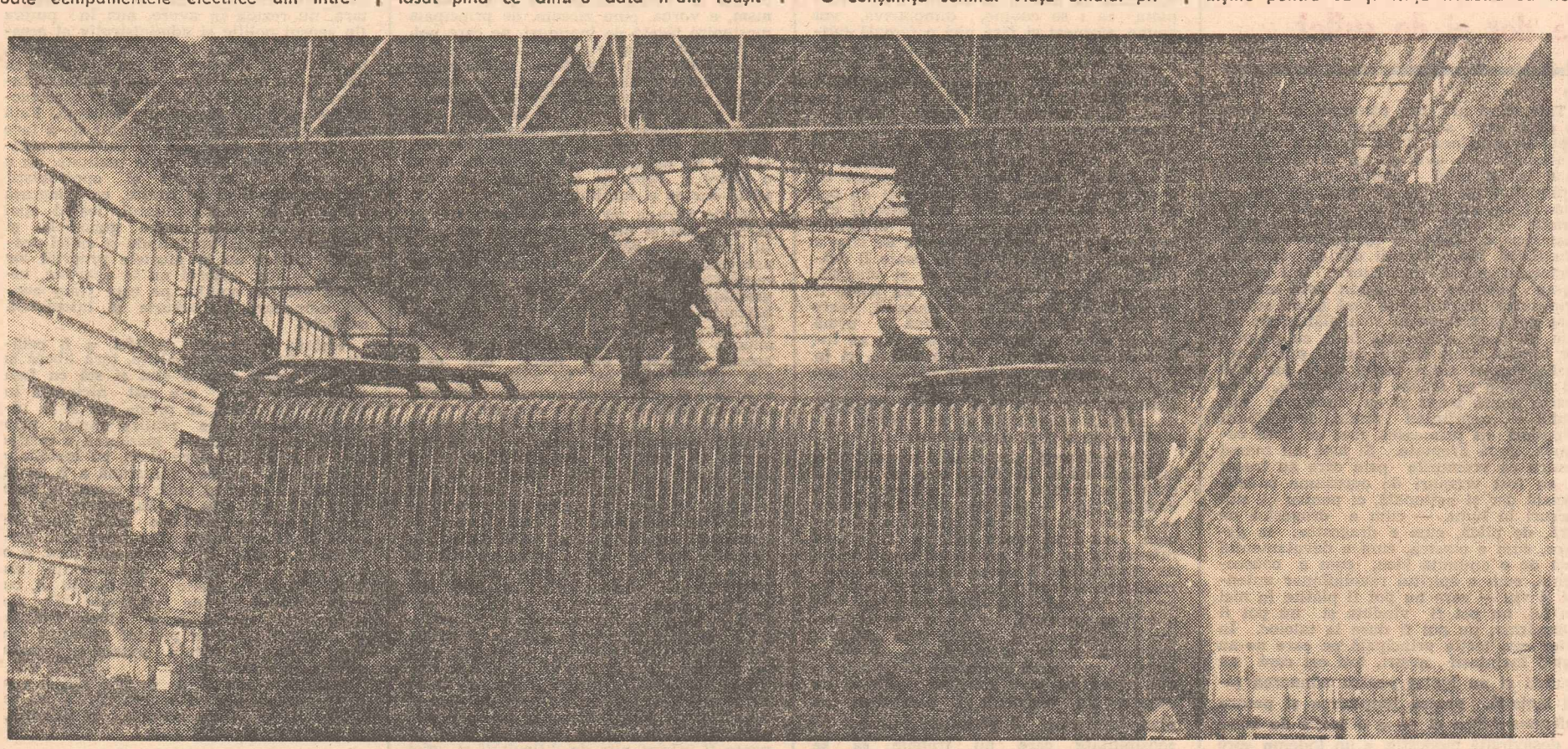

O viguroasă conştiinţă de sine adună sub semnul unui destin comun pe tinerii acestui spaţiu vital al industriei grele.

frumos și eroic

roditoare și născătoare de alte vieți și alte conștiințe".

Și iată un alt fel de scris, pasta pixului s-a prelins pe foile încă umede de transpirația pe care n-aveam cum s-o împiedic să picure de pe fruntea mea și a interlocutorului meu, Gheorghe Nicoară. În fața cuptoarelor, trunchiurile bărbaților cu cângile în mină sînt leoarcă de apă și strălucesc în lumina forjei, mai puțin bărbatul dn Boroaia, județul Suceava, bărbatul acesta de 40 de ani care, numindu-se Nicoară, ține să precizeze : „și Gheorghe", ca să se deosebească de fratele său Constantin, cel care l-a adus din comuna natală, de la 500 de km, ca să-l facă forjor în cetatea de muncă grea a Vulcanului. Și bărbatul acesta frumos care știe să zîmbească cu aceeași limpezime cu care a învățat să tacă, puțin răcit la peste 40 de grade, vorbește răgușit și tandru nu despre munca pe care o cunoaște la perfecție, ci despre viață, nu a lui, ci a fetelor sale, care au crescut în trei schimburi, cînd sub grija drăgăstoasă a mamei, cînd sub severitatea privirii lui. Acum, zice și ride frumos, alternanța schimburilor nu ne mai este folositoare, întrucît una dintre fete învață dimineață, iar cealaltă după-amiază. Răzbate din acest ris gîndul curat al unui bărbat de 40 de ani a cărui viață limpede și domoală contrastează atît de evident cu bărbăția muncii din fața cuptoarelor : a munci înseamnă a trăi frumos și tandru.

Și fiindcă tandrețea este o componentă nu numai a vieții, ci și a muncii, întreb :

— Ți-e dor de-acasă, Ionel Manta ? Pe Ionel Manta îl chemase șeful de echipă Haralambie Brumărescu pentru a proba una dintre evidențele acestei întreprinderi: nici unul dintre tinerii harnici, nici unul dintre ucenicii acestei uzine nu cîștigă sub retribuția medie pe țară. Și așa este. Acest copil, în ale cărui priviri mai tremură nedumeririle copilăriei, cîștigă cît un muncitor dintr-o altă uzină din țară. Dar era trist și aflînd că este din comuna Garoafa, județul Vrancea, n-am ezitat să-i pun întrebarea de mai sus.

— Da, a zis, și ochii i s-au umplut de lacrimi. Și n-a plecat. A rămas ca să asculte disciplinat și alte întrebări. N-am insistat. A continuat meșterul : — Știu că tu mergi destul de des acasă. Și copilul și-a șters lacrimile cu dosul mînecii mînjite de ulei și-a zis :

„Merg la mama. E muncitoare la C.A.P. și eu mai am un frățior de patru ani. Acum toamna la noi, în Vrancea, e mult de muncă și acasă mă duc s-o ajut. Tata a murit acum șase luni, l-a călcat un tren în timp ce încerca să se urce pentru Piatra și eu nu mai am ce căuta acum acolo, atîta l-am iubit, dar o iubesc și pe mama și pe frățior, iar ei sînt și mai triști ca mine. Din banii pe care-i iau le trimit lor o parte, cumpăr bonuri la cantina noastră pentru o lună întreagă și o altă parte îi depun la C.E.C. Sînt de trei luni lucrător și am depus la C.E.C. 600 de lei. Banii sînt pentru Radu și pentru mine. Radu e frățiorul meu..."

...pentru ca și viața noastră să fie roditoare și născătoare de alte vieți și alte conștiințe

O viguroasă conștiință de sine adună, sub semnul unui destin comun, pe cei mai destoinici dintre tinerii acestei de-a pururi tinere întreprinderi. Nu vreau să se înțeleagă că absolut toți tinerii de la Vulcan vibrează la temperatura tradițiilor aflate într-o perpetuă și statornică reînnoire, nu lipsesc nici aici păsările călătoare și nici naivii, și nici mai puțin inocenții îmbrăcați în țînte și petice, dar rămîne de domeniul evidenței faptul concret și limpede că într-o întreprindere unde predomină tineretul, remarcabilele realizări, giganții din oțel și fontă n-ar fi o realitate a economiei românești dacă metabolismul acestei întreprinderi n-ar fi asigurat de cadre cel puțin la nivelul înaintașilor. O viguroasă conștiință de sine deci adună, sub semnul unui destin comun, pe tinerii acestui spațiu vital al industriei grele.

„Noi știm, spune tînărul Benone Păiuș, că voința noastră printre vopsele și gaze, bubuituri și praf, nu ne imunizează în fața traumatismelor și nici nu ne ferește de asprimile ei, vom trăi, cît vom trăi, într-un singur fel, nu pentru că nu putem alt fel, ci fiindcă dorim să trăim demn într-o țară demnă, să trăim eroic într-o țară eroică.

NICOLAE CRISTACHE ■

Sînt din Burloaia și mă cheamă Gheorghe

...vom trăi, cît vom trăi, într-un singur fel, nu pentru că nu putem altfel, ci fiindcă dorim să trăim demn într-o țară demnă, să trăim eroic într-o țară eroică.

...întreagă această dezvoltare va fi înfăptuită punct cu punct.

Fotografii de ELENA GHERA ■

Dialoguri posibile

„Trăind din plin, cu viața mea, cincinalul revoluției tehnico-științifice"

Hilda Nica, 24 de ani, C.T.C.-istă la Combinatul de prelucrare a lemnului din Pitești, trimisă de Întreprinderea „Relaxa"-Mizil la secția (serală) de 4 ani de subingineri, pe care o va absolvi în februarie.

— Ce înseamnă o zi din viața mea ? Pot să vă răspund pe ore. Mă trezesc dimineața la ora 6 fără un sfert ; de la 7 la ora 15 și 15 minute lucrez la recepție, C.T.C.-istă la Combinatul de prelucrare a lemnului ; de la ora 16 la 20 urmez cursurile de subingineri ; ajung acasă pe la ora 21, mănînc, apoi învăț sau lucrez la proiecte pînă la ora 24. Acesta e, invariabil, programul meu de viață și de lucru, cu excepția zilei de sîmbătă, cînd n-avem cursuri, dar la sfîrșitul săptămînii, ca orice fată, îmi spăl, îmi calc lucrurile, am destule de făcut.

— De cît timp aveți acest invariabil, cum îl numiți, program de viață și de lucru ?

— De aproape 4 ani.

— Și nu vă e greu ?

— Ba mi-e greu, să știți. Dar n-am altă soluție. Și-apoi mă gîndesc că altora li-e și mai greu, și merg înainte.

— Altora, de pildă cui ?

— De pildă, minerilor sau forjorilor...

— Spuneți că nu aveți altă soluție. Ce înțelegeți prin asta ?

— Înțeleg că eu mi-am ales anume această soluție, această cale, pe care, orice ar fi, am să merg pînă la capăt. De aproape 4 ani am sacrificat totul cu gîndul la ziua cînd am să ajung subingineră.

— De fapt, ce ați sacrificat ?

— Știți că în 4 ani n-am fost niciodată la dans...

— Cîte filme ați văzut în anul acesta ?

— 5 sau 6. Văd cam un film la două luni. Am mai fost vreo două duminici în excursie și atît.

— Păreți foarte sigură de dumneavoastră.

— Sînt. Munca, viața mea și proiectele mele de viitor îmi dau această siguranță.

— N-aveți chiar nici o îndoială ?

— Nu. Ba una aș avea totuși. Facem o școală serioasă, ieșim subingineri, cheltuiește statul — bani, cheltuim noi — eforturi mari, și totuși în întreprinderea noastră cei 22 de subingineri absolvenți de anul trecut lucrează și acum ca muncitori, nici unul n-a fost trecut în personalul T.E.S.A. (personal tehnic și administrativ). Situația asta nefirească — am auzit că și în alte întreprinderi subinginerii își mai iau cîte o gradație pe vechile posturi de muncitori — mă îngrijorează, bineînțeles, dar eu sînt convinsă că în cazul meu va fi altfel.

— Altfel, cum ?

— Adică mă voi încadra subingineră. Am drepturi, am argumente și voi lupta pînă la capăt.

— Ce argumente aveți ?

— Sînt pregătită bine. Anul trecut am avut un 8, trei de 9 și cinci de 10. Și la proiect tot 10 am avut. Acum, la încheiere, va fi la fel.

— V-ați gîndit ce o să faceți la anul pe vremea asta ?

— Știu ce voi face în decembrie 1977. Voi fi subingineră la „Relaxa"-Mizil și studentă în anul I, la fără frecvență, la Facultatea de industrializare a lemnului din Brașov. Ăsta-i drumul pe care l-am ales, mă voi califica pînă la ultima treaptă, trăind din plin, cu viața mea, cincinalul revoluției tehnico-științifice.

MARIUS POPESCU ■

O viață pentru România

Ce noroc ar avea omenirea dacă ar exista multe națiii care să-i fi adus — față de numărul de locuitori — atit cit i-a adus națiia română în ultimii 120 de ani.

HENRI COANDĂ

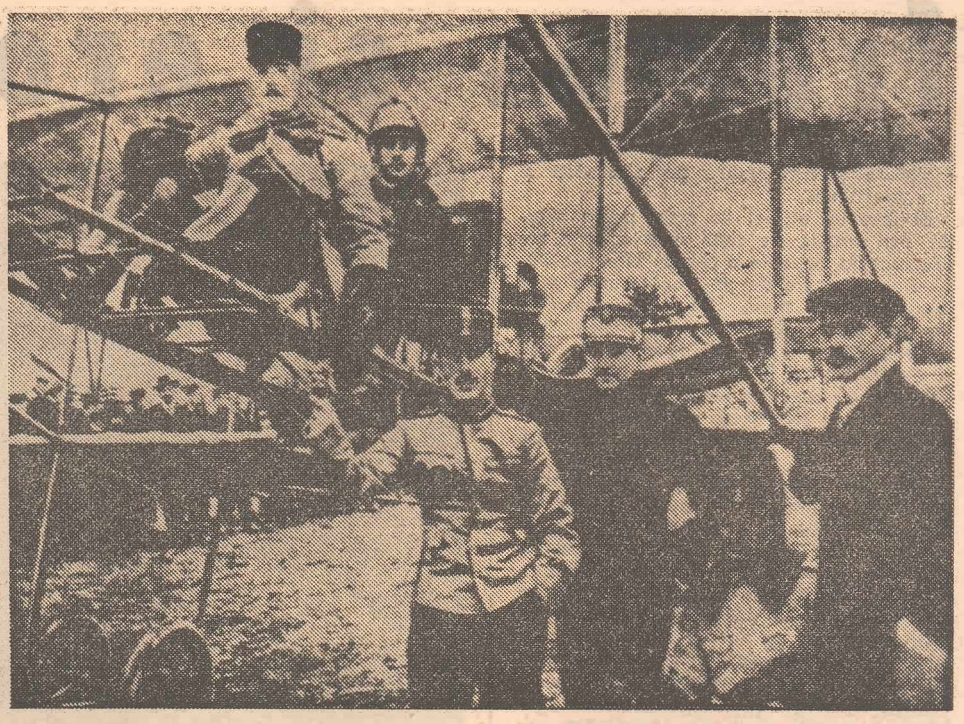

1912. Cotroceni. Aurel Vlaicu în carlinga avionului pilotat de sublocotenentul Gheorghe Negrescu, înaintea unui zbor (dreapta)

Unul din cei mai renumiți zburători ai României a plecat acum 2 săptămini în ultimul său zbor.

Generalul inginer-aviator în retragere **Gheorghe Negrescu** — brevetul nr. 2 al aviației noastre, cel pe care specialiștii aeronauticii il așază în celebra serie românească **Vuia, Vlaicu, Coandă, Negrescu,** cel despre care se spunea, cu dragoste și recunoștință, că o parte din cerul patriei este al lui — a plecat pentru totdeauna dintre noi, lăsînd în urma lui memoria unei vieți de excepție, dăruită total, prin cuget și faptă, României.

Peste puțină vreme ar fi împlinit 89 de ani.

Cei care au fost în preajma lui pînă în ultimele clipe îl recomandă ca pe un bărbat cu totul uimitor, trăind o senectute sclipitoare. Avea o logică și o memorie de cristal, își evoca amintirile fără a scăpa nici un amănunt și povestea extraordinar, în dulce grai moldovenesc, topind de fiecare dată inima auditoriului. Nu întîmplător era invitat mereu să țină cuvîntări la școli superioare (ultima, la Școala militară de aviație „Aurel Vlaicu", la 3 iulie 1976), la radio sau la televiziune, nu întîmplător se apela mereu, pînă în ultimele lui zile, la experiența-i uriașă, adevărat tezaur de învățăminte și istorie aviatică.

Cine a fost cu adevărat generalul inginer-aviator Gheorghe Negrescu ?

Un ziar din 1912 consemna : „...locotenentul Negrescu, trecînd în zbor deasupra Focșanilor, cu aeroplanul său FARMAN-biplan, a făcut atita senzație încît, la zgomotul produs de aparat, lumea s-a înspăimîntat crezînd că s-a produs un cutremur."

De fapt, fiorii zborului și ai chemării văzduhului i-a simțit pentru prima oară la 18 octombrie 1909, cînd este trimis cu compania sa pe Hipodromul Băneasa pentru a asigura ordinea în timpul demonstrațiilor celebrului aviator francez Louis Blériot, cel care cu trei luni în urmă stîrnise vîlvă cu al său memorabil zbor peste Canalul Mînecii. Din acea zi își va dedica tot restul vieții aviației, cerului, luptei pentru cucerirea lui.

În 1911 devine posesorul brevetului de pilot nr. 2, făcînd parte, alături de locotenentul Boiangiu și de sublocotenenții Protopopescu și Druțu, din cea dintîi serie de piloți brevetați în prima școală de pilotaj din țara noastră.

Se numără, alături de Henri Coandă, Ștefan Protopopescu și Constantin Gheorghiu, printre primii ingineri români de aeronautică absolvenți ai cursurilor prestigioasei instituții politehnice de specialitate „École Nationale Superieure de l'Aéronautique" de la Paris, făcînd parte din promoția 1914.

Camarad de zbor și devotat prieten al lui Aurel Vlaicu, care este pentru Negrescu marele său model, va fi alături de el în strădaniile și lupta sa. În 1913, cînd Vlaicu, plins de întreaga suflare românească, piere în mod tragic, prăbușindu-se la Băneşti după simbolica-i încercare de a survola Carpații, Gheorghe Negrescu, prietenul său, este numit președintele comisiei de anchetă pentru stabilirea cauzelor accidentului.

Membru al ilustrei asociații internaționale „Les vieilles tiges", alături de Ferber, Latham, Lindbergh, Blériot, Pégoud, Guynemer, Rolland Garos (participă în 1972, la Paris, la ultima reuniune a acestei asociații, împreună cu academicienii Henri Coandă și Elie Carafoli).

În primul război mondial ia parte la campania din Muntenia și Moldova, luptînd ca un erou la Mărăști și Mărășești, la Nămoloasa, Cosmești, Panciu, Oituz și Muncelul.

Reprezintă aeronautica română la conferințe și congrese ale Federației Aeronautice Internaționale, fiind ales membru în diferite secțiuni ale acestui prestigios for mondial.

Autor de lucrări tipărite, de nenumărate conferințe și expuneri, Gheorghe Negrescu a luptat pînă în ultima sa zi pentru faima aeronauticii românești, pentru înălțarea mai sus, mereu mai sus, a aripilor purtînd tricolorul.

De fiecare dată de Ziua Aviației și de atitea ori pe cîmpul de zbor, generalul Gheorghe Negrescu era înconjurat cu dragoste și mare admirație de zeci de discipoli care vedeau în el un **mare zburător al României.**

Un strălucit model pentru noi și pentru urmașii noștri, **o viață pentru România,** acesta a fost cel care va rămîne mereu neuitatul general Gheorghe Negrescu.

MARIUS POPESCU ■

Jurămîntul pentru țară

Dimineață rece de decembrie. Pe cîmpul ruginiu al aerodromului avioanele — aceste egrete suple și argintii — par să nu se fi trezit încă. Este desigur numai o părere închipuită de o ceață subțire care le învăluie aripile, pentru că toți cei care zboară cu ele ori le îngrijesc sînt demult adunați pe una din pistele de zbor, în fața tribunei.

Începea o zi care va rămîne încrustată în memoria tinerilor recruți care așteptau să depună jurămîntul militar în cadrul solemnității ce urma.

Un grup de copii de la o școală generală țopăie cu nerăbdare sub privirea duminicală a tovarășei profesoare Elena Popescu. Viorel Budulacu, elev în clasa a 5-a, dorește din toată inima ca peste nici zece ani cînd își va depune și el jurămîntul militar, să fie tot aici, la aviație, bineînțeles dacă între timp nu se va întîmpla să ajungă marinar.

În fiecare an, îmi spune profesoara, copiii de la școala noastră sînt prezenți aici ca să asiste la depunerea jurămîntului militar. Considerăm această prezență un fericit prilej pentru ei de a participa la o adevărată lecție de patriotism care îi pregătește pentru ziua cînd vor fi chemați să-și facă datoria față de patrie. Nu departe de „viitorime" s-au adunat părinții recruților, cutreierați de amintiri nostalgice, întorși pentru scurt timp în anii în care ei înșiși abia îmbrăcaseră uniformele ostășești. Unii dintre ei par mai emoționați decît chiar fiii lor și-și stăpînesc cu greu vocea. Printre aceștia sînt și Ion Gruianu, tatăl lui Nicolae, care a făcut armata „la cavalerie", în Moldova, Gheorghe Murgoci

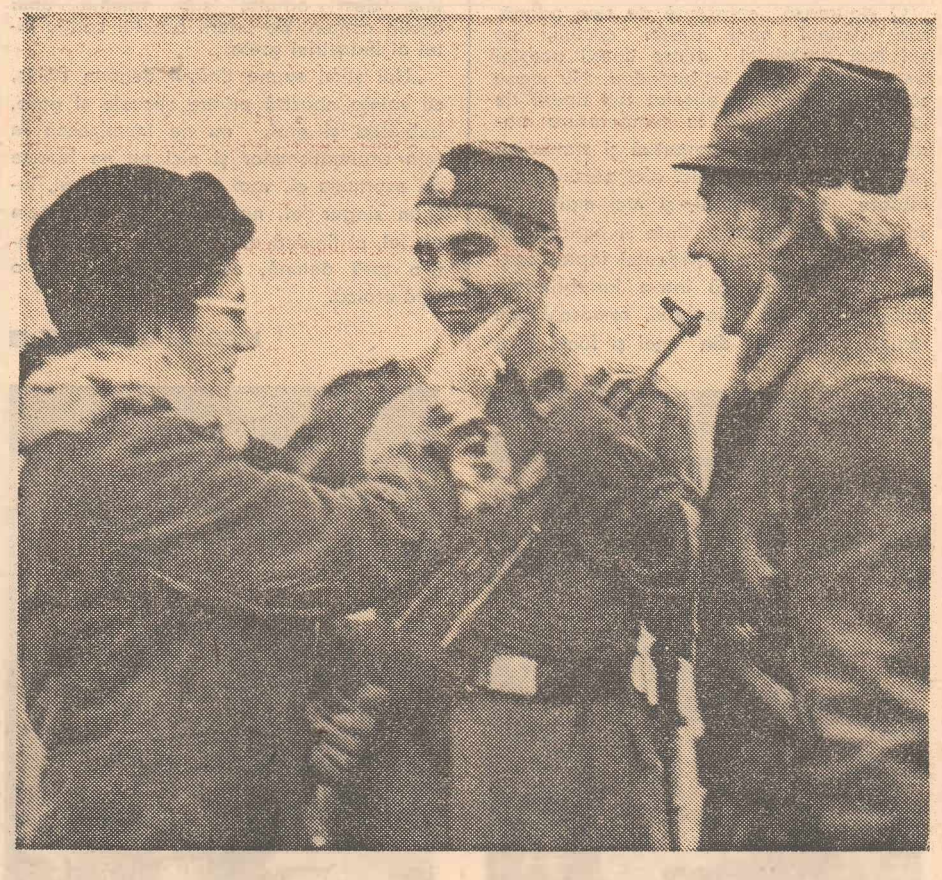

cu băiatul lui mezin, Marin, amîndoi veniți să-l vadă cum jură pe Ionel, Ioan Srepler cu soția, abia sosiți din Satu Mare la un cumnat și un văr, Anton și Ludovic. Pentru Ion Rușitaru, pînă nu demult aflat în cadrul aviației, băiatul lui, Viorel, face armata în tradiția familiei, ca și cel mai mare care a terminat-o tot într-o unitate de aviație. Mamele, prezente și ele la ceremonie, nu și-au văzut băieții de cîteva săptămîni.

— Numai pe el îl am, pe Cezar, îmi spune Elena Grecescu din Urziceni. A învățat bine, dar i-au lipsit numai cîteva sutimi ca să intre la agronomie. Nu-i nimic, după ce-și face datoria vedem noi, oricum, va fi bine. Are multe de învățat aici.

Lucreția Gulan din Afumați îl lua pe Cornel cînd acesta era mic, și-l ducea la aeroport, la Băneasa. Băiatului îi plăceau avioanele și iată, acum, a avut norocul să fie dat la aviație.

De partea cealaltă a pistei, fiii lor, tinerii recruți, nu sînt mai puțin emoționați. Trăiesc o zi cu o adîncă semnificație pentru viața lor de cetățeni și apărători ai patriei.

— Începînd cu această zi memorabilă, ne declară soldatul Viorel Drăgulescu în numele lui și al tovarășilor lui, vom putea afirma cu tărie că reprezentăm puterea și viitorul țării, că noi sîntem brațul înarmat al ei și ne obligăm să păstrăm și să apărăm, chiar cu prețul vieții, prezentul și viitorul luminos al României, al națiunii noastre socialiste.

Comandanții de plutoane nu par cu mult mai vîrstnici decît subordonații lor. Locotenenții Constantin Vasile și Ilie Gheorghe par chiar mai tineri. Îmi sînt recomandați recruții care s-au evidențiat în scurtul timp trecut de la încorporare : Tache Gheorghe („am fost tinichigiu auto, iar aici aș putea spune că voi învăța mai departe"), Lupu Gheorghe („cu avionul nu te poți întîlni la orice pas, așa că sînt bucuros că sînt aici"), Viniu Gheorghe, un miner scund, dar inimos, fericit că va vedea pămîntul altfel decît l-a văzut pînă acum („n-o să-mi fie greu decît pînă m-oi urca și va pleca un pic avionul"). Vasile Panait, Ion Soare, Vasile Darie, frații gemeni Potop (Ion e deja caporal, poartă drapelul pe care jură acum și Gheorghe) și alții.

Rînd pe rînd, în formație, tinerii recruți depun jurămîntul pe drapelul unității. Ochii lor strălucesc de emoția clipei pe care o trăiesc, oglindind sentimentele adînci pe care le încearcă în această zi solemnă în care se angajează cu toată ființa lor să nu precupețească nici un efort, să-și facă datoria pe deplin, pentru a fi demni urmași ai generațiilor care au luptat pentru libertatea și fericirea României.

IULIAN NEACȘU ■

„Cronica pretențiilor"

Moravuri

Vreau nu vreau, adică uneori cu mare mîndrie, alteori ușor jenat, trăiesc și în rîndul celor care își toarnă sufletul în litera tipărită. Vreau nu vreau, uneori mă simt invidiat de spirite „visătoare", care-și închipuie că îndeletnicirea cea mai ușoară dintre toate este aceea de-a scrie cărți. Alteori, mă simt disprețuit de spirite cinice, „realiste", care-și închipuie că a scrie cărți nu e o îndeletnicire la fel de bărbătească precum, să zicem, aceea de-a realiza zilnic 10 000 de calcule cu ajutorul unei mașini de calculat. Vreau să spun că, în măsura în care nu mă îndoiesc niciodată, pîinea pe care mi-o cîștig nu e, uneori, mai albă decît cea a altora, mult mai merituoși, alteori, mai neagră decît cozonacul zilnic al lichelelor, deci, în această măsură, îmi port cu orgoliu și umilință rasa meseriei mele. Dar, ca să repet o formulă învățată la școală, așa cum imperiile se prăbușesc, mai degrabă, măcinate de propriile contradicții, de propriile moravuri, decît sub asalturile vremelnicilor dușmani, tot așa, deseori îmi spun, că meseria mea poate fi **discreditată** mult mai ușor de reacțiile primitive ale unuia din membrii breslei — eventual împotriva unui coleg — decît de cel mai sumbru și insanu colportaj, pe care spirite meschine — de care nici vremea noastră nu duce lipsă — îl întreține pe la colțurile unei străzi ori ale unei instituții.

Că Horațiu, într-una din „Epistulae"-le sale, a vrut să le spună confraților că-i cunoaște foarte bine și, în aceeași vreme, să avertizeze întinsa posteritate asupra marii susceptibilități a artistului, e un lucru cunoscut. Dar asta nu rezolvă mare lucru. Fiindcă, dorind să sporească faima celebrului adagio horațian „Genus irritabile vatum", cîte unul din membrii „neamului supărăcios al poeților" sare de-a dreptul... peste Pegas. Și-o face cu atîta patimă, încît nu-i rămîne nici un strop de patos, atunci cînd ar trebui să pună ceva din el în nefericitele-i compuneri. Căci, în marea lor majoritate — sigur, excepții multe și celebre întăresc și aici regula — acești supărăcioși sînt tocmai cei cărora harul li se poate depista cu mare greutate, chiar folosind cele mai rafinate detectoare ; bieți grafomani, pripășiți la poalele literaturii prin mila vreunui editor, prietenia unui șef de revistă, bunăvoința „confraternă" a unui critic. Iată o mostră de felul cum înțelege să se tirască iar apoi să „sfideze" un astfel de exemplar.

Îți trimite o carte scoasă prin imprudența tandră a unui editor și-ți scrie pe prima filă : „Colegului A. B., o sinceră pasăre de dragoste, care doresc să ne lege prietenia. Omagiul lui G. S./Caransebeș, 13 iulie 1976". După cîteva săptămîni, primești de la cel care, fără să-ți ceară consimțămîntul, dorea **să lege prietenie** cu tine, un pliculeț, în care afli o verzulie felicitare tipărită, de felul celor trimise de sărbătorile de iarnă. Pe ea, mîna „prietenului" a scris : „Mult stimate și iubit mercenar A. B., Îți mulțumesc pentru frumoasele rînduri ortopedice, pline de talent logopedic, cred că poezia română va ajunge prin tine la cele mai înalte culmi ale uitării desăvîrșite. Cu sinceră compasiune, G. S.".

Ce-a intervenit în aceste cîteva săptămîni scurse între cele două ipostaze ale „afecțiunii" amicului nostru, e lesne de înțeles : o recenzie, în care nu-l găseai nicidecum genial, ci destul de sărăcuț cu harul (poetic, se-nțelege). Că pentru o asemenea „crimă" „artistul" nostru te face din prieten mercenar, asta nu înseamnă că doar l-ai iritat. Nu. El are „încă" o dovadă că la „centru" s-a constituit, așa cum bănuia încă de la apariția celorlalte broșurele ale sale, un complot, care să-i răpească gloria și să-i micșoreze „statuia" în fața posterității, care, nu-i așa ?, va repara ea totul...

În general, astfel de ipochimene fac din fiecare zi a vieții lor o **dies irae**, răfuindu-se la infinit cu din ce în ce mai puținul bun-simț care-i mai locuiește. Pentru ei, astfel de scrisori — sau altele bătînd la proporțiile memoriilor, denunțurilor calomnioase — devin hrana zilnică, mai ales că, vorba lui Cicero, **epistula non erubescit** — scrisoarea nu roșește. Dar pentru că la început pomeneam de Horațiu, să-l invocăm și în acest final, amintind că tot el, într-una din „Satirele" sale, scria **est modus in rebus** — este o măsură în toate.

DORIN TUDORAN ■

Malraux

Într-un veac dominat de atîția giganți ai spiritului : Proust, Gide, Valéry, Hamsun, Mann, Pirandello, Faulkner, cred că nici un scriitor, poet, romancier sau dramaturg, nu și-a marcat cu o mai mare violență epoca și contemporanii ca Malraux, autorul **Condiției umane**, carte ce a însemnat pentru intelectualitatea întregii planete un strigăt, o somație și un avertisment. Romanul apare într-un moment cînd cerul lumii e brăzdat de amenințătoare fulgere negre iar Istoria începe să-și divulge malefice pînde. Mai mult ca oricare altă scriere a veacului, **Condiția umană** este un apel bărbătesc și responsabil la ANGAJARE. Iar această angajare lucidă, deliberată, liber consimțită, ca unică vectorială, definitorie, a Condiției umane, devine axa vieții lui Malraux, chiar dacă în cursul unei existențe furtunoase și contradictorii, aspre și pline de riscuri, s-a revizuit de nenumărate ori, schimbînd de direcție și orientare, greșind și recunoscînd că a greșit, căutîndu-se și negăsindu-se, rătăcind sau lesnind doar vremelnic la lumină. Nici unui scriitor sau artist al secolului nostru nu i se aplică mai bine cuvintele părintelui Tihon din **Spovedania lui Stavroghin** : „fiindcă nu ești nici fierbinte, nici rece, fiindcă ești **căldicel**, te scuip din gura mea". Lui Malraux i se pot reproșa toate păcatele, ezitările, renunțările, lepădările de sine, abdicările, de un singur lucru nu poate fi învinuit : c-ar fi fost, într-o singură împrejurare a vieții lui, indiferent, abstras din miezul fierbinte, incandescent, al condiției umane, c-ar fi fost **„căldicel"**. Indochina, Spania sau rezistența sînt numai cîteva capitole ale unui roman, cel mai fascinant, pe care André Malraux l-a scris cu sîngele lui, testament spiritual, nescris dar peren, obligînd alte generații de intelectuali și artiști la o meditație virilă și plină de gravitate. Nu știu care din cărțile lui va supraviețui peste veacuri. Sînt însă profund încredințat că romanul vieții lui — cincizeci de ani de lupte și jertfe — va rămîne ca o ilustrare, plină de speranțe, a **Condiției umane**, spre reabilitarea OMULUI, etern și de pretutindeni, a unui om care poate fi torturat sau umilit, dar care nu va rămîne niciodată și nicăieri, singur. În clipa plecării lui în veșnicie **Muzeul imaginar** s-a mai îmbogățit cu o piesă : portretul unui artist demn de lauda și de recunoștința lumii.

AUREL BARANGA ■

Trei probleme

I) Orice critic este format de literatura pe care o cunoaște. Sînt critici care au de la bun început o concepție critică, pe baza unor lecturi solide, conduși de o vocație și sînt critici improvizați care nu o dobîndesc niciodată. Aceștia sînt veșnicii diletanți. Poți scrie mii de pagini de critică și să rămîi un diletant notoriu, așa cum în cîteva zeci de pagini poți impune un sistem critic (nu o colecție de dogme, ci un anume raport între ceea ce este constant și ceea ce este variabil în actul critic). E vorba, în cazul diletantului, de o incoerență specifică, de o instabilitate funciară în emiterea și argumentarea judecăților de valoare. Semnul curent este o exagerată mobilitate a termenilor, o fluctuație a categoriilor estetice (dacă acestea sînt cunoscute), a conceptelor fundamentale pe care se bizuie orice activitate în critica literară. Foarte multe noțiuni sînt vehiculate sporadic, fără metodă. Într-o lună criticul este obsedat de problema autenticității și recenzează cărțile din această perspectivă. Peste o lună e preocupat de stil și, ca atare, își va modifica percepția critică. Și tot așa în cîțiva ani de zile perspectiva se rotește mai repede decît anotimpurile și se poate întîmpla ca o carte „cu stil" să fie recenzată în luna cînd criticul era preocupat de problema autenticității, iar altă carte de mare „autenticitate" să nimerească în perioada stilistică. O asemenea critică nu ordonează valorile, ci creează confuzii.

II) Există în critică — printre alte lucruri bune — un fenomen straniu : criticul prea grăbit nu-și mai poate propune pentru lectură decît cărți despre care, oricum, va scrie. Nu mai vorbim de ceea ce a devenit un loc comun : criticul care scrie atît de mult despre atît de multe cărți încît timpul fizic nu-l mai justifică. Sîntem îndreptățiți să vedem în acest fenomen o decadență a lecturii.

Spre exemplu, pînă acum cîtva timp, M. Iorgulescu scria cîte patru-cinci articole pe săptămînă despre foarte multe cărți. Presupunînd, cu oarecare efort, că le și citea, criticul în cauză oricum participă la fenomenul despre care vorbim deoarece în afară de aceste cărți nu mai putea citi și altele. În mod firesc, orice critic trebuie să-și poată permite răgazul de a citi cărți despre care nu va scrie — din orice cultură și din orice timp.

La cealaltă extremă se află criticul saturat de cultură pe care bibliotecile l-au sterilizat însă ; despre fenomenul literar contemporan el nu se pronunță pentru că nu s-au pronunțat alții înaintea lui. El așteaptă monografiile, bibliografiile complete pe care să se sprijine. Asemenea critici iau o carte din raft, o citesc și o pun exact în același loc. Nu schimbă niciodată ordinea „prestabilită". Primii despre care am vorbit citesc „prea repede", aceștia din urmă — „prea încet".

III) Trebuie să ne obișnuim a privi activitatea criticului și după faptele (cărțile) pe care le omite. Aceste „omisiuni", cînd nu sînt întîmplătoare, au o anume semnificație. „Spune-mi despre cine nu scrii ca să-ți spun ce fel de critic ești", așa ar putea fi transformat un proverb cunoscut. Bineînțeles că un singur critic nu se poate pronunța despre toate cărțile unui moment literar, însă cînd ocolirea unor cărți și a unor probleme literare devine evidentă, cînd criticul nu acceptă decît riscul de a fi mediocru, cititorul se dumirește.

Un critic poate zice că și absența unei recenzii sau a unei cronici literare este tot un fel de „recenzie", tot un fel de „cronică literară", adică un mod de apreciere a cărții. Numai că „ambiguitatea" actului critic, în asemenea cazuri, este exagerată.

GEORGE ALBOIU ■

Cronica literară

AL. IVASIUC: „Racul"

Prin *Racul*, Al. Ivasiuc a scris romanul unei conștiințe tranzacționare sau, mai simplu, romanul unui trădător.

Într-o țară, nenumită, din America Latină, un grup de oameni, sprijinit de armată și de jandarmerie, pune la cale un fel de contrarevoluție, o operațiune preventivă de exterminare a „stîngii". Managerul și strategul complotului este un oarecare Don Athanasios, fost muncitor manual în Port Said, proprietar de lupanar la Aden și apoi mare industriaș latino-american. Operațiunea, care urmează să cuprindă în cîteva ore întreaga țară, este o capodoperă de minuțiozitate și de cinism. Listele de exterminare ale poliției îi cuprind pe toți liderii organizațiilor de stînga, pe simpatizanții acestora, pe comuniștii potențiali, pe artiști. Dar pentru ca teroarea să fie eficientă și să paralizeze orice intenție de împotrivire, urmează să mai fie executate cîteva persoane alese la întîmplare, din sferele cele mai înalte, pînă la baza societății. Identificînd în programul represiunilor un factor aleatoriu, oamenii vor fi cuprinși de panică, simțindu-se, cu toții, amenințați.

Începută așa, cartea lui Al. Ivasiuc amintește de romanele lui André Malraux sau Graham Greene (*Ministerul groazei*), în care *tehnica* revoluției, a contrarevoluției sau a spaimei este explicată, în aceeași măsură, prin acțiune și printr-o solidă pregătire de filozofie a istoriei. Din momentul acesta, un personaj nou ocupă scena romanului. Acesta este Miguel, secretarul lui Don Athanasios, omul care urmează să coordoneze realizarea întregului plan. Fost membru, în tinerețe, al unei organizații de stînga, Miguel a trecut de partea puterii. El este deci un *antierou*, un trădător care însă, surprins de postura în care a fost împins de gestul său, ar dori să se întoarcă pe vechile poziții. Salturile de la o extremă a conștiinței la alta, ideea că în epocile de criză asemenea biografii sînt posibile, reprezintă a doua temă, foarte puțin simpatică, a cărții. Din acest punct, orice comparație cu Malraux sau cu Graham Greene încetează. Al. Ivasiuc s-a întors la schema primelor sale romane, în care un personaj parcurge, prin analiză și prin amintire, o etapă de criză. Fără să urmărească un plan riguros, Miguel este în căutarea prilejului de a vorbi despre ceea ce știe. El încearcă mai întîi să se confeseze unei frumoase curtezane, la un Country Club, intră apoi în cafeneaua în care se întîlneau foștii săi tovarăși de stînga și ajunge, în sfîrșit, la o veche prietenă, Taherah Safar, revoluționară expulzată dintr-o țară arabă, membră a unei organizații extremiste. Taherah este singura persoană care îl crede, dar o face prea tîrziu. Miguel amînase mereu momentul destăinuirii, complicîndu-se într-o dialectică întortocheată a stărilor de conștiință. Cu toate acestea, cei doi încearcă să fugă din țară, fură un automobil, intră în conflict cu poliția, sînt arestați, Miguel este rănit și transportat, în această stare, în punctul din care va coordona lovitura de stat. Ajuns aici, cititorul se va întreba, desigur, dacă experiența îi aparține cu adevărat lui Miguel, sau dacă nu cumva a fost și ea programată, ca întregul complot, dacă nu cumva istoria s-a jucat cu el, ca pisica cu șoarecele, trecîndu-l prin etapele fricii, pentru a face din el un instrument al puterii. În ultimele pagini ale cărții, Miguel contemplă un rac. Este un mod de a spune că, spre deosebire de animale, care au numai *natură*, oamenii au *istorie*. Ei sînt în permanentă mișcare, se raportează mereu la viitor și la trecut, la sentimente și la principii, fiind, cum spune Ortega y Gasset, mereu *in via*. Puterea însă îi impersonalizează, îi scoate din cadrele vieții, suspendîndu-le mișcarea sufletească.

Promițătoare în punctul de pornire, schimbînd apoi tema „din mers", amestecînd, într-o proporție care rupe unitatea romanului, elementele de eseistică și de analiză, cu cele de tip „thriller", și fragmentele de povestire („amintirile" prin Miguel), cu paginile simbolice (metafora luptei dintre copii, metafora femeii care alăptează, metafora racilor), prevăzută, în fine, cu un deznodămînt convențional, *Racul* rămîne o carte complicată, care nu reușește să dea un răspuns nou la problema centrală a prozei lui Al. Ivasiuc : relația dintre ideologia romanului, din ce în ce mai ambițioasă și mai subtilă, și literatura lui. În *Păsările*, prozatorul rezolvase în chip fericit acest conflict care îi macină aproape toate cărțile. Cu *Racul*, el a făcut... un pas înapoi.

FLORIN MANOLESCU ■

Poșta literară

I. Palliu — București : Aveți dreptate : mai apar din păcate volume de versuri care nu spun nimic. Nu numai la **noi**, ci în întreaga lume și nu de azi de ieri, ci de foarte multă vreme. Dar aceasta nu poate să vă stîrnească o asemenea îngrijorare deoarece în nici un caz nu poate fi periclitat destinul poeziei adevărate. Cît despre autorii unor versuri de slabă calitate, cei mai crud îi va pedepsi timpul care îi va lăsa în uitare. Pentru că, sper să fiți de acord, e nespus de trist să tipăriești cîteva cărți dintre care nici una să nu fie reținută de memoria cititorilor. E mai trist chiar decît faptul că nu ai publicat nici o carte. ■ **Radu Cange** — București : Sînt cîteva pagini frumoase, alături de cîteva mai puțin împlinite. Mai dați-ne un semn de viață. ■ **Adrian Bucurescu** — București : Din nou avem vești bune pentru dumneavoastră : ultimul plic pe care ni l-ați trimis conține multe pagini care ne-au plăcut. Poate treceți într-o zi pe la redacție pentru a discuta mai pe îndelete. ■ **Radu Popescu** — Ploiești : Într-adevăr, sînteți „un pic talentat în ale poeziei". Și e foarte bine că îi citiți pe Marin Sorescu. Dar ar fi și mai bine dacă v-ați croi un drum propriu. ■ **Roites Cotiso și Virgil Ștefaniu** — Iași : Ne-au mîhnit faptele pe care le relatați în **Medalia și reversul**. Ele n-au ce căuta, așa cum bine precizați și dumneavoastră, într-un climat literar guvernat de principiile eticii și echității socialiste. Dovadă că s-au și luat măsurile cuvenite. ■ **Sandu Valentin** — Pitești, **Chifor Elena** — Cluj-Napoca, **Pavel Ion Ștefan** — Rîmnicu Vîlcea, **Petre Ivancu** — Cioroiași, jud. Dolj : Semne vagi de înzestrare literară.

Un județ în plină afirmare!

Sibienii, în spațiul lor de muncă ai unei istorii întrupate din dăruire,

Convorbire cu tovarășul RICHARD WINTER, prim-secretar al Comitetului județean Sibiu al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

1. Peste încă un an, adică în 1978, se va împlini un deceniu de la crearea județelor. Ce s-a petrecut în perimetrul geografic numit județul Sibiu în acești zece ani ?

2. Actualul cincinal este timpul unor mari aspirații ale țării și poporului nostru. Din ce punct a demarat județul Sibiu spre înfăptuirea parametrilor propuși a fi atinși în anul final al cincinalului, 1980? Cum va arăta el în acest nod de istorie?

3. Ce se întîmplă azi în satul de pe aceste meleaguri?

4. Știm cu toții, problemele omului sînt în centrul politicii partidului nostru, atît cele mari, vitale pentru noi ca membri ai societății, dar și cele personale ale individului. Cu ce probleme vi se adresează oamenii muncii din județ și cum li se rezolvă?

Ne-am triplat producția industrială. În anul constituirii județului aveam aproximativ 7 miliarde lei, iar la sfîrșitul cincinalului 1971—1975 am avut peste 21 de miliarde și în 1980 vom ajunge la o producție globală industrială de peste 28 miliarde, ceea ce înseamnă de patru ori anul 1968. Realizarea cincinalului trecut înainte de termen a constituit pentru noi o bună demarare a cincinalului actual. Astfel, pe primele zece luni ale anului am realizat un miliard 63 milioane lei la producția globală industrială. Dar esențial pentru acest deceniu rămîne un element calitativ al dezvoltării și anume — trecerea de la un județ în care precumpăneau industria ușoară și alimentară la un județ în care predomină puternic construcția de mașini. Împreună cu industria chimică, ea deține 50 la sută. În acest domeniu, ca și în chimie, s-a dezvoltat astfel un puternic detașament de muncitori. S-au creat numeroase noi locuri de muncă, Sibiul ajungînd printre primele județe ale țării privind gradul de ocupare a forței de muncă. Aș mai remarca și o repartiție mai uniformă în teritoriu a unităților industriale. Pe lîngă cele două municipii și cele cinci orașe din județ, au apărut și s-au dezvoltat obiective economice și în alte cîteva centre de comună, ca Avrig, Tălmaciu, Miercurea Sibiului, Orlat, unde s-au produs și schimbări calitative deosebite. Majoritatea populației trăiește la oraș, Sibiul se situează mult peste media pe țară a populației urbane. Acest proces îl vom continua, în conformitate cu prevederile documentelor Congresului al XI-lea al partidului. Vom continua consolidarea economică a localităților Tălmaciu, Avrig, Miercurea și Șeica Mare, punînd accent și pe dezvoltarea orașelor Agnita, Dumbrăveni, Copșa Mică, ceea ce va crea o situație bună pentru atragerea forței de muncă din satele și comunele apropiate și deci o navetă mai lesnicioasă spre toate sectoarele.

Pentru actualul cincinal, în județul nostru nu este prevăzută o dezvoltare spectaculoasă sub raportul obiectivelor noi economice, ea este canalizată, în schimb, spre valorificarea mai bună și mai intensă a resurselor existente, astfel încît vom putea realiza o dezvoltare chiar mai rapidă decît cifrele prevăzute pentru noi în cincinal. Sperăm să ne apropiem de o producție industrială globală de circa 30 de miliarde lei, față de 28,5 miliarde prevăzute, și semnificativ este faptul că 95 la sută va fi realizată pe baza creșterii productivității muncii. Considerăm că e posibil. Noi am calificat mulți oameni în ultimii ani; au intrat anual în întreprinderi circa 7 000 de oameni calificați prin școli profesionale și licee de specialitate, iar o parte dintre aceștia au acumulat deja experiență de producție. Desigur, și județului Sibiu îi sînt comune problemele mari ale dezvoltării întregii țări, așa cum au fost ele stabilite la Congresul al XI-lea și în actualul plan cincinal, probleme pe care de curînd le-am dezbătut în plenara comitetului județean de partid și în sesiunea consiliului popular județean. Introducerea tehnicii noi, îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație, folosirea mai inteligentă și mai eficientă a materiilor prime — să le valorificăm superior și cu maximum de randament — avem în vedere în primul rînd metalul, materiile prime naturale pe care le utilizează industria ușoară din județ, în special lîna și pieile, materialele de construcții și, evident, în toate procesele de producție să realizăm o economie serioasă de energie. În acest proces ne preocupăm de antrenarea într-un mai mare grad a intelectualității tehnice, în care se va încadra și activitatea Facultății de mecanică, recent înființată la Sibiu. Este concepută a fi puternic ancorată în realitățile sibiene. Noi n-am creat alte ateliere în facultate, ci direct în fabrică, pentru ca studentul să ia contact cu toate procesele de producție încă din primul an de studii. De asemenea, ne-am propus să dinamizăm și să antrenăm mai mult în activitatea de creație și concepție pe toți cei care lucrează în domenii economice, inclusiv pe cei din sistemele economico-financiare și statistice, în vederea realizării unor produse tot mai competitive, mai eficiente din punct de vedere valoric, pentru îmbunătățirea parametrilor calitativi. Ne-am fixat, pentru întreaga economie a județului, un program de asimilare de noi produse, astfel încît în acest cincinal 35—40 la sută dintre ele vor fi complet noi și reproiectate. Totodată, vom trece la o activitate mai intensă de programare științifică a producției prin centrul teritorial de calcul, astfel încît să furnizeze date mai complexe de analiză pentru pîrghii de conducere. Acest program adoptat la recenta plenară a comitetului județean de partid, pe baza orientărilor date la Plenara C.C. al P.C.R. din 2—3 noiembrie a.c., presupune și o perfecționare a noastră, a celor care lucrăm în aparatul de partid și de stat.

Vorbind despre viitor, vă mai pot spune că ne-am propus rezolvarea cîtorva probleme mai deosebite privind orașele noastre, privind problemele obștii în general. Totodată, vom continua, adînci și perfecționa — așa cum secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-a dat indicații — soluționarea în mod real și egal a drepturilor cetățenilor de pe aceste meleaguri — români, germani, maghiari. La ora actuală, conform Legii sistematizării, sîntem unul dintre județele care au aprobat atît schițele de sistematizare ale orașelor, cît și ale viitoarelor orașe, ca și planurile de sistematizare a tuturor comunelor. Aceste schițe nu sînt numai niște documente ale viitorului, ele au scos la iveală și multe lacune ale vieții sociale actuale, prezentîndu-ne exact datele privind evoluția populației pe diferite localități și medii, ceea ce ne permite să dezvoltăm corespunzător rețeaua școlară, rețeaua sanitară și comercială, ca și alte dotări și servicii social-culturale. Ne-am propus ca în cursul acestui cincinal să asigurăm o bună alimentare cu apă a localităților urbane și să începem aceeași acțiune și la comune și sate. Este un indicator de viață civilizată și de nivel de trai. Astfel, orașele Sibiu, Mediaș, Ocna, Copșa, Dumbrăveni vor fi asigurate pînă la sfîrșitul acestui cincinal cu debitele necesare unei vieți urbane moderne. Și cu o calitate mai bună a apei. În acești ani vom realiza și un important volum de construcții de locuințe — peste 18 000 față de 11 600 cît am construit în cincinalul precedent — și totodată vom face mai mult pentru păstrarea, conservarea și restaurarea centrelor vechi, veritabile monumente istorice și de artă, din orașele noastre, cu o grijă specială pentru salubrizarea acestor locuințe, în așa fel încît oamenii să se bucure de confort modern. Este o recomandare și o indicație a tovarășului Nicolae Ceaușescu în ultima sa vizită la Sibiu.

Cei zece ani de la înființarea județului au însemnat foarte mult și din punct de vedere cultural. La Sibiu și la Mediaș s-au construit case noi de cultură și am reușit ca în toate comunele să existe și să funcționeze cămine culturale. Funcționează în bune condiții cele două teatre — român și german — ca și cele două teatre de păpuși, și tot în acest interval de timp Sibiul a devenit centru universitar. Aș mai remarca un reviriment și o activitate susținută, de bun nivel, și a altor domenii ale culturii — avem o puternică filială a artiștilor plastici, a crescut numărul scriitorilor, numărul și calitatea manifestărilor societății de științe medicale, ca și ale intelectualității tehnice... Începînd cu anul viitor, biblioteca „Astra" din Sibiu va deveni centru metodic pentru îndrumarea tuturor bibliotecilor din județ.

Cît privește satul, elementul esențial pentru noi este creșterea substanțială a producției agricole, în așa fel încît să putem aproviziona orașele noastre și să contribuim și la fondul central. Sîntem, mai ales, cultivatori de cartofi, de sfeclă-de-zahăr și producători de fructe. Anul acesta este primul an al unor împliniri în care roadele mecanizării, chimizării și ale unei mai bune organizări a producției au dat rezultate. În domeniul zootehniei, ponderea agriculturii județului, sînt premise pentru realizarea programului actualului cincinal. Ce-aș vrea să remarc este faptul că atunci cînd luăm măsuri bune pentru a înlocui forța de muncă din agricultură printr-o mecanizare adecvată putem avea rezultatele scontate. La noi doar 16 la sută din totalul populației ocupate lucrează în agricultură, iar media de virstă — în acest sector — a forței de muncă este foarte înaintată. Fenomenul frecvent al satului sibian: foarte multă populație care trăiește la sat lucrează în orașe. Mai bine de jumătate din localități au bune legături cu centrele urbane și pînă la sfîrșitul cincinalului sperăm să reușim legarea tuturor localităților rurale de centre urbane prin drumuri asfaltate. Aș mai putea să amintesc faptul pozitiv că într-o serie de localități standardul de viață este foarte apropiat de cel al orașului.

Aspectele privind problemele cetățenești sînt multiple. Prin dialogul ce are loc — prin toate formele statuate de democrația noastră socialistă — s-au soluționat nenumărate probleme sociale. E adevărat că trebuie să mai luptăm cîteodată cu unele atitudini de lipsă de solicitudine față de om și de problemele sale. Nu pentru fiecare cetățean sînt bine soluționate, pentru aceasta în serviciile noastre cu publicul operăm un permanent control, muncă de educație și de perfecționare profesională. Nu știu dacă știți că Sibiul are un număr foarte mare de pensionari, oameni care au probleme specifice. Ei au muncit pînă nu demult, ne-au dăruit experiențele lor de viață și, atunci, se cuvine să fie respectați, ascultați. Au cerințele lor și trebuie să ținem seama de ele. Viața ne fură uneori cu problemele ei mari și uităm adesea că pentru un pensionar e o dramă dacă nu găsește pe piață pîine graham sau iaurt. Noi am creat și mai avem în vedere să creăm o serie de servicii și activități sociale pentru această categorie de cetățeni. Aș mai vrea să menționez preocuparea noastră față de condiția femeii. În județul Sibiu, femeile reprezintă 40 la sută din totalul angajaților, iar din industrie, jumătate. În actuala sesiune a consiliului popular județean am adoptat un program pentru asigurarea unui sistem de servicii mai bun și mai eficient pentru ușurarea muncii casnice, pentru degrevarea lor de o serie de servituți. Am reușit și reușim să cuprindem în grădinițe toți copiii de vîrstă preșcolară din județ, proporția este cam de 92 la sută, dar nu ne rezumăm doar la acest aspect cantitativ. Ne interesează în momentul de față asigurarea în creșe și grădinițe a unor servicii de calitate atît sub raportul îngrijirii copiilor cît și al educației, ca, într-adevăr, mamele să stea liniștite și să-și aducă aportul lor maxim în viața profesională, socială, familială. Pentru noi este un lucru îmbucurător faptul că nu avem oameni fără lucru, faptul că avem posibilitatea să-i încadrăm pe toți într-o activitate utilă pentru societate. Fiecare om își găsește o muncă pe măsura dorinței și posibilităților sale. Am creat astfel și muncă la domiciliu pentru anumite categorii de femei și pentru cei care au anumite greutăți sau infirmități și nu se pot deplasa zilnic la un loc de producție. Vrem ca într-adevăr fiecare om să simtă că este ajutat, să simtă că este respectat și înțeles atunci cînd dorește să fie util societății.

CICI IORDACHE ■

şi viaţă, de dor şi legendă, creatori perseverenţă şi patriotism

O legendă vie: ultimul haiduc a fost oare sibian?

Despre ultimul haiduc al Munţilor Sibiului — şi poate al întregii ţări — mi-a vorbit un pasionat cercetător al folclorului din această parte a Transilvaniei, conferenţiarul universitar Gheorghe Pavelescu, de la Institutul de învăţămînt superior Sibiu. Într-o seară, el mi-a citit una din cele 30 de versiuni ale baladei haiducului Andrei Budac. Cea care urmează a fost culeasă chiar la Cîrţişoara, comuna de baştină a haiducului.

Foaie verde de trifoi
Tese sora la război,
Vine Budac de la munte
Şi intră la sora-n curte
Şi din curte-mi intră-n casă :
— Să-mi fii, soră, sănătoasă !
— Şi tu, frate, sănătos,
De un-vii şi unde-ai fost ?
— Vin, soră, din codru des,
Mi-a fost dor să vă mai văz.
Şi m-o ajuns un mare dor
De surori şi frăţiori.
— Du-te, frate, nu şedea
Că jandarmii sînt colea,
Şi pe tine te-or pușca.
— Nu te teme, sora mea,
Că pe mini nu m-or pușca,
C-am umblat prin văi şi munţi
Şi jandarii nu m-or prins...

Ciudată istoria acestui haiduc modern — observă Gheorghe Pavelescu. A murit în 1912, împuşcat de jandarmi : aşadar, aproape de zilele noastre s-a stins din viaţă. A haiducit prin părţile Sibiului la sfîrşitul secolului trecut şi începutul secolului nostru, devenind repede vestit în întreg ţinutul.

Consătean cu Badea Cârţan (Budac s-a născut la Cîrţişoara în 1873), îi transporta desagii cu cărţi româneşti, aduse peste munte. Pe moş nu-l mai ţineau puterile, iar Budac era tînăr şi vînjos...

Proteguit de săteni, cărora, la rîndu-i, le lua apărarea, haiducul a dus o viaţă aventuroasă, aşa cum se cuvine unui erou de baladă populară. Interesant de reţinut — subliniază interlocutorul nostru — în anul 1907 Budac şi ceata sa au fost arestaţi şi judecaţi pentru ceea ce autorităţile vremii denumeau „instigare la răscoală", dar el a reuşit să evadeze şi şi-a făcut din nou apariţia prin părţile Sibiului. Se pare, deci, că, sub o formă sau alta, a luat parte activă la mişcările ţărăneşti din acel însingerat 1907.

Andrei Budac a sfîrşit ca mulţi alţi voinici ai codrului : pe capul lui s-a pus preţ mare şi s-a găsit un trădător care să-l vîndă. Şi fiindcă înşişi jardarmii din ţinutul său de baştină îl apărau, a fost adusă o poteră din altă parte a Transilvaniei ca să-l prindă. Jandarmii i-au aţinut calea şi l-au împuşcat.

La înmormîntarea sa au venit, se spune, zeci de mii de ţărani, cortegiul întinzîndu-se pe mai mulţi kilometri.

Budac, ultimul haiduc, dăinuie pînă în ziua de azi în amintirea ţăranilor.

„Eu însumi, cu ani în urmă — ne spune Gheorghe Pavelescu — am vorbit cu o bătrînă care mi-a povestit despre darurile pe care Budac le făcea ţăranilor săraci : boi, vaci, diverse obiecte casnice. Ei înşeşi i-a dat bani ca să-şi cumpere vacă şi doi porci pentru slănină. După un timp, haiducul s-a întors în sat şi a întrebat-o dacă a cumpărat vaca, de parcă ar fi vrut s-o controleze. Apoi i-a cerut : „Adu-mi şi mie o ceaşcă din laptele ei, ca să mă conving".

Aşa trăieşte şi azi Budac în amintirea bătrînilor. Pistoalele i-au amuţit, a rămas figura voinicului codrului, însetat de dreptate.

LIONEL NIŢESCU

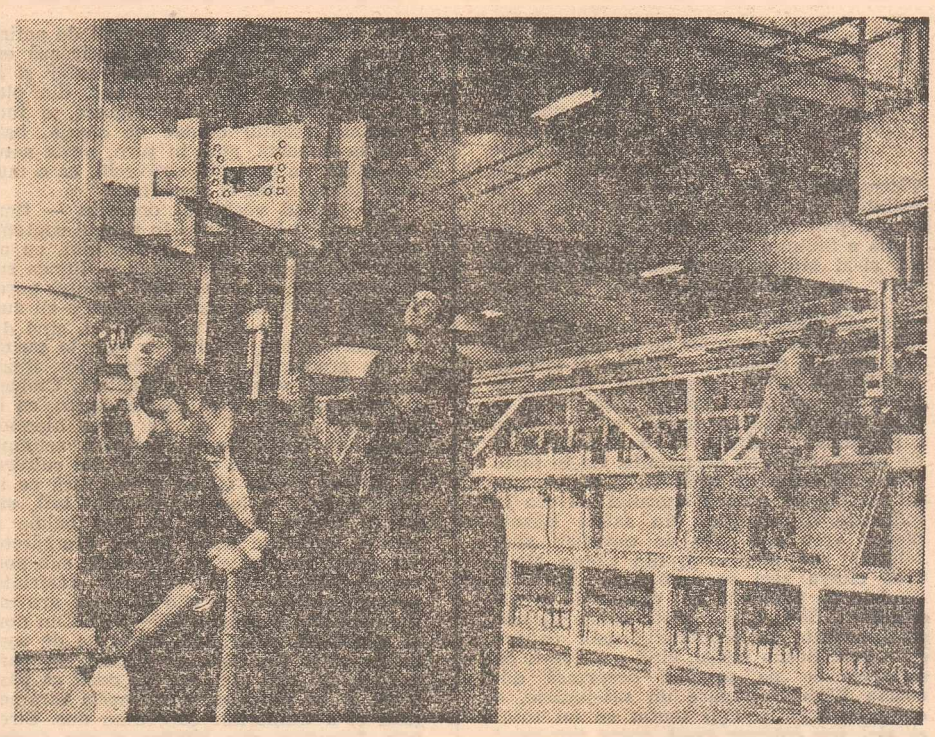

Cu unele excepţii, aprovizionarea sibienilor e bună.

Ceea ce ştie Isac Czitrom, directorul adjunct al Direcţiei comerciale judeţene, despre comerţul Sibiului corespunde cu realitatea. Cînd dînsul spune „stăm mai bine ca în alţi ani cu aprovizionarea populaţiei, iar însilozările pentru iarnă depăşesc practic necesităţile", spune adevărul, în sensul că magazinele oraşului — şi cele din judeţ se supun aceloraşi reguli — sînt bine aprovizionate, bogate în sortimente, pline cu de toate. Cînd scriem cu „de toate" ne gîndim acum, în pragul iernii, la cartofi din abundenţă, la ceapă de toate felurile, cea mai căutată de sibieni fiind cea rotundă, ca mărul, venită din comuna Guşteriţa, la invazia de varză, dominînd pieţele ca pepenii în miezul culesului, la carne de vită, la pui, la ouă, pe care le furnizează Avicola de la Miercurea Sibiului, aparţinînd Asociaţiei economice intercooperatiste, unde — prin strădania medicului veterinar Sever Stroia, directorul unităţii — producţia pe cap de pasăre atinge 263 de ouă, între primele producţii pe ţară, ne mai gîndim la roşiile care se rînduiesc în vitrinele Gostatului, la castraveţi şi aşa mai departe.

Toate aceste produse se găsesc din abundenţă în pieţele şi magazinele Sibiului, alături de altele, cum ar fi bananele, lămîi, cafea (apărută la discreţie după o perioadă de absenţă), ulei etc., dar asta nu vrea să însemne că nu mai sînt şi lipsuri, că nu mai sînt şi cozi, chiar dacă ultimele se întîlnesc mai ales în orele de vîrf, îndeobşte către ceasurile înserării. Probleme există, cu unele sortimente de mezeluri între care, firește, salamul de iarnă, numit şi salam de Sibiu, dar fabricat în alte părţi, cu portocalele („avem 800 de tone repartizate, dar n-a sosit decît un vagon").

La Sibiu, pe strada 1 Mai, colţ cu Tribunei, s-a deschis nu demult un magazin specializat în vînzarea peştelui proaspăt. Magazinul „Delta" a aparţinut o vreme comerţului, apoi a fost cedat producătorului, întreprinderea piscicolă din Zaul de Cîmpie, dar asta n-a vrut să însemne — din cele ce am constatat, însoţiţi de martori — asigurarea unei cantităţi zilnice de peşte proaspăt, după dimensiunile cererii. În două dimineţi am vizitat magazinul şi ni s-a spus că vom găsi peşte după-amiază. Am revenit după-amiază şi am primit asigurări că vom găsi... a doua zi !? Desigur, la „Delta" se desface uneori şi peşte proaspăt, dar la orele vizitei noastre singurul peşte viu din incinta magazinului era cel din acvariul aflat în vitrină !!, de unde am dedus că nu atît schimbarea proprietarului unităţii are darul să-i mulţumească pe clienţi, cît aprovizionarea ritmică, judicioasă, cu peşte. La Sibiu, pe strada 1 Mai, colţ cu Tribunei, povestea aceea cu „are balta peşte" nu prea se verifică.

Cifre şi procente grăitoare

■ Aşezat în centrul ţării, cam la egală distanţă de limitele geografice ale României, judeţul Sibiu ocupă o suprafaţă de 5 422 km², reprezentînd 2,3 la sută din suprafaţa ţării ; la o populaţie de 464 396 de locuitori, la 1 iulie 1976, densitatea pe kilometru patrat este de 82, apropiată de media pe ţară, dar demnă de reţinut, dat fiind faptul că o mare parte din suprafaţa judeţului este acoperită de munţi.

■ 58,3 la sută din totalul populaţiei judeţului locuieşte în mediul urban, în capitala judeţului, în municipiul Mediaş sau în oraşele Cisnădie, Dumbrăveni, Copşa Mică, Agnita şi Ocna Sibiului; din totalul personalului încadrat în muncă, peste 61 la sută se ocupă de industrie; în cadrul industriei judeţului, ramura construcţiei de maşini este prepônderentă (46,4 la sută), urmată de industria textilă (15 la sută) şi cea alimentară (10 la sută); judeţul Sibiu produce 3,6 la sută din producţia industrială globală a ţării, ocupînd din acest punct de vedere locul 7 pe ţară; ca pondere a personalului angajat în industrie, judeţul Sibiu se plasează pe locul 6 pe ţară.

■ Judeţul numără peste 100 000 de elevi, rezultînd că un sibian din patru învaţă! După ultimele statistici, 3 451 dintre aceştia învaţă la seral, 1 377 în licee de specialitate şi 2 074 în cele umaniste; ca o dovadă a seriozităţii lor, 3 318 au promovat la sfîrşitul anului şcolar trecut; după datele furnizate de directorul Direcţiei judeţene de statistică, Ioan Folea, în acelaşi timp şi secretar al Comisiei judeţene de demografie, în 1976 au terminat liceul în judeţ 7 290 de absolvenţi, numai 10—12 la sută dintre ei reuşind în învăţămîntul superior; marea lor majoritate s-a încadrat în producţie. Anul acesta, Sibiul a scos şi prima promoţie de absolvenţi ai învăţămîntului superior, secţiile de filologie şi filozofie : 148.

■ Sporul natural la 1 000 de locuitori — 11,2, sporul total fiind într-o oarecare scădere, întrucît se pleacă din judeţ mai mult decît se intră. Sporul migratoriu pe 1975 a fost de 1 177 de persoane.

■ Pînă în zilele documentării noastre se înregistrează la Oficiul stării civile din Sibiu 1 740 de căsătorii; anul trecut, pe judeţ, cifra totală a căsătoriilor a fost de 4 740; din păcate, în aceeaşi perioadă s-au înregistrat 900 de divorţuri, cifră mult mai mare decît în anii anteriori.

Cea mai veche mărturie: un toporaş de mină

Nu demult, la Editura „Dacia" din Cluj-Napoca a apărut o interesantă carte, **Sibiul şi ţinutul în lumina istoriei**, vol. I, semnată de doi cunoscuţi istorici ai oraşului din centrul Transilvaniei — Aurel Dumitrescu Jippa şi Nicolae Nistor, acesta din urmă fiind directorul Arhivelor statului din localitate. Rodul a 10 ani de studii şi cercetări, cartea şi-a asumat răspunderea monografiei acestor locuri transilvane şi ea porneşte de acolo de unde **„După cele mai recente descoperiri, teritoriul actual al judeţului Sibiu poate fi inclus în aria geografică în care s-au perindat etapele timpurii ale procesului de antropogeneză. Cea mai veche mărturie despre existenţa umană pe aceste meleaguri datează încă de la începuturile epocii vechi a pietrei (circa 600 000 de ani). Un toporaş de mină (cioplitor) din cremene — ca unealtă universală a epocii — descoperit în hotarul comunei Racoviţa (j. Sibiu) în vara anului 1972, atestă zorii îndepărtaţi ai omenirii"**. Volumul II, precum ne informează autorii, urmează a trata epoca modernă pînă în zilele noastre ale acestui ţinut românesc de dincolo de Carpaţi.

Locul 7 la producţia industrială

● Ocupă locul 7 în ierarhia judeţelor privind producţia globală industrială, deţinînd 3.4 din totalul producţiei industriale a ţării ● Are aproape toate ramurile industriei, concentrate în peste 50 de întreprinderi de interes republican ● Întreprinderi şi mărci de fabricaţie renumite sînt cunoscute în ţară şi peste hotare, exportă produsele lor în peste 71 de ţări ale lumii ● Numărul de locuri de muncă, la sfîrşitul cincinalului trecut, era de 178 700, iar pînă la sfîrşitul anului 1980 va creşte cu încă 8 200 ● În 1975, producţia industrială s-a dublat faţă de anul 1970, deci în decursul ultimului cincinal ● În cincinalul 1976—1980, producţia industrială globală va creşte faţă de 1975 cu 35,1 la sută ● Investiţiile alocate judeţului Sibiu în acest cincinal vor fi îndreptate spre 87 obiective industriale, 166 agrozootehnice şi un număr important de obiective social-culturale ● În producţia agricolă ocupă locul 34 pe ţară, cu o pondere de 1.2 la sută. În 1980 ponderea agriculturii din judeţ o va deţine zootehnia.

357 000 de turişti

Despre Sibiul turistic ne-a vorbit în chipul său aparte, cu minte de economist şi cu suflet de îndrăgostit al locurilor natale, **Ioan Mureşan**, directorul Oficiului judeţean de turism. „Anul acesta care încă nu s-a încheiat, deci pînă acum, am fost vizitaţi de peste 357 000 de turişti, dintre care peste 75 000 din străinătate, în hotelurile şi spaţiile noastre de cazare înnoptîndu-se 900 000 de zile, adică aproape 2 500 de ani. În hotelurile din oraşe, în cele 130 de hanuri de pe traseele turistice ale judeţului, în vilele din staţiunile Bazna, Ocna Sibiului, şi Păltiniş, în cele 24 de cabane din Făgăraş şi Cibin, în căsuţele din numeroasele campinguri. Transfăgărăşanul a deschis turismului din judeţul nostru perspective extraordinare.

Dacă la Bilea-Lac anul acesta s-a inaugurat cea mai lungă linie de telecabină din ţară, s-a început şi construcţia unui hotel cu 160 de locuri, urmînd ca pînă în 1980 să mai construim cîteva. Aş vrea să informez pe amatorii de turism montan că pînă în 1982 toată Valea Bilei va avea 1 500 de locuri de cazare într-o salbă de hoteluri situate pe diverse altitudini, devenind unica staţiune alpină din România cu sezon permanent. Şi ca să rămînem tot la munte, îi mai anunţ pe amatori că se va mai construi o cabană pe vîrful Onceşti din zona Păltinişului. În general, staţiunea Păltiniş va cunoaşte şi ea o serioasă dezvoltare. Aproape în fiecare an, la Păltiniş se va da în folosinţă cîte un hotel.

SIBIU

BAZ

o lume de lîngă nori, un aliaj teme

Comuna Bazna, alcătuită din satul de reședință și din încă două așezări, Boianul și Velțul, se află la vreo 17 kilometri de Mediaș, undeva, sus, dincolo de Blăjel, printre dealurile împădurite ce plutesc peste unda Tîrnavelor, lîngă tavanul galben și foșnitor al cerului toamnei, pe care, aici, îl poți atinge cu mîna. E ultima comună a Sibiului, la hotarul de nori al Albei și-al Mureșului. Asfaltul, „pielea de drac", cum i se zicea pînă nu prea demult pe limba locului, a urcat, în ultimii ani, pînă aici, legîndu-se cu asfaltul Blăjelului, înlesnind oamenilor de pe aceste dealuri legături prompte cu lumea și timpul. Autobuzele I.T.A. trec prin Bazna de șapte-opt ori pe zi, la fel prin Boian și prin Velț, făcînd ca drumul spre Mediaș, care cîndva echivala cu o expediție, să fie azi o chestiune de minute. Ca în toate satele cu astfel de legături, și aici oamenii își împart munca ogorului cu cea în industrie. Diminețile, din satele Baznei pleacă vreo opt sute de navetiști spre fabricile din Mediaș și din Copșa Mică, vreo cîteva zeci se opresc pe drum, la șondele de prin văi, ce, văzute de la altitudinea Baznei, par niște sonde-jucării, miniaturizate la proporțiile unor capace de stilou. Bazna însăși, cînd o privești de departe, de pe șoseaua desprinsă din coasta Blăjelului, pare un sat-jucărie, o cutie cu jucării. Ești tentat să iei totul și să-l pui într-un brad, chiar într-unul din brazii locului, exemplare superbe, monumentale, veghind ici-colo, la răscruci de drumuri sau de culmi, ca niște mire sui-generis ale altitudinii. Jucării colorate, parfumate, romantice, vechi, dar lustruite ca oglinzile sau ca argintăria, jucării sau mai degrabă piese de muzeu, așa sînt, văzute din depărtare, casele Baznei, ordonate simetric, geometric, de-a lungul ulițelor, ca niște vitrine, pivotind toate, după tiparul săsesc, în jurul bisericii-burg din veacul al XV-lea, care domină de pe o măgură.

Nu ne-am putut sustrage impresiei de așezare-muzeu sau așezare-vitrină nici atunci cînd, în centrul satului, am luat cu totul alte măsuri, cu totul alte dimensiuni ale locului, Bazna fiind, de fapt, nu un sat-jucărie, ci un sat sau o așezare-burg, o expoziție sau o competiție de clădiri-monumente, de „căsoaie" săsești cu pereți masivi și porți înalte, cît să încapă carul încărcat cu bucate și omul voinic din piscul lui, ridicat în picioare ca să oprească în hățuri caii. Case monumentale, cu proporții de monumente, cu răceală de monumente, neîndulcită de culorile pastelate ce le vopsesc fațadele (verzi, galbene, albastre, roz), case severe și mîndre, strălucind toate, chiar și cele mai vechi, chiar și cele străvechi, în aceeași lumină, în aceeași patină scumpă, de parcă cineva le-ar fi lustruit astă-noapte cu catifea sau cu piele de căprioară. Cele pe frontispiciul cărora scrie „1835", „1842" sau „1888" par construite ieri. Cele pe care scrie „1929" sau „1934" par terminate astăzi. Cele mai noi (140 de case noi, ridicate în ultimele două decenii) țin de pe-acum, îți zici, de viitor... Case de oameni gospodari, case de gospodari români și sași, case transilvănene de oameni vrednici, solizi și teferi în tot ce fac, nesuferind nici pe fațada vieții lor și nici înăuntrul acestei vieți vreo dezordine sau vreo necuviință, vreun nerost sau vreun fir de colb. Case-cetăți, dar case de oameni care, se vede bine, nu s-au zidit între pereții lor, ci, peste gardurile înalte de piatră, și-au dat totuși mîinile, ca să clădească împreună o așezare frumoasă, înălțînd demnitatea tuturor celor care o locuiesc. Sat cu străzi largi, ca de oraș, străzi care, acolo unde n-a ajuns (cel puțin deocamdată !) asfaltul, au totuși trotuare, largi benzi de peroane de piatră ca un echilibru la sol al acoperișurilor masive, străzi care pe aici se numesc chiar „străzi", nu „uliță", și care s-ar putea numi, de-ar mai avea și niște arbori, chiar „bulevarde", într-atît sînt de largi, de aerate, de geometrice totodată. Arborii, însă, sînt puțini, terenul „hleios" le fixează cu greu rădăcinile. Absența lor dezvelește mai larg peisajul, îl lasă liber, cu toate detaliile lui, sub cer, așa cum se zidește pe dealurile și coastele ce curg spre sat, cu iluzia depărtării și cu surpriza primului plan dozate savant și fericit, cu variații de verde, albastru, galben și roz pe aceeași temă, pînă cînd tema devine capriciu decorativ sau jucărie de pom de iarnă, dar și cu momente de zguduire ce curmă brusc respirația. Un astfel de moment este biserica-burg de la sfîrșitul secolului al XV-lea, decretată azi monument istoric, edificiu de o elevație unică, lamă de piatră veche, dar nestirbită, țîșnind spre cer, ca o definiție a geniului constructiv al omului chiar și pe solul ce refuză arborii, dar se supune canonului impus de o forță superioară. Se mai păstrează încă ferestruicile cu meteze, e încă teafăr, deși înverzit de patina vremii, acoperișul pe care aterizează escadrile de porumbei, e încă teafăr și în picioare turnul înalt, prismatic, din piatră cioplită, cu ferestre înguste, e încă temeinic vechiul cerdac de strajă, bate încă ora exactă, aici, în turn, peste satul de astăzi, un orologiu străvechi, ca o muzică sau un ritm al eternității.

Sub timpul vechiului orologiu — timp exact, reglat la secundă în timpul contemporan, totuși un timp al vechimii, cu un ritm ce ritmează eternitatea — lumea satului-burg se atmosferizează, reintră parcă în vraja sau ceața secolelor care s-au dus, și, dacă pici pe aici în duminici, cînd din dulapuri și lăzi bătrîne se scot la purtat straie precum cele ale strămoșilor, iluzia transcederii veacurilor e deplină. Ciobani cu cioareci strîmți și cușme dacice, ca în „Miorița", purtînd ca pe niște hlamide imperiale cojoacele cu podoabe scumpe, invită la „gioc", în fața căminului cultural cu 400 de locuri (și cu arhitectură ce se supune celei a locului, duhului lui), săsoaice tinere, trupețe, cu cozi bălaie și groase împletite după tipicul Margaretei lui Faust, revărsate pe umeri de sub potcapuri-cilindri fără margini răsfrînte, precum acelea ce se văd în vechi gravuri germane din veacurile XV—XVI. Din nou, și mai mult ca oricînd, impresie de așezare-muzeu sau așezare-vitrină, în care cei vii, cîți mai sînt, nu fac decît să păstreze și să perpetueze memoria strămoșilor și a timpurilor care s-au dus. Sirenele fabricilor din Mediaș și din Copșa nu se aud pînă aici, tac, în duminici, și cele ale fabricilor locului (căci Bazna de astăzi, ca și alte sate din zonă, are industrie, la Bazna fiind o modernă fabrică de cărămidă, dezvoltată dintr-o veche industrie țărănească), se aude doar timpul vechiului ceas din turn, greoi, solemn, de veacuri egal cu sine, cu tacturi rare la orele pline, dîndu-ți răgazul să te pătrunzi pe deplin, pînă la fibră, de unda sonoră a acestui ritm al eternității. Ți se pare că totul, aici, în acest somptuos și tăcut sat-muzeu cu pereți de dealuri bătrîne și tavan foșnitor de toamnă lungă, se mișcă și azi, cum s-a mișcat totdeauna, lent, neschimbat, pururi egal cu sine, după mecanica de ceasornicărie a turnului din veacul al XV-lea, ți se pare că nu se poate, că nu se va putea niciodată ieși din acest ritm, din această metrică, fiindcă ele s-au constituit în timp, în veac, ca și desenul și culorile arhitecturii, ca și omul ce calcă asfaltul cotidian cu un pas istoric.

La Bazna, ca în toate satele acestei țări, farmecul de demult al locului se păstrează, ființa eternă a locului se păstrează (și e bine că se păstrează, e bine că am învățat să păstrăm și să ocrotim acele lucruri și fapte prin care ne înțelegem natura, ne luăm măsura), dar orologiile vechi s-au revizuit, se revizuiesc mereu, ăcele lor au fost împinse mai înainte, ziua a devenit mai cuprinzătoare, anul mai lung, adică mai intens. Cele 140 de case noi sînt doar o parte din edificiul noii civilizații a locului, edificiu care înconjură satul de azi, ziua lui, ca un mare cadran solar, indicînd frămîntul cotidian, mișcarea febrilă a unui altfel de timp, cu largi deschideri spre viitor. A apărut, în acești ani, pe lîngă asfalt, lumina electrică, au apărut astfel radioul, televizorul (cît am umblat pe străzile Baznei, n-am văzut nici o casă fără antenă p-acoperiș !), a apărut încălzirea cu gaze (absolut toate gospodăriile, ni se spune, sînt „gazeificate", adică se încălzesc cu flăcările ce izvorăsc din pămînt, captate în sobe-ursoaice sau în frumoase cămine de piatră ornamentată), au apărut, pe lîngă fabrica de cărămidă, construcțiile moderne ale celor trei C.A.P.-uri, ale Stațiunii de mașini și tractoare, ale fermelor I.A.S. O îngrășătorie de tineret bovin, cu 400 de capete (a C.A.P. Bazna), și o fermă cu 400 de vaci a I.A.S. Mediaș, păscute și păstorite la Bazna (o altă fermă, pentru 550 de vaci cu lapte și cîteva sute de viței, se va construi tot aici în acest cincinal), laolaltă cu alte mii de vaci și de oi ale obștii, înălbesc cu talazurile de turme dealurile, pe care dealuri se află livezi și vii, pe care dealuri se ivesc pășuni-model (180 hectare doar în acest cincinal, aparținînd C.A.P.-urilor), veghind de sub cer, de sub umbra alb-viorie a Alpilor Făgărașului, ghiciți în zenit, un sat-model. Au apărut în sat, pe lîngă școli (trei școli generale, cea din Velț construcție nouă, cu profesori români și profesori germani, cu învățătură în ambele limbi), grădinițele de copii, au apărut căminele culturale, au apărut cinematograful și clubul, au apărut dispensarul, alimentara și librăria, magazinele de artizanat, de textile și de încălțăminte, va apărea în curînd un mare „complex comercial", cu o suprafață de peste 600 mp, vor apărea și primele blocuri de locuințe. Printre popasuri și zile, printre răspîntii de drumuri și întîmplări, evenimentele noului timp curg fierbinți, încercuind satul-muzeu și în același timp deschizîndu-l spre toate zările. Ce s-a făcut s-a făcut solid, cu simțul timpului, deci al duratei, ce s-a făcut s-a făcut cu grijă, cu ordine, cu chiverniseală și cu rigoare, „transilvănește", „nemțește", astfel încît pietrele vechi să se logodească cu cele noi într-un ansamblu armonios, într-un întreg șlefuit, ritmat. La ora de față, opera sistematizării, opera viitorului satului românesc, se suprapune aici perfect, pînă la confundare, cu prezentul. Nimic sau aproape nimic nu va trebui strămutat din rosturi, doar ăcele timpului se vor împinge mai sus, strămutîndu-și locul în zodiac. Sub ele, satul se va îmbogăți, rămînînd același. Doar la Boian, o ulicioară cu vreo 13—14 gospodării, azvîrlită peste o apă, „scapă" din plasa liniilor sistematizării. Doar la Velț, un bătrîn cioban, nea Șerban Dumitru, cu casa durată de un strămoș la vreo 4 kilometri de sat, pustiit de sat, resimțind el însuși această pustiire, așteaptă (și e chiar nerăbdător, el de mult o cere !) să se mute în viitor, adică în vatra „organizată" a colectivității de care ține.

Tot ce se vede astăzi în Bazna, în acest sat ce strălucește ca o argintărie scumpă, ca o oglindă, oglindește un chip, cel al oamenilor, le oglindește munca și unitatea, nevoia lor de a participa solidari, cu hărnicie și dăruire, la o emoție socială — cea a zidirii unui sat frumos — înscrisă sferei viitorului. Nu-s niște oameni închiși între zidurile caselor lor, deși aceste ziduri sînt groase, dovadă tot ce s-a făcut în sat prin hărnicie obștească, prin efort colectiv. „În mijlocul satului — observa, cu vreo cinci decenii în urmă, profesorul-scriitor I. Simionescu, peregrin prin aceste locuri — e un spațiu larg, pentru a da voie pîriiașului ce abia țîrîie în toiul verii să se întindă cît vrea pe timpul ploilor de primăvară. În lipsă de canalizare, e și acesta un bun sistem, deși formează o excepție de la alte sate săsești, unde nu prea se irosește locul". „Excepția" a dispărut. „În lipsă de canalizare" (care canalizare, ni se spune, va veni în curînd și ea !), satul întreg, acum cîteva primăveri, a drenat pîrîul, l-a constrîns între maluri înalte, l-a „periat cu piatră", cum zic meșterii, a umplut cu pămînt, cu vagoane întregi de pămînt, „spațiul cel larg" din inima așezării, a arcuit peste pîrîu punți de piatră, i-a ornat țărmul cu sălcii pletoase și cu alei de piatră, a făcut din pîrîul acesta podoaba parcului comunal, răsărit tot atunci, prin munca obștii. Prin munca întregii obști, a românilor și a șașilor, a celor rămași țărani și ciobani și a celor opt sute ce pleacă la fabrici, dar care în zori, ca și serile, sînt ai satului, trăind orele cardinale ale timpului satului, cele în care se naște și se declină apogeul luminii, în casa lor, în satul lor.

Există la Bazna, ca și în alte sate transilvănene, o veche tradiție, cea a „vecinilor", reflex al vechii psihologii colective a satului, mai exact a cringurilor de oameni adunați sau risipiți sub același cer, ce hălăduind singuratici cu turmele, trebuiau totuși să știe că în momente de cumpănă, de încercare sau de năpastă nu

---

Din dosarele miliției

Cine strigă cînd ni se fură din buzunar un milion?

Ar fi fost desigur de preferat o situație certă — să poți afirma cu siguranță că, iată, starea infracțională se află pe teritoriul județului Sibiu într-o mare regresiune, ca urmare bineînțeles a eforturilor, a calității și eficienței muncii de prevenire și sancționare pe care o duc zi și noapte lucrătorii îmbrăcați în uniforme albastre din cadrul Miliției județene Sibiu. Lucrurile nu sînt însă așa de simple și nici nu pot fi judecate simplist ; un indicator exact al creșterii sau scăderii numărului de infracțiuni pe teritoriul județului este destul de greu de stabilit pe baze concrete. Sigur, dacă era să vorbim de scădere, motivația ar fi fost **eficiență și prevenire** — aici, pentru a da un singur exemplu, vom aminti de faptul că pe anul în curs s-a efectuat o acoperire practică a întregului județ, a tuturor localităților urbane sau rurale ale acestuia, cu acțiuni de caracter educativ-preventiv (circulația rutieră, ordinea și liniștea publică, atitudinea față de avutul obștesc). Fără îndoială, dacă ar fi fost să vorbim de creștere, am fi vorbit în primul rînd de **creșterea combativității** organelor de miliție, care nu mai lasă nesancționate sau nedescoperite nici cele mai mărunte abateri de la litera legii. Județul de care discutăm se poate mîndri dealtfel cu un procent dintre cele mai ridicate de descoperire a infracțiunilor (peste 90 la sută), majoritatea rezolvate din chiar primele zile după comiterea lor. Așa că — pentru că asta am dorit să demonstrăm — deși în Sibiu numărul infracțiunilor se află într-o certă scădere, ceea ce e mai important este că, nuanțînd, calitatea muncii lucrătorilor de miliție, combativitatea lor sînt în bună creștere. Ce rost ar avea să alcătuim false fișe sau rapoarte slăvind numărul **brut ?** ; ceea ce este mai important e munca, întrucît se știe că infractorii nu sînt pur și simplu pe cale de dispariție. Deși exemplul nu este cel mai elocvent, totuși am să amintesc de situația comparată a accidentelor de circulație pe teritoriul județului : 1972 — 136 de accidente, 1975 — 149 accidente. Privind superficial, ar fi de înregistrat o oarecare creștere, dar într-un timp în care parcul motorizat s-a mărit cu aproape 10 la sută de la un an la altul !

Nu, și asta am înțeles-o destul de bine din discuțiile cu tovarășii de la Sibiu — colonel Ion Luca, șeful Miliției județene, locțiitorii acestuia, alți lucrători din cadrul Miliției județene — deci nu, infractorii nu sînt deocamdată, și din păcate, pe cale de dispariție, ba chiar trebuie întîmpinate și prevenite o anumită specializare a acestora, o subtilitate mărită în metodele și felul lor de a gîndi infracțiunea. Dar, dacă se poate spune că se menține încă un oarecare nivel al stării infracționale, în același timp trebuie să nuanțăm și aici, subliniind scăderea numărului de infracțiuni așa-zis judiciare, cele care lezează proprietatea, persoana sau uneori viața, „avuții personale", ca să zicem așa. De la anul 1975 la 1976, pentru o perioadă de timp corespunzătoare, este de observat o diminuare cu 22,5 la sută a numărului de infracțiuni judiciare, dar și o anumită creștere, mai cu seamă în ceea ce privește indicatorul valoric al pagubelor produse, la infracțiunile așa-zis economice, care sînt dealtfel și mult mai subtile, oferind prin natura lor mai multe posibilități de acoperire, de sustragere de la litera legii. Vom aminti în continuare unele dintre ultimele infracțiuni instrumentate de lucrătorii miliției județene, mai cu seamă pen-

N A,

nic al pămîntului şi al oamenilor

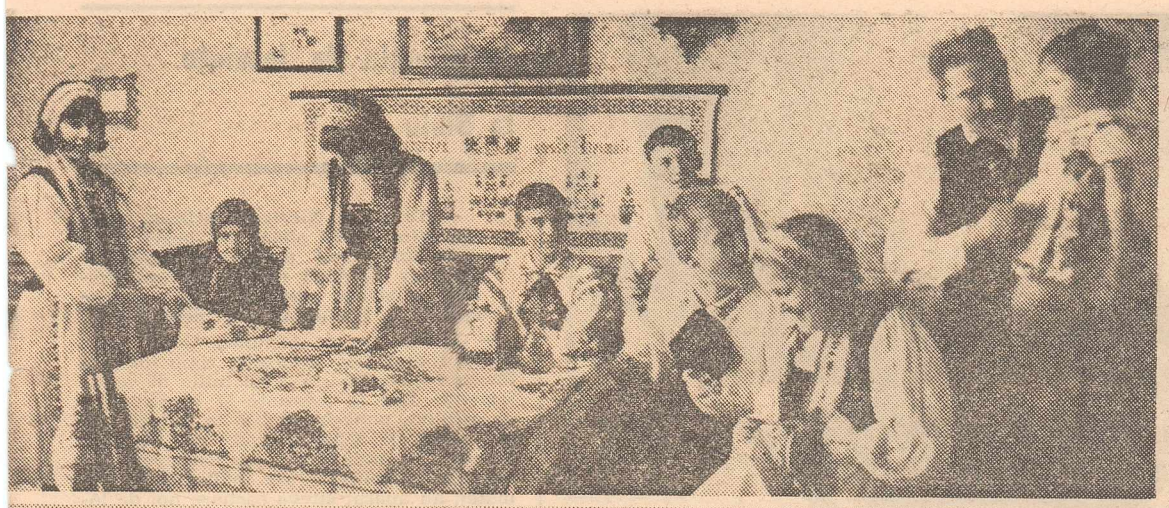

singuri, că pot conta pe niște „ve-
", pe o putere de șoc conjugată în
a cu vitregiile vremii sau ale vieții.
ecinătățile" sînt un fel de circumscrip-
sui-generis, împărțind satul pe uliță
pe felii, avînd fiecare cîte un „șef de
nătate" ales anual (uneori, și nu e o
plă coincidență, acest „șef de vecină-
", de la un timp, este chiar deputatul
lui sau un membru al comitetului ce-
nilor !). Cînd cineva e lovit de-o nă-
ă, cînd în familia lui se întîmplă un
sau o moarte, „vecinii", pînă la ulti-
, sar să-l ajute, fac colecte de bani,
ă celui lovit tot ce au ei, brațele lor,
rea lor.

Vecinătățile" se ating, se amestecă, își
laolaltă puterile și nădejdile și în
e de cumpănă, și în cele ce-s hărăzite
ncilor obștii, și în cele de sărbătoare
ucurie, la „giocuri" sau la spectaco-
căminului cultural, cînd, lîngă fluie-
cu cușme dacice, cîntă, la fel de
udați de toate mîinile, membrii An-
blului folcloric german al Baznei,
lus de învățătoarea Eva Schulerus.

Printre oamenii Baznei care s-au dăruit cu trup și suflet satului, obștii, întemeierilor ce se leagă cu viitorul, este și sasul Adolf Kristof. El este unul dintre oamenii care — în acest mare și frumos „sat-muzeu" în care totul părea „isprăvit", constituit, limpezit, cristalin ritmat, așezîndu-se astfel pentru vecie sub apa timpului, ca într-o vitrină — au tulburat sau mai degrabă au slobozit niște ape, au încercat, de fapt, un pariu cu timpul, o depoziție nouă în procesul cu timpul încremenit în vechiul turn. El este unul dintre oamenii care, pe pămîntul acesta „hleios", sărac, rece pentru recolte, a pus amprenta digitală a unei ambiții fierbinți, fertile, a pus ștampila palmei și a numelui său, care e numele unui erou. Anul trecut, Adolf Kristof a primit titlul de Erou al Muncii Socialiste. Tehnicianul Adolf Kristof, șeful fermei pomicole din Bazna a I.A.S.-ului mediesean, a obținut, ani la rînd, în livada de 100 de hectare pe care o are-n grijă, cîte 100, 130 și 150 de kilograme de mere în fiece pom. Anul acesta grijile lui s-au mărit. S-au mărit cu vreo 30 hectare de vie, de fapt niște cioate de vie, resturi dintr-o arhaică, cvasisălbăticită podgorie, înghițită în parte de alunecările de terenuri ce-au sfărîmat și casa lui moș Binder. Partea de vie care-a rămas i s-a dat lui Adolf Kristof, „să facă ce-o crede cu ea". A făcut ce-a crezut, adică s-a înhămat la muncă, a muncit greu, răzbit, împreună cu toți cei ai lui, cu toți sașii și românii fermei, și în toamna aceasta, după mai multe toamne de calendar desfrunzit și neroditor, vița-de-vie a dat struguri buni, a dat mii și mii de kilograme la hectar, cucerind deci, în ciuda bătrîneții ei, un neașteptat și bogat pariu cu timpul.

Adolf Kristof are 39 de ani, locuiește la intrarea în sat, într-o casă frumoasă, cu o nevastă harnică și cu doi băieți, Dieter Heinz, de 15 ani, și Teja, de 9, cu un „Trabant" sub șopron (cumpărat recent) și cu o curte care, de mult, nu-i doar un loc înconjurat cu piatră, ci livadă de pomi și podgorie în miniatură. El este unul dintre oamenii care luptă ca fiecare palmă de loc a satului să se transforme într-un ghiveci de bogăție. El este unul dintre oamenii care, luptînd cu timpul, știu că-n lupta aceasta patetică și fierbinte, care ades clintește totul din temelii, trebuie totuși să păstrăm tot ce e bun, acel mulaj al anilor vechi ce rămîne în noi, sculptîndu-ne ființa, pe măsură ce anii noi, în curgerea lor mereu mai vie, devin, într-un fel, mereu mai tineri, ca o pădure sau o livadă mereu mai zveltă, tinzînd spre poluri altădată inaccesibile ale vremii sau ale cerului.

S-au schimbat multe în Bazna și, mai ales, se vor schimba. Am lăsat într-adins la urmă o parte a așezării, o coastă desprinsă din șira satului, ce, într-un fel, reprezintă o altă „Baznă", cu o viață a ei, cu un drum al ei. Este vorba de „Bazna-băi", o așezare-satelit a Baznei, cu băi vechi și vestite de brom și iod, atrăgînd, în epocile de vîrf, cîte 1 000 de vizitatori pe serie. O Baznă frumoasă, modernă, cu pavilioane și vile cu înfățișări de „chalets"-uri elvețiene, cu confort citadin, aflată la ora de față în plină extindere, grație unei investiții de cîteva milioane. Cîndva, această parte sau coastă a satului, așezată în fundul unei vîlcele, era „altceva", era, cu pavilioanele și cu vilele sale, tot atît de străină de sat ca și turiștii îmbrăcați orășenește de ciobanii cu cojoace împodobite sau de micii meseriași germani cu cizme de cauciuc și cu șorțuri albastre, cocîrjați peste fiare de plug ce trebuiau mereu reparate după greaua lor trecere prin pămînturi reci. Acum, pentru prima oară, ritmurile civilizației coincid, acum „dotările" edilitar-gospodărești sînt identice, acum, la orice numărătoare a Baznei nu mai ies două bucăți, ci una singură. Bazna, ca și oamenii ei, este un trup și un suflet într-o bucată.

E liniște mare în sat, în spațiul lui cu case monumentale, în lumina de catedrală a străzilor-bulevarde, fiindcă oamenii sînt plecați, unii la fabrici, alții la vie și la livadă, alții cu turmele de oi sau cu ciurdele vitelor, satul se-nchide în această liniște ca într-un muzeu, ai zice că viața abia mai pîlpîie, ai zice că tot ce e pîlpîire de viață sînt, poate, doar cîteva luminări din niște sfeșnicare de secol al XV-lea, stalagmite ale vechimii care descresc mereu, măsurînd invers timpul, prin șiroaie calde de ceară ce curg pe buzele de argint și îngheață într-un suspin de orologiu. Marile mișcări epice, zgomotele, tumultul se petrec în culise, acolo unde-s pămîntul, turmele, viile, livezile, fabricile și sondele, acolo unde, de fapt, sînt nu culisele, ci rădăcinile vieții, cele ce fac ca satul acesta să arate atît de frumos, atît de strălucitor, ca și scena unui mare spectacol sărbătoresc.

La Bazna, într-o margine de pămînt sibian, cu oameni teferi și vrednici, înfrățiți sub aceleași gînduri de viitor, timpul pămîntului și al vieții sună curat și incoruptibil ca și argintul, bătînd orele unui permanent efort al mai binelui.

ILIE PURCARU ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

---

arăta cît de favorizante pot fi cîteo-
pentru activitatea infractorilor o se-
e împrejurări ca : neglijență în ser-
, evidență foarte proastă sau uneori
inexistentă, preocupare exclusivă a
ucerilor de întreprinderi pentru pro-
e dar slabă preocupare pentru pro-
ea avutului obștesc, a gestiunii ma-
le, lipsă de atenție, lipsa controlului
entiv și așa mai departe. Astfel, pa-
le pot ajunge la cote de zeci sau
de mii de lei — bineînțeles în raport
t cu rapiditatea de care dă dovadă
tervenție miliția. În mai puțin de un
e zile, un grup de 11 infractori au
de la fabrica de covoare din Cis-
cel puțin 76 de covoare (număr
lit prin recuperarea pagubei, fiind
la plată a doua oară cumpărători
de colț de stradă). Lipseau desigur
mere din gestiune, cele de inventa-
dar infractorii și-au găsit aici
complici neașteptați și involuntari,
pur și simplu dădeau altor covoare
rele lipsă, ca să nu se mai compli-
gestiune. La Întreprinderea jude-
de industrie locală, un gestionar s-a
at să vîndă direct din magazie ta-
ier-beton și alte materiale prețioase
e o sută de mii lei pagubă în nu-
șase luni), profitînd de defecțiunile
e mari în sistemul de evidență, deci
ntrol, al gestiunii. La indicația mi-
județene, organele de revizie au
olat gestiunea I.J.I.L.-ului, unde

însă în loc de pagubă — dovedită totuși foarte clar de miliție, recunoscută de făptaș și de cei care-i vindeau în complicitate marfa — au dat peste un **plus** în gestiune de peste jumătate de milion de lei ! La Întreprinderea de piese de schimb Sibiu, gestionara și un merceolog au aranjat „cumpărarea" fictivă a unor mărfuri ce ar fi fost produse în cooperativele sătești, întocmind acte false de primire a mărfurilor, sistem cu care au delapidat peste 400 000 de lei în doi ani de zile. Gestionarii de la Cooperativa de consum din Tălmaciu au ieșit timp de cinci ani de zile mereu în regulă la fiecare control sau revizie în gestiune, dar cînd a intervenit miliția s-a descoperit o delapidare de aproape un milion ! De la B.J.A.T.M. Sibiu s-a furat cu camionul : tablă zincată, fier-beton, țevi, alte materiale — peste 150 000 de lei prejudiciu pînă acum dovedit, care a fost posibil datorită existenței unor mari neglijențe. Mai întîi că orice eliberare de materiale se făcea de obicei fără o cîntărire scrupuloasă, ci pur și simplu după ochi, gestionarul încărcîndu-și „beneficiarii" în acte cu cantități mult mai mari decît cele reale. Apoi, s-a constatat că la B.J.A.T.M. nu mai avusese din anul 1963, anul înființării, nici măcar o singură verificare în gestiune !! Acum, cînd se face, lipsesc o mulțime de acte, prejudiciul e departe de a fi socotit pînă la capăt, atîta vreme cît, de exemplu, Uzina electrică știe că are de plătit către B.J.A.T.M. circa 800 000 de lei, pe care nu-i poate însă factura din lipsa actelor, chiar foarte legală fiind de această dată acțiunea.

„Vedeți dumneavoastră — ne spunea colonelul Ion Luca, șeful Miliției județene — atunci cînd păgubașul este o anumită persoană particulară, atunci cînd unui om i se fură din casă sau din buzunar cîteva sute de lei, acesta vine la miliție și strigă foarte tare, iar noi trebuie să-i rezolvăm cît mai repede necazul. Cînd se fură însă zeci sau sute de mii de lei din avutul obștesc, cînd sîntem deci cu toții păgubiți, trece mult timp pînă strigă cineva, aș spune chiar că parcă ne doare mai puțin ! Conducerile întreprinderilor se fac în astfel de cazuri, uneori, vinovate principale pentru favorizarea infracțiunii, pe care de multe ori se străduiesc chiar s-o acopere, s-o ferească de ochii lumii ca să nu se facă de rușine și să se piardă posturi. Dar paguba din avutul obștesc, infracțiunea care lezează avuția națională rămîne pentru noi unul dintre cele mai grave prejudicii aduse societății noastre, pentru stîrpirea căreia nu avem dreptul să precupețim nici un efort. Și, trebuie să știți, chiar sancționarea celor găsiți vinovați este o formă de prevenire a infracțiunii, desigur a viitoarelor infracțiuni".

DUMITRU GRAUR ■

Un județ în plină afirmare!

Sibienii, în spațiul lor de muncă ai unei istorii întrupate din dăruire,

Asistența medicală, la înălțime

Cînd îndrăznim să facem afirmația din titlu, nu ne bazăm doar pe cele constatate de noi, trecerile noastre prin spitale și policlinici din județul Sibiu arătînd că rețeaua sanitară e suficientă și bine organizată, chiar dacă solicitările populației dintr-o zonă puternic industrializată depășesc uneori posibilitățile prestației medicale, cît ne bazăm pe date și comparații. Iată-le redate succint, după statisticile anului trecut :

- mortalitatea infantilă pe județ — 28,6 (pe primele 9 luni ale anului — 24,5), sub media pe țară, din acest punct de vedere orașul Sibiu deținînd un procent, 16 la mie, comparabil cu cel din țările cele mai avansate din lume ;
- natalitatea — 20,8 (19,6), superioară mediei naționale ;
- mortalitatea generală — 9,4 (8,9), mai bună decît media pe țară ;
- primul loc pe țară din punct de vedere al nivelului scăzut al tuberculozei : 133 de bolnavi în 1975 etc., etc.

Toate cifrele de mai sus le-am aflat, firește, de la directorul Direcției sanitare județene, Dumitru Suciu, medic care ne-a informat că în toamna aceasta au intrat în rețeau medicală a Sibiului, prin concursuri, transferări și repartiții, 123 de medici noi, numărul lor atingînd 609, cifră mulțumitoare raportată la populația județului, mai bine de o treime din cadrele noi luînd drumul mediului rural în care — după afirmațiile doctorului Suciu — situația este bună, iar pe alocuri foarte bună, cum e cazul circumscripțiilor de la Tălmaciu, Loamnes, Avrig, Sălișteetc, unde lucrează în prezent cite 3 medici. Dealtfel, la actuala normare nu există în întregul județ un post vacant de medic stomatolog, pînă și circumscripția socotită, prin tradiție și prin izolare, cea mai dificilă, cea de la Păuca, avînd asigurat serviciul respectiv.

Zonă cu tradiție în materie de sănătate, Sibiul este o zonă în care, ne-am convins și cu propriii noștri ochi, bolnavii sînt bine tratați, primiți nu doar în clinici și laboratoare — cel de citologie a depistat în 1975 toate cazurile de cancere de col uterin în faza zero sau unu, făcînd posibilă completa lor recuperare — moderne și utilate cum se cuvine, ci și cu omenie. Ca atare, reclamațiile adresate Direcției sanitare sînt în vertiginoasă scădere, numărul lor fiind — la data documentării noastre — de 169. Toate au fost analizate cu simț de răspundere și soluționate cu rapiditate, ele încheindu-se cu 102 sancțiuni disciplinare. Astfel, Adriana Damian, medic la dispensarul din Tălmaciu, a fost pedepsită pentru lipsuri în activitatea de ocrotire a copilului, în vreme ce doctoriței Elena Partenie, de la dispensarul din comuna Bruiu, i s-a redus cu 10 la sută retribuția pe 3 luni „pentru nerespectarea programului și lipsă de solicitudine față de bolnavi".

Cazurile citate mai sus sînt însă izolate și ele nu reflectă starea sănătății din județul Sibiu, în care oamenii sînt tratați cu știință și suflet. Mai aproape de adevăr pare să fie un test efectuat pe 2 000 de bolnavi externați anul acesta din Spitalul județean, ale cărui rezultate s-au constituit în tot atîtea motive de mulțumire pentru cei ce răspund de bunul mers al asistenței medicale din județ : din cele 1 100 de răspunsuri primite la chestionarul trimis acasă foștilor internați, 1 004, adică peste 90 la sută, au semnalat o atitudine pozitivă din partea cadrelor de specialitate, o îngrijire atentă și competentă, bunăvoință și omenie.

Toate acestea nu l-au făcut, ca să zicem așa, pe doctorul Suciu să se culce pe-o ureche și să închidă ochii în fața lipsurilor ce persistă. Deși rețeaua sanitară a Sibiului se poate lăuda, să dăm un alt exemplu, cu numărul mic de zile de concediu prescrise pe primele 9 luni ale anului, 574 la 100 de lucrători, cu mult sub media pe țară, ea nu poate spune același lucru și despre acoperirea necesităților în materie de cadre medicale medii. Situația este bună în domeniul rețelei rurale, al celei urbane și în staționare, dar alte sectoare, cum ar fi cel al creșelor sau cel al grădinițelor, sînt satisfăcute numai în proporție de 82 la sută.

„Oamenii noștri își fac datoria în dubla lor calitate, de cetățeni și de lucrători ai Ministerului de Interne"

— Pe dumneavoastră, tovarășe colonel Francisc Gergely, fiind șef al Inspectoratului județean al Ministerului de Interne, v-am ruga să ne spuneți cum acționează lucrătorii din această instituție pentru a transforma în fapte cît mai concrete indicațiile de partid în această direcție, cuprinse dealtfel și în sarcinile trasate de către Congresul al XI-lea al P.C.R.?

— În atenția noastră este întotdeauna treaza cerința de a apăra interesele poporului, de a servi această cauză așa cum am fost însărcinați de către conducerea partidului, de a proteja avutul personal și cel obștesc, dar și de a preveni pe cît posibil cît mai multe din infracțiunile care lezează persoana sau avuția națională. Combatem desigur printr-o mulțime de forme manifestările antisociale și cele care ar putea să pună în pericol, într-un fel sau altul, valorile fundamentale ale societății noastre socialiste, dar o atenție deosebită acordăm și contactului cu masele, pentru realizarea unei reale conlucrări, care să susțină acțiunile noastre în interesul comun dealtfel tuturor. Forma influențării obștești este una din reușitele noastre, și aș dori aici să amintesc despre grupele de sprijin, organizate pe diferite cartiere, cu care nu o dată am colaborat cu mare eficiență.

— Nu mai departe decît în vara anului trecut, cînd țara a fost izbită de inundații, în județul Sibiu s-a acționat exemplar, pe alocuri eroic. Nu puțini își aduc aminte de cuvintele frumoase adresate de conducerea partidului, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, lucrătorilor din organele de miliție și de securitate din județul Sibiu, pe care le conduceți dumneavoastră. Cu ce ați izbutit să vă ridicați deasupra altor colective care au acționat cu aceleași sarcini?

— Nu cunosc dacă am izbutit să ne ridicăm sau nu deasupra altor colective, și chiar cred că și alții au făcut treabă foarte bună în acea vreme nevoioasă pentru țară, dar ceea ce este adevărat e că în timpul inundațiilor lucrătorii din cadrul inspectoratului au acționat din plin în dubla lor calitate : de cetățeni și de militari în același timp. La Mediaș, de exemplu, unde apa acoperise la cota de peste doi metri aproximativ 20 de hectare în cadrul Fabricii de mobilă din localitate, în trei zile și trei nopți am reușit, cot la cot cu muncitorii fabricii, să salvăm toate utilajele, să le curățăm de nămol, să acționăm pentru punerea cît mai rapidă a mașinilor în stare de funcțiune. Au fost salvate în acea perioadă și o mulțime de vieți omenești. Ceea ce aș vrea însă să remarc cu deosebire este că lucrătorii noștri se simt la fel de răspunzători ca orice cetățean în fața sarcinilor obștești, muncind nu o dată cu lopata în mînă dacă era nevoie, pentru salvarea bunurilor. Așa s-a petrecut și în toamna anului acesta, cînd am avut bune rezultate în munca pentru strîngerea recoltei periclitate și pentru prevenirea tuturor infracțiunilor ce se puteau produce în această perioadă. Am dat cu deosebire sprijin cooperatorilor din Șura Mare, unde am strîns, am transportat și am depozitat o cantitate de 770 tone de sfeclă și 660 tone cartofi, de asemenea celor din Șelimbăr, Porumbacu, Cîrțișoara și alte comune. Desigur, și de acum înainte, îndeplinind toate sarcinile trasate de către Comitetul județean de partid vom depune eforturi la fel de mari pentru apărarea avuției socialiste, pentru securitatea obștii și a tuturor cetățenilor din perimetrul județului Sibiu, participanți cît se poate de conștienți la opera de construire a societății comuniste în România.

DUMITRU GRAUR ■

Construcția de locuințe la Sibiu

— Tovarășe Nicolae Hurbean, din cîte știm sînteți sibian get-beget și de mai mulți ani primar al orașului. Care ar fi, după opinia dumneavoastră, problema numărul 1 cu care se confruntă Sibiul la ora actuală ?

— Construcția de locuințe. Oraș foarte vechi, Sibiul este în același timp un oraș foarte nou, mărturie stînd miile de apartamente date în folosință și construcțiile de utilitate publică ridicate în ultimii ani. S-a zidit la Sibiu o modernă Casă de cultură a sindicatelor, s-a construit hotelul „Continental", s-a înălțat Casa Armatei, au apărut cîteva cartiere noi de locuințe, cel mai mare fiind Hipodrom, dotate cu toate cele necesare, complexe alimentare, restaurante etc. Problema locuințelor pentru cetățeni continuă însă să ne dea bătăi de cap.

— În ce sens, tovarășe primar ? În ce ritm s-a construit la Sibiu pentru locuitorii orașului ?

— Ritmul de construcție a fost de aproximativ 2 000 de apartamente pe an.

— Cum explicați această stare de fapt ?

— Județul nostru are o puternică tradiție industrială, dar marea majoritate a sibienilor antrenați în industrie sînt lucrători cu înaltă calificare, specializați în meserii exacte, de finețe, drept pentru care mulți dintre ei sînt solicitați în alte părți ale țării, unde specializarea lor strictă este nu numai foarte necesară, dar și foarte apreciată. Din această cauză, județul are mari probleme cu forța de muncă din construcție. Cu alte cuvinte, Sibiul are o sumedenie de ingineri, de excavatoriști, de strungari, de rabotori, și așa mai departe, dar n-are zidari. Desigur, chestiunea aceasta reflectă un grad de dezvoltare ridicat al industriei și, implicit, al nivelului de trai, dar ne și creează greutățile de care aminteam.

— Asta înseamnă, oare, că la Sibiu se va construi mai puțin ?

— Nicidecum. Ritmul de construcție se va accelera. Se lucrează la Magazinul universal cu o suprafață comercială de 12 000 m², se află în curs de construcție avansată un bazin de înot și sărituri. Nici blocurile pentru cetățeni nu vor fi uitate.

Piinea de toate zilele a sibianului e proaspătă și de excelentă calitate

Am considerat că piinea Sibiului merită un capitol aparte, căci ea este — după cum ne-am convins și după cum ne-au spus cetățenii — mereu proaspătă și de excelentă calitate. Principala unitate furnizoare se numește Fabrica de morărit și panificație din Sibiu, în fruntea căreia se află — acesta să fie secretul calității ? — o femeie, inginera Doina Sterie. Numai în trimestrul IV al anului, F.M.P.-ul a scos la vînzare peste 11 000 de tone de produse, înțelegînd prin aceasta nu doar piinea, de toate felurile, ajungînd pînă la 4 kilograme, de casă, cu coajă bătută etc., ci și „albiturile", cornuri, covrigi, blaturi, rulade, checuri și așa mai departe.

Marea majoritate a centrelor de desfacere a piinii din Sibiu, mai exact 14 dintre ele, sînt aprovizionate în timpul nopții, ceea ce face ca, la primele ore ale dimineții, oamenii să aibă posibilitatea cumpărării unei piini proaspete și rumenite, lucru care se întîmplă — din cele văzute de noi — în tot timpul zilei, căci în unitățile centrale, cum ar fi „Spicul", de exemplu, aducerea piinii se face în 4 rînduri, nu doar din cauza spațiului restrîns de depozitare, ci și datorită grijii pe care o manifestă față de cerințele cetățenilor cei însărcinați cu aprovizionarea. Astfel, am putut găsi, la ora 7 dimineața, 11 sortimente de piine aburindă la Autoservirea din cartierul Hipodrom, și 14 feluri de piine, la fel de proaspătă și la fel de gustoasă, la ora 21,15 la centrul din imediata apropiere a hotelului „Împăratul Romanilor", orarul de funcționare al unităților care desfac piine încheindu-se, zilnic, la Sibiu, la 21,30.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

și viață, de dor și legendă, creatori perseverență și patriotism

„Înalta tensiune este totuși meseria mea"

În județul din inima țării munca, visurile și speranțele oamenilor sînt legate, într-un fel sau altul, de munte. Iată de ce acest reportaj despre truda și împlinirile lor începe cu aceste cuvinte ale lui Cornel Han, din inimă izvorite și spuse cu o dezarmantă simplitate: „Ca să vă dați seama că sîntem și noi cineva, vreau să știți că am lucrat la Transfăgărășan. Drumul există, firește, dar din lucrul nostru a rămas doar amintirea. Dar și noi ne-am pus amprenta acolo! De fapt, de la Cîrțișoara pînă la Bilea Cascadă a trebuit lărgit vechiul drum forestier, așa că ne-am simțit la noi acasă". În adevăr, Cornel Han este „omul forestierilor", nu numai și nu atît în calitate de director al Întreprinderii forestiere de exploatare și transport Sibiu, ci fiindcă e născut pe aceste meleaguri și pentru că iubește și respectă pe cei care trudesc pentru a smulge munților bogățiile.

Forestierii lucrează răspîndiți în Munții Făgărașului, ai Lotrului și ai Cibinului, de acces, pe alocuri, foarte dificil. „De aci, încrederea pe care trebuie s-o avem în oamenii noștri — subliniază Cornel Han. Nu-i poți controla la fiecare pas, trebuie să te bizui pe conștiința lor. Am calculat, mai mult ca să mă distrez, că dacă eu, director, aș merge în control măcar o dată pe an în fiecare parchet care depinde de întreprinderea noastră, nu mi-ar ajunge un an întreg ; m-aș găsi tot timpul pe drumuri". Firește, pe drumuri tot este, aceasta-i meseria, dar, oricum, de încredere nu uită niciodată. Oamenii muntelui sînt, cei mai mulți, dîrji și drepți, însăși viața aspră pe care o duc îi învață să fie așa.

În zona Bilea forestierii coboară pe stîncă de parcă ar trece o probă la un concurs de alpinism. Unii, legați de frînghie, arată de departe ca sportivii de performanță aflați în vacanță. Dacă te apropii, observi că poartă în mînă ferăstrăul mecanic și sînt altfel îmbrăcați. Așadar, primul dușman: stînca Făgărașilor.

Apoi, pe Valea Lotrioarei, pe Valea Cibinului, la parchetul Marmora, pe la Porumbacu și aiurea, alt dușman: ploaia măruntă, deasă, continuă, caracteristică acestor locuri. „Fiindcă veni vorba de ploaie — remarcă tovarășul Han — și de umezeala în care sînt nevoiți să lucreze forestierii noștri, mă întreb de ce nu s-a pus la punct faimoasa salopetă impermeabilă de care se vorbește de atîta vreme. O îmbrăcăminte comodă, care să permită mișcările bruște ale fasonatorului. Nu cred că e prea complicat, doar ne-am obișnuit, în acești ani, cu realizări tehnice mult mai pretențioase. Fără să mai vorbim de necazul cu cizmele de cauciuc, atît de firave."

Lupta cu vitregiile naturii reprezintă o condiție a vieții muncitorului forestier de pretutindeni. Ceea ce nu înseamnă însă că în Munții Sibiului ea nu ar avea o dimensiune proprie. Să luăm, de pildă, drumul forestier din Valea Lotrioarei. În stare perfectă azi, mîine te poți trezi fără el. Pare anecdotic, dar așa s-au petrecut lucrurile acum cîtăva vreme. De la o zi la alta drumul pe care treceau camioane grele pur și simplu a dispărut, alunecări de teren sau alt fenomen natural l-au șters de pe hartă. A fost grabnic restabilit cu prețul unor mari eforturi, cu prețul acelui eroism anonim, de fiecare zi, fără care sus, în munte — și nu numai acolo — nu se poate. Tot așa cum nu se poate fără o caldă camaraderie, acea prietenie bărbătească, evocată în alt context, și de Whitman, scumpă la vorbă, eficientă, creatoare.

În sectorul Avrig lucrează Bărdășel. Pe numele întreg Nicolae Bărdaș, maistru, dar toți folosesc diminutivul, și nu întîmplător. Cu el lucrau cîțiva muncitori cu contract. Înțelegerea fusese clară, așternută pe hîrtie cu litere de o șchioapă, în parchete neîntîlnindu-se, după cum bine se știe, sumedenie de mașini de scris: la data de... oamenii pleacă acasă, unde-i așteaptă (aceasta nu se mai pomenea în înțelegere, se înțelegea de la sine) soțiile și copiii pe care nu-i mai văzuseră cu lunile. Apoi s-a ivit o cerință neprevăzută pentru 300 metri cubi de lemn în plus. Oamenii nu aveau nici o obligație, se achitaseră de sarcinile lor cu vîrf și îndesat, dar cînd i-a rugat Bărdășel (v-am spus că diminutivul sub care e cunoscut în trei munți și în trei văi nu e întîmplător, el exprimînd o anumită atitudine a „subalternilor" față de el), n-au zis nimic, au suflat în palme și s-au pus pe treabă.

Și fiindcă despre acești oameni nu merită să se vorbească în termeni dulcegi, să pomenim de o doleanță a lor. Un „of" bărbătesc, căci nu la mai ușor tind, ci la muncă.

Cornel Han:

— Ferăstrăul mecanic, ca să meargă cum trebuie, are nevoie de piese de schimb, nu e nici o filozofie în asta. Niște fleacuri care nu costă decît cîteva zeci de lei: o bujie, o carcasă, o platină, un carburator, un șnur de pornire etc. Se uzează repede, fiind folosite pe ger, pe viscol, pe ploaie și pe vînt, iar cînd se strică, să te ții... Deunăzi, m-am întîlnit cu niște fasonatori care așteptau pe șosea un mijloc de transport oarecare. Coborîseră din Conțu Mare și se duceau în Tălmaciu. „Ce faceți, oameni buni ?" „Ia, ni s-a stricat șnurul de pornire". Vă dați seama, o nimica toată, dar fără ea unealta nu merge. Așa că au trebuit să bată 100 km: 50 km la dus pînă în Tălmaciu, 50 înapoi, și nu numai pe șosea dreaptă, ci și pe munte. Și asta nu fiindcă n-ar fi bine organizat I.F.E.T.-ul, că nu ne-am îngrîji noi și așa mai departe. Noi nu fabricăm șnururi, iar de dat nu ni se dau. Dacă am avea... Am văzut cu ochii mei simpli fasonatori care, avînd la îndemînă segmenți, piston și cilindru au făcut reparații capitale pe o cioată, în mijlocul pădurii. Au mîini îndemînatice și cunosc destulă mecanică pentru ca s-o scoată la capăt. Or, înlocuirea unui șnur sau a unei bujii nu reprezintă o reparație capitală, totul e mult mai simplu, numai că noi nu le fabricăm, între brazi. Și atunci, fuga în Tălmaciu pentru o cîrpeală: mai iei un șnur de la un alt ferăstrău, mai te descurci altfel. Dar cu drumul, cu vremea irosită, cum te descurci ? Soluția ar fi simplă: fiecare ferăstrău să ne fie livrat împreună cu un mic număr de piese de schimb indispensabile.

Firește, nu șnurul sau bujia lipsă reprezintă pivotul activității forestierilor. Ei își fac datoria, în Făgăraș, în Munții Lotrului și ai Cibinului, exploatarea merge înainte, planul asijderea. Și totuși e păcat să te poticnești la un șnur.

Muntele își pune amprenta și asupra altei categorii de muncitori care, tocmai fiindcă lucrează în acest județ și nu, să spunem, în Teleorman, au parte de un destin oarecum singular. Ne referim la montorii liniilor de înaltă tensiune.

Se știe prea bine, aceste linii se instalează în linie dreaptă. Exagerînd puțin, am putea spune că alegerea traseului între punctul de plecare și cel de sosire se efectuează în modul cel mai simplu cu putință: se iau o hartă, o riglă perfect netedă, un creion bine ascuțit și apoi cele două puncte se unesc printr-o singură trăsătură. Motivul : orice deviere, cît de cît importantă, ar fi legată de enorme cheltuieli suplimentare. Aceasta este practica mondială, treaba liniorilor constînd tocmai în a-și crea căi de acces și a dirija peste munte, peste ape, pe stîlpii lor înșirați în linie dreaptă, magistralele aeriene purtătoare de energie.

Grupul de șantiere electromontaj Sibiu are ca teren de acțiune și desfășurare una din cele mai accidentate regiuni din țară. Nu o dată s-a întîmplat — de pildă, atunci, cînd s-a instalat linia de 220 kV Lotru-Sibiu — să se cioplească în stîncă, liniorii schimbînd uneltele lor tradiționale cu dalta pietrarului. Au trebuit învinse și alte obstacole nepreväzute.

Se vorbește și acum despre stîlpul 101, care pare că străjuiește Oltul. El a fost asamblat pe o creastă a muntelui, dar tractoarele nu se puteau apropia pentru a-l ridica, coasta fiind deosebit de abruptă. Atunci ele au fost plasate pe celălalt mal al rîului și au tras stîlpul, fixat cu un cablu aruncat peste apă. Nu trebuie să fii specialist pentru a înțelege emoția care a cuprins pe toți participanții la această acțiune cînd tractoarele au început să duduie, de o parte a Oltului, iar pe cealaltă parte stîlpul înalt de 28 m s-a decupat pe bolta cerului.

— Munca liniorului este grea pretutindeni. Noi avem specificul nostru, alții îl au pe al lor — observă inginerul Ion Mărgineanu, șeful serviciului producție din Grupul de șantiere electromontaj Sibiu. Să mă refer, de pildă, la triunghiul vînturilor, cum am denumit noi zona cuprinsă între Boița, Tălmaciu și Brad. Cine a trecut o iarnă acolo înseamnă că a primit botezul înaltei tensiuni. Cîteodată, ești nevoit să recurgi la mijloace extreme, cînd gerul și vîntul amenință să te transforme în sloi de gheață. Nu e figură de stil. Adesea muncitorii noștri stau ore întregi în vîrful stîlpului, într-o imobilitate cvasitotală, fixînd clemele de legătură sau alunecînd încet pe cărucioare de-a lungul cablului. Odată n-au avut încotro și au dat foc la motorina destinată tractoarelor care îi deserveau. Din punctul de vedere al scriptelor, chestia cu motorina poate nu a fost tocmai în regulă, dar sînt curios ce ar fi făcut alții în locul lor. Liniori ca Ion Dobrotă, Aurel Mîndrilă, Martin Boteș, Nicolae Bunaciu, maiștri sau simpli muncitori, sînt pentru noi sarea pămîntului.

Aceeași pasiune pentru muncă, pentru ridicarea ținutului natal, aceeași cheltuială de energie și dăruire se pot întîlni, în acest județ — ca și în restul țării — nu numai în lupta cu muntele, cu stihiile, ci și în liniștea laboratoarelor, deși, la drept vorbind, nu acest cuvînt caracterizează pe doctorul inginer Mircea Breazu și întreprinderea de care și-a legat viața de două decenii, faimoasa „Independența"-Sibiu, unitate industrială de frunte.

Judecînd după extrema varietate a produselor care ies pe porțile „Independenței" — de la lanțuri cu role la cuptoare pentru tratament termic, de la conducte forțate pentru marile hidrocentrale la recipienți sub presiune și echipamente pentru industria textilă și alimentară, inclusiv pentru... abatoare, spre a nu cita decît cîteva exemple — s-ar putea spune că în această întreprindere, în care converg producțiile de serie, de masă și de serie mică se fabrică de toate și încă ceva în plus. E puțin probabil ca în aceste condiții viața să se scurgă liniștit și e bine că lucrurile stau așa.

Părinții lui Mircea Breazu se trag din Mărginimea Sibiului. De la ei a moștenit calmul exterior, stăpînirea de sine, tenacitatea. Pentru el noul înseamnă un mod de viață. Să nu credeți însă că la el pasiunea pentru nou s-a materializat în realizări ca la carte. Doar în romane — și nu în cele mai bune — lipsesc meandrele.

Cînd a lucrat la prima sa inovație — un dispozitiv de rotit virolele — a trăit prima mare emoție profesională : „Ține sau nu ține ?" N-a ținut, dispozitivul n-a funcționat. A reluat munca, a adus perfecționări și abia atunci inovația s-a transformat în realitate.

Cînd s-a pus problema introducerii sudurii automate, prea puțini din întreprindere au manifestat încredere în această modalitate nouă pentru a rezolva un lucru vechi. Aceasta este o frumoasă frază eufemistică, fiindcă, mai pe șleau, lui Mircea Breazu i s-a interzis să aplice sudura automată. Faptele s-au desfășurat cu mai mulți ani în urmă, dar merită reamintite, fiind pilduitoare pentru acest sibian liniștit care este doctorul inginer Mircea Breazu. El s-a furișat noaptea în atelier și s-a apucat să sudeze singur, după noua metodă, pentru a dovedi prin fapte că dreptatea se afla de partea sa. Cam două ore a sudat efectiv, restul de cinci sau șase ore făcînd muncă fizică brută, manipulînd macazul și diverse alte instalații, deoarece în toiul nopții nu se afla nimeni în atelier ca să-l ajute. N-a ieșit totul perfect din primul foc, dar a fost atins obiectivul principal : „Am insuflat încredere în oameni".

Prima sudură în mediu de argon tot Mircea Breazu a realizat-o. «N-aveam nici argon, nici experiență. Pînă la urmă, de argon am făcut rost la o fabrică din București". Din nefericire, experiența nu putea fi procurată din aceeași sursă, așa că prima probă a făcut-o chiar el. „Oricînd pot pune masca de sudor, eu nu sînt — o afirm fără falsă modestie — inginer doar cu rigla de calcul". Din nou, chinuitoarea întrebare : „Iese sau nu iese ?" N-a ieșit. Meșterii bătrîni rideau pe sub mustață : „Ehe ! Tot cum le facem noi e mai bine..." O spuneau fără răutate, erau lucrători excelenți, se desprindeau greu de trecut. În cele din urmă, argonul a triumfat, iar Mircea Breazu a remarcat filozofic : „M-am obișnuit ca prima dată să nu iasă bine. Eșecul te mobilizează, îți clarifică părțile obscure ale problemei și dacă ești perseverent, mergi mai departe".

Să nu deduceți din cele de mai sus că, de regulă, doctorului inginer Breazu „prima oară nu-i iese", deși aceasta i s-a întîmplat nu o dată : doar cei care nu se străduiesc să zguduie inerții nu cunosc asemenea surprize dezagreabile. Caracteristic este și acest episod, mai recent, care pune în lumină marea neliniște a sibianului liniștit.

S-a pus problema executării în întreprindere a unei conducte forțate pentru una din marile noastre hidrocentrale. Materialul de sudură era obținut din import și nimeni și nici un for nu i-au cerut sau măcar sugerat lui Mircea Breazu să renunțe la acest import, socotit ca de la sine înțeles. El a hotărît însă să ignore înțelepciunea populară, care povățuiește „să nu te legi la cap dacă nu te doare". Cîteodată — mai ales în tehnică — e bine să nu ții seamă de cele bătrînești. Așadar, inginerul s-a legat la cap, și încă bine de tot, hotărînd să renunțe la import, pe deplin conștient de răspunderea asumată. „Riscul era numai al meu, puntea pe care trebuia să trec, subțire ca o aschie. Trec sau nu trec ? Am stopat importul. Pentru mine, din acel moment, începuse numărătoarea inversă. Să n-o interpretați ca un act de pură temeritate, poate chiar ca o lipsă de răspundere. Făcusem calcule minuțioase și nenumărate experiențe în laborator. Adevărul este însă că atunci cînd lucrezi cu amestecuri — să zicem, cu zece substanțe — nici un calcul din lume nu poate prezice exact ce se va întîmpla. Deși trăim în plin secol XX, sîntem confruntați, în asemenea împrejurări, cu o nouă alchimie. Experiența, practica decid! A sosit clipa cea mare : nu mai rămăseseră decît cinci saci din import, trebuia trecut la acțiune. M-am dus în atelier cu sacul cu flux — adică acel soi de grăunțe din amestecuri minerale pe care le folosesc sudorii. I-am dat fluxul românesc lui Ioan Stimeriu, care nu știa nimic. Parcă îl văd și acum. Sudorul a continuat să lucreze liniștit. L-am întrebat cu voce tremurîndă : „Vezi vreo diferență ?", căci aveam mare încredere în ochiul, în experiența lui. A răspuns scurt : „Nici una." Reușisem. De atunci materialul nostru s-a standardizat și tot ce e conductă forțată se sudează cu flux românesc. Acum lucrăm la un alt produs, dar asta este o altă poveste".

Acestea sînt, așadar, drumurile neliniștite ale sibienilor liniștiți, ilustrate prin cîteva crîmpeie din viața forestierilor, liniorilor și inginerilor. Drumurile lor, după cum ați văzut, nu sînt totdeauna netede (vorba celor din Valea Lotrioarei : „Azi ai un drum auto clasa întîi și mîine te trezești fără el !"), mai sînt hîrtoape, neprevăzutul pîndește după colț. Esențial rămîne faptul că pe acest drum pășesc oameni mîndri și dîrji, cărora le place să urce tot mai sus, privind spre muntele de care-și leagă munca, speranțele și visurile, muntele care le amintește că sînt și ei cineva.

LIONEL NIȚESCU ■

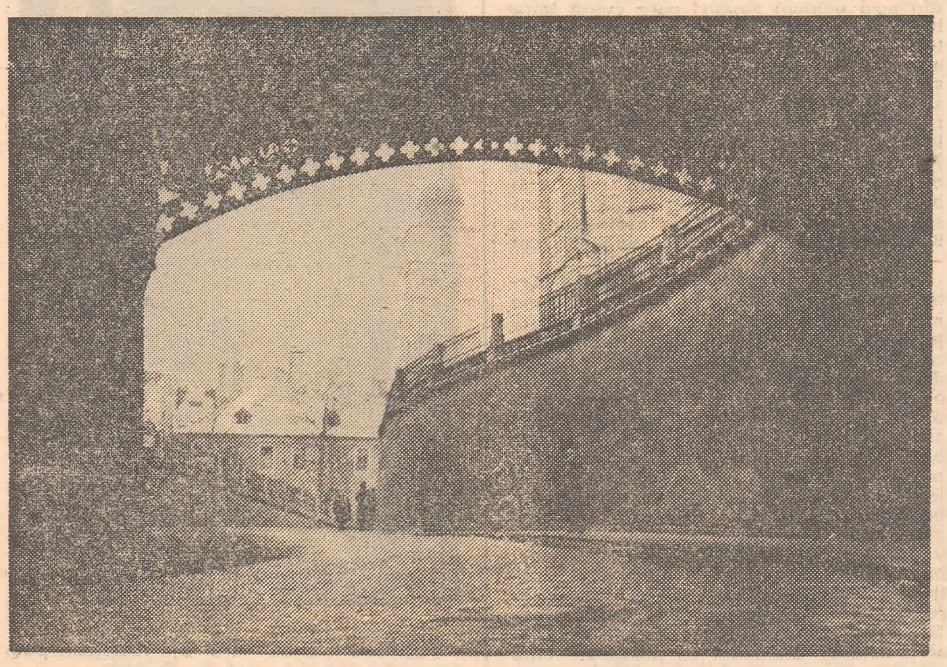

Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

Intre clasic și baroc (VI)

Holbein
Surîsul lui Erasm

Să nu desfid totuși înțelepciunea. Și să nu risipesc ceea ce n-am avut niciodată. Să revin mai bine acolo unde ea strălucește discret, fără, cel puțin aparent, orgoliul grecilor : la ochii albaștri ai lui Erasm din tabloul lui Holbein; mai exact, la ceea ce mi-am închipuit că ne-ar putea spune acești ochi care nu se văd.

Portretul e al unui om care simte efectele vîrstei. Mîinile sprijinite de pupitru sînt noduroase din pricina gutei, iar obrazul, văzut din profil, e supt, palid și umbrit de un vag scepticism. Nimic în această figură exsanguă nu amintește pasiunile secolului al XVI-lea. Dimpotrivă, totul le ascunde. Erasm nu vede decît rîndurile pe care le așterne pe hîrtie, departe de toate sfîșierile veacului său, abstras într-o liniște străină și de acțiune și de lacrimi.

Acest om care a mizat totul pe prudență, pe tact și măsură ni se înfățișează așa cum a dorit să rămînă ; retras în penumbra odăii sale, înconjurat numai de cărți, prea dezamăgit ca să mai poată lupta cu brutalitățile unor patimi ce nu-și alegeau armele. În jurul lui lumea s-a împărțit în două tabere? **Nulli concedo,** nu vreau să aparțin nici uneia, e deviza lui. Draperia pictată de Holbein îl desparte de lume ca un zid.

Aș vrea totuși să găsesc aici altceva decît singurătatea pe care penelul n-a putut-o ascunde. Și îmi amintesc o întîmplare relatată de cineva care vroia să demonstreze forța artei. Se afla, în timpul unui bombardament, împreună cu alte persoane, sub un infern de obuze ce zguduiau pămîntul. Vecinul său era total absorbit de lectura unei cărți, „Pericol în mare". Un taifun imaginar îl ducea departe de furtuna reală în care trăia. Însă aceasta să fie oare menirea unui calm care a promis înțelepciunea ? De a pune la dispoziție un deșert confortabil ? Undeva în Orient mi s-a povestit despre o plantă carnivoră care ucide numai în ceasurile de amiază cînd căldura toropește insectele și lumina e plină de făgăduințe. Cînd am încercat să-mi conving interlocutorul că această cruzime poate face o floare să semene cu o fiară, el mi-a replicat : „Dar soarele dogorește mai departe. Și jungla mișună de viață, de parcă nimic nu s-a întîmplat. Depinde ce vrei să alegi, floarea sau fiara. Sau poate nici una, nici alta". Vroia să spună că prudența alege din toate acestea numai soarele. M-am gîndit atunci la ceea ce aflasem despre un bolnav care se purta îndeobște normal, cu excepția unor ciudățenii. De pildă, înainte de a citi amănunțit un ziar, tăia cu lama articolele pe care vroia să le evite. Sau, nevrînd să vadă anumite persoane, cînd se întîlnea cu ele își așeza mîna pe ochi. Astfel, elimina din realitate tot ce nu-i convenea. Din instinct de apărare sau din alte pricini expurga meticulos realitatea înainte de a lua cunoștință de ea. Problema este dacă fericirea se poate întemeia pe o asemenea precauție. Sau arta. Își poate oferi ea o mîngîiere filosofică evitînd tot ceea ce e nearmonic ? Parthenonul se pare că ne răspunde „da". Însă știm cît datorează perfecțiunea lui erorilor optice.

Erasm n-a ascuns că într-un tumult era ispitit să-l imite pe Petru. Și, în ciuda faptului că și-a atras din partea lui Luther porecla batjocoritoare „regele ambiguității", nici un partizan al prudenței n-a recunoscut mai deschis idealul său ; și n-a făcut din ideea de abilitate, într-un asemenea grad, artă și eroare.

Căci în fața noastră se află totuși chipul unui învins. Liniștea în care s-a retras îl apără și, în același timp, îl învinge. Omul acesta celebru, a cărui favoare au căutat-o regii și papii, a rămas atît de singur încît pînă la urmă ambele tabere l-au dușmănit, Luther pronunțînd anatema împotriva lui, iar Vaticanul punîndu-i cărțile la index. Surîsul său fin e sceptic și obosit. Poate că, în vreme ce scrie, bănuiește de-acum că va constitui o dovadă a deziluziilor prudenței.

Zwingli îl compara cu Ulise. Și, se înțelege, făcea această comparație pentru a adăuga că el era de partea lui Aiax. Însă prudența lui Erasm nu este prudența lui Ulise. Și trebuie spus acest lucru pentru a găsi drumul spre un curaj însorit, care să se opună dezordinii. Clasicismul nu întoarce spatele vieții, ci îi dă o formă ; un țărm, prin care grecii pun capăt erorii. Dar Erasm evită declarațiile definitive. El preferă să fie singur. Și chiar corurile din tragediile antice îi displac. Cu atît mai mult un destin pe care îl simte vuind și dînd dreptate celor încăpățînați. Morala acestui erudit socotit clasicul prin excelență este, de fapt, morala unui eretic al clasicismului. Pentru el nu există libertate fără a fugi tot timpul de ceea ce riscă s-o tulbure. Cinci universități îi propun o catedră. Le refuză. El vrea să rămînă **homo pro se.** Și dacă pornim de la observația lui Paul Klee, că numai o lume fericită dă naștere unei arte concrete, înseamnă că, în virtutea aceleiași legi, Erasm se eschivează de la suferință prin liniștea aproape abstractă care-l înconjoară.

O viață abstractă e însă o viață care frustrează. Acest dușman consecvent al excesului ne lasă cu mîinile goale după ce i-am admirat consecvența. Căci nu ajunge să ne ferim de ceea ce ne neagă. Un scut e prea puțin pentru a rosti numele fericirii. Mai ales cînd pe el se află capul Gorgonei. Și nu ajunge să limităm riscurile nedumeririi în fața morții și a soarelui care își continuă drumul. În ce-i privește pe greci, ei au crezut în măsură și în limită, nu pentru a ocoli fericirea, ci pentru a o face posibilă, pentru a sărbători în cadrul lor ceea ce e uman. Și există ceva mai uman decît nevoia de a fi fericiți ?

Cu cît te simți mai mult om, cu atît vei fi mai asemănător zeilor, spunea Goethe. Poate că lucrurile stau tocmai invers. Cu cît mă simt mai mult om, cu atît mă simt mai departe de zei, adică de o seninătate pentru care fericirea n-are nici un înțeles.

OCTAVIAN PALER ■

nesc), semnificînd prin aceasta măreția și necesitatea conflictului, ca loc de naștere al adevărului. Victor Vladimir Ciobanu nu e un dascăl de morală, ci un pictor. El nu spune cum este răul înfrînt de bine, ci cum extrage gîndirea miezul conflictual din cele existente. Planșele lui, ținute cu multă sobrietate în brunuri stinse, în laviuri de verde coclit, în ape violacee, ireale, stau frumos în biblioteci grele de cărți și în case unde se citește poezie de azi.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cronica spectacolelor

Bogata rudă săracă

În privința teatrului scurt bîntuie — păgubitor — o dublă prejudecată : aceea a publicului, precum că teatru „serios profesionist" care să-i dea satisfacții, împliniri, nu înseamnă decît spectacolul bazat pe-o singură piesă de lungă întindere ; aceea a oamenilor de teatru, precum că publicul n-ar putea fi clintit din prejudecata sa și adus la spectacole alcătuite din mai multe piese de mică întindere. Dealtfel, prejudecățile acestea se întemeiază pe mult prea puține fapte, pentru că așa-numitele spectacole coupés sînt foarte rare. În schimb, dincolo de un grad sau altul de „conștientizare a problemei", există însăși problema : adică realitatea că teatrele profesioniste nu acordă pic de atenție pieselor scurte.

Faptul este, repet, **păgubitor.** Pentru că ne-am întrerupt o tradiție : și Iordache Golescu, și Costache Facca, și Costache Bălăcescu, și Costache Caragiali, și Matei Millo, și Mihail Kogălniceanu, și Constantin Negruzzi, și însuși Ion Luca Caragiale au scris teatru scurt, piese scurte care s-au jucat, piese scurte care au atras mulțimi de spectatori. Pentru că este ignorată, nefolosită, nefinalizată, nerentabilizată și, implicit, disprețuită munca a nenumărați autori contemporani care au scris sute de piese de actual interes, piese dintre care vreo cîteva zeci sînt chiar foarte bune. Pentru că teatrele ar avea numai de cîștigat dacă ar introduce în repertoriile lor măcar cîte un spectacol compus în fiecare stagiune : ar fi acoperite mai multe sarcini ideologice concrete ; producția ar fi mai abundentă și mai variată ; actorii ar putea să-și împlinească, mai lesne, și normele, și dorurile de roluri principale ; secretarii literari ar putea ajunge niște rafinați ai combinațiilor de piese. Pentru că dramaturgii — dacă piesele scurte li s-ar și juca, nu doar, cel mult, publica — și-ar spori exigența față de piesa scurtă, ar tinde spre miniatura-bijuterie : iar, pe de altă parte, și-ar spori și cantitativ producția de piese scurte, aceste piese care ne cer puțin timp și multă profunzime. În sfîrșit, pentru că și spectatorii pierd șansa unor spectacole cu piese care să vizeze o mulțime de conflicte „la zi". Și, cu toate că absența piesei scurte de pe scenele teatrelor profesioniste e atît de păgubitoare (n-am înșirat decît o parte din relele pe care le atrage), pasivitatea teatrelor și a oamenilor de care depinde — o perioadă mai lungă sau mai scurtă dar, oricum, depinde al naibii de concret — soarta teatrelor e uluitoare. Noroc de entuziaști !

Dar, despre dumnealor, entuziaștii, despre spectacolul conflictului cu inerția și despre spectacolele-argumente ale săptămînii teatrului scurt, în cronicuța sau, ca să fiu în ton, în **cronica scurtă** următoare.

NELU IONESCU ■

Cronica filmului

Frățiorul

La ora cînd apar aceste rînduri, sînt convins, titlul de mai sus nu mai stîrnește nedumeriri, lumea a aflat despre ce e vorba — este vorba *de o comedie !* — și dă buzna la cinematografele centrale la care a fost programat în mod *absolut misterios :* nici un rînd în presă, care să avertizeze oamenii cu ce vor avea de-a face (spre deosebire, de pildă, de „Întoarcerea panterei roz", un film mediocru — e drept, beneficiind de participarea unui mare actor — dar căruia i s-a făcut în schimb suficientă reclamă) ; nici un afiș tipărit ; nici un forșpan, *nimic !...* Pînă și mulți dintre colegii mei de breaslă, întrebați dacă știu ce e cu acest „frățior", au ridicat din umeri ! ?

Capriciu ? Dezinformare ? Subtilă „manieră comercială" de a ne face o surpriză acum, în luna cadourilor ?! Greu de precizat. Fapt este acela că pînă și acei cîțiva derbedei care se mai perindă prin sala „Luceafărul" (știu, mă repet, dar asta e situația), gata de pus pe rîs, pe comentat, pe înjurat, pe fluierat etc., etc., iată, se potolesc după primele minute de vizionare ; rîzînd, apoi, *așa cum trebuie.* Civilizat, cu alte cuvinte. Pentru că avem de-a face cu un film din MARELE MUT !...

...*HAROLD LLOYD.* Un nume care, alături de CHARLES CHAPLIN, BUSTER KEATON, STAN LAUREL și OLIVER HARDY etc., a marcat „vîrsta de aur a comediei", atunci cînd „comedia era rege". Strecurate între ghilimele, ultimele două formulări aparțin, ca titluri, unor două filme de montaj vizionate relativ recent pe ecranele noastre, filme datorate unor pasionați ai celei de-a 7-a arte, arhivari americani de cinematecă, dar și meseriași desăvîrșiți ; și de această dată, cu „Frățiorul", avem prilejul să luăm contact cu un produs similar : un film mut de lung metraj, a cărui peliculă a fost recondiționată astfel încît să satisfacă pretențiile spectatorului modern, în care a fost introdusă o bandă sonoră adecvată (zgomote, împușcături, țocăit sublim de sărutări decente, grohăit discret de porci, valurile mării, fiertul cafelei, plesnitura caracteristică a unui drug de oțel într-o teastă umană, bizîitul unei albine pe ceafa eroului aflat în impas etc., etc., etc.), alături de muzica unei orchestre de jazz-band care cunoaște foarte bine ce înseamnă „melos"-ul unui film, cu atît mai mult cu cît acest film a intrat în Istoria Cinematografiei.

HAROLD LLOYD : ochelaristul cu ochi de candid ; neajutoratul, descurcăreț feroce ; „prostănacul familiei", devenit erou al unei provincii texane : timidul justițiar ; aparentul bleg, spontan descurcăreț — contraste, aici, firești. Se rîde în hohote la acest film, se rîde — deși replicile eroilor sînt subtitrate, *exact* ca pe vremea Marelui Film Mut — cu lacrimi : ingeniozitatea pulverizează violența, dragostea rămîne veșnic sublimă (chiar și sub *masca* acestui Harold Lloyd, care *s-a născut în anul 1889 !... — dar știți cînd a murit ?),* bucuria *de a fi* învinge pericolul, moartea posibilă, *stupidă...*

La un cinematograf de premieră al Capitalei rulează acum un film : FRĂȚIORUL ; mergeți să-l vedeți ! E ciudat cum, odată ieșit din sală — și neavînd nici o legătură cu subiectul filmului în cauză, realizat prin o mie nouă sute douăzeci și ceva! — te întrebi: oare de ce nu mai știm să rîdem ? De ce rîdem — la această comedie — *altfel ?!* Altfel decît în viața obișnuită, firește ; chiar : de ce ?

HORIA PĂTRAȘCU ■

Expoziții

Artiști tineri

Iată cîteva expoziții despre care s-a scris puțin, deși opera prezentată are calitate. Sînt cele mai bune expoziții ale unor artiști tineri din cele văzute de noi anul acesta și faptul are, cred, importanță, pentru că manifestări bune au fost destule, mai cu seamă în primăvară.

Sculptorul Ion Iancuț lucrează, în general, portrete de mici dimensiuni, modelate cu mult sentiment. Recunoaștem lecția lui Paciurea — căruia, dealtfel, îi și închină un portret omagiu — dar mai vedem și gustul sculptorului pentru simbol și emblemă, pentru o poetică proprie a sublimului. Ion Iancuț este unul din acei oameni singuri care caută taina lucrurilor. Sculptura lui e lipsită de retorismul care însoțește mare parte din arta tinerilor; ea trădează un meditativ și un solitar, sensibil la suferințele ce se petrec în discreție. În compoziții, artistul găsește idei originale pentru a spune, în fapt, aceleași lucruri ca în portrete. În ciuda liniștii ce pare să apere aceste obiecte de public, de privirile prea grăbite ori prea agresive, în ciuda dimensiunilor reduse, ele fac întotdeauna o bună impresie în expoziții. (Sala Orizont — Atelier 35).

Selecția de grafică (de la Căminul Artei) semnată de Victor Vladimir Ciobanu impune un creator cu o viziune agitată și îndrăzneață, un inventator de imagine capabilă să semnifice ideea de conflict, de confruntare teribilă fără a fi, totuși, o imagine de natură să brusche toate obișnuințele ochiului nostru. Mai corect ar fi să spunem că Victor Vladimir Ciobanu inventează încă acolo unde nu părea să mai încapă loc de noutate. Ar fi lesne să ne gîndim la pictura unui Matta, pentru că, deși tipul de forme diferă, montajul lor urmează, în mai toate privințele, reguli asemănătoare, dar e mai bine să apreciem grafica românului pentru „diferențele ei specifice". Desenatorul închipuie clipa cea mare a unor bătălii (cu apele, cînd se referă la un fapt al realității imediate, cu noaptea, cînd stăruie asupra aventurii gîndului ome-

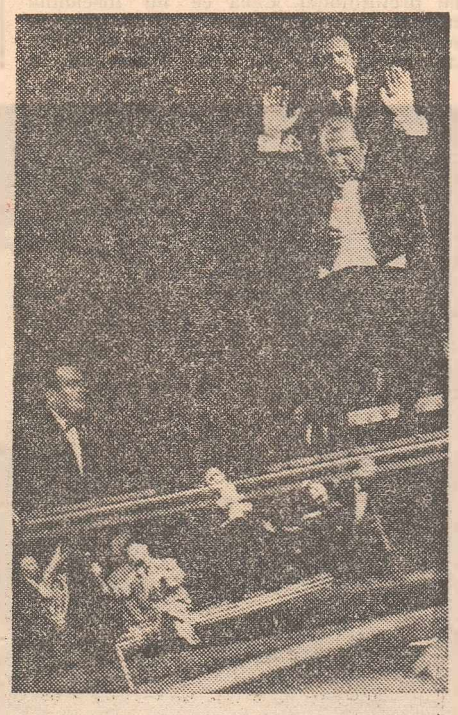

Appassionata de Aurel Gh. Ardelean pe scena Teatrului de stat din Oradea

Căutăm profesor pentru folk

Am afirmat într-un material anterior că muzica folk și-a creat **o estetică a ei proprie,** deosebită de estetica predată la conservator, unde **o altă estetică** a sunetului este suverană. Din păcate, la noi, fenomenul nu este singular. **Muzica ușoară,** care de bine, de rău se cîntă de vreo jumătate de secol, nu și-a găsit măcar o catedră în cele trei conservatoare din țară. Cît pentru **jazz** sau **pop,** genuri ce pretind o deosebită personalitate în exprimarea muzicală, situația este și mai dificilă ; „conservatoriștii" care le practică sînt priviți cu suspiciune de profesorii lor și nu-i departe vremea cînd riscau și o exmatriculare pentru acest motiv. Pare deci exclus, cel puțin pentru moment, ca **muzica folk** în toată simplitatea și frumusețea ei să trezească cuvenitul interes al prea serioasei lumi muzicale. În schimb, în întreprinderi și școli, în cluburi și săli de concert **cel puțin o generație trăiește** o epocă dominată (muzical) de o nestăvilită foame de muzică folk. Motivul ? O fi poate reversul dinamicii mult crescute a vieții sociale, o fi poate consensul democratizării culturii, o fi poate tocmai **specificul muzicii folk** (mesajul, poezia, transmise cît mai simplu și direct) sau **estetica acestei muzici** (expresivitatea deosebită, naturalețea, evitarea oricărui artificiu tehnic de dragul tehnicii). În aceste condiții prăpastia dintre cele două tabere devine tot mai evidentă. Conservatorul rămîne „conservator", iar absolvenții săi pleacă în profesie cu noțiuni vagi asupra unor noutăți apărute în muzica acestui secol. Avem tot respectul pentru clasici, dar atît scenele lirice cît și cele simfonice abordează **noul** (adică noul adus în ultimii... 76 de ani) cu teamă și fără strălucire. Tot de la școală ni se trage. Apoi, alt absolvent al conservatorului pleacă la catedră și aici prăpastia este și mai dureroasă ; profesorii de muzică **nu cunosc și nu înțeleg muzica elevilor lor** și de aici o reacție inversă, nu înspre profesor ci, din păcate, dezinteres față de muzica „lui", învățăceii neputîndu-și explica lipsa unui dialog. A trebuit să-l așteptăm pe Leonard Bernstein pentru a ne vorbi cu respect și cunoaștere despre jazz sau rock...

Trebuie deci să acceptăm că există și alte „muzici" în afara conservatorului, dar oamenii **care îndrumă** aceste muzici sînt „oamenii conservatorului". Privită cu răceală și neînțelegere de către acești oameni muzica tînără și-a găsit sprijin în dinamicii **oameni ai vieții** și nu este deloc întîmplător că **Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar este organizat de C.C. al U.T.C., U.A.S.C.R.** patronînd alte manifestări de prestigiu (Festivalul național al artei studențești, Primăvara baladelor etc.). Nu pot fi acuzați acești organizatori, ca și milioanele de tineri care iubesc muzica tînără, că ascultă și cred într-o muzică lipsită de „profesionalitate", de legi, de estetică. Cred doar **că există și altă muzică și altă estetică** decît cele ale conservatorului, chiar dacă mi se va răspunde că Muzica e numai una. Cred că **toate aceste genuri trebuie să existe,** să-și impletească efectele binefăcătoare și să-și influențeze reciproc fie excesele, fie lipsa de vlagă. Dar, din păcate, venerabila muzică nu a înțeles-o pe cea tînără, mai mult, nu de puține ori a atacat-o în bloc, cu etichetări nu cu argumente. Cunoaștem opinia unui sau altui membru al Uniunii compozitorilor asupra muzicii folk. Am obținut însă și **opinia biroului** secției de muzică ușoară cu ocazia spectacolului „Baladă pentru acest pămînt", realizat pentru A.R.I.A. de subsemnatul. Participînd în acest spectacol cei mai buni interpreți folk cu lucrările lor de frunte, am luat sau am realizat benzi noi pentru Mircea Vintilă, Mircea Florian, Doru Stănculescu, Anda Călugăreanu, Dan Chebac, Vali Sterian, Evandro Rossetti, Marcela Saftiuc, Mihai Diaconescu etc. Apoi am prezentat aceste circa 50 de înregistrări uniunii, pentru **a obține aprobarea prezentării în public** a acestui concert. Prin adresa nr. 4 403 din 19 dec. 1975 s-a primit următorul răspuns :

„Ca răspuns la adresa dv. nr. 18 145/2 XII. 1975, referitoare la melodiile cuprinse în concertul de muzică folk „Baladă pentru acest pămînt", vă facem cunoscută opinia Biroului Secției de muzică ușoară a Uniunii compozitorilor :

Lucrările reprezintă **în majoritatea lor texte poetice asociate unei muzici de atmosferă** (s.n.). Conținutul social-politic major al acestor texte cere o realizare **stilistică** (s.n.) de înaltă profesionalitate, lucru care în majoritatea cazurilor nu este realizat pe plan muzical.

Acolo unde amatorismul denotă talent, piesele pot fi interesante ; acolo unde compoziția nu face decît să imite producții străine sau ale periferiei muzicii ușoare, cauza tinereții nu poate fi acceptată ca o justificare a diletantismului primitiv.

În majoritatea cazurilor, autorii versurilor sînt și realizatorii muzicii — artiști neformați din punct de vedere muzical, aproape toți incapabili să noteze pe portativ o simplă linie melodică.

Cea mai mare parte a lucrărilor sînt deja autorizate de alte foruri și circulă în concerte publice (emisiuni la Radio și Televiziune) și pe disc, fără să se fi cerut avizul Uniunii compozitorilor. În aceste condiții, Uniunea compozitorilor **nu mai poate interveni eficient în nici un fel la îmbunătățirea** acestor lucrări și ca atare **nu se opune difuzării** (s.n. — deci nu le aprobă, dar nici nu se opune !). (...) Întrucît este vorba de o creație de amatori, considerăm că se impune o deosebită grijă atît în ceea ce privește îndrumarea profesională, precum și o mai exigentă selecție valorică, sarcină ce revine în primul rînd „Centrului de îndrumare a mișcării artistice de amatori". Semnează, secretar : Laurențiu Profeta, și șef de birou : N. Vâlcu.

Poate că această opinie nu mai trebuie comentată.

AUREL GHERGHEL ■

Curier muzical

● **Aurora Mihăiescu, Ploiești :** Dacă în interviul acordat revistei noastre Doru Stănculescu a apărut ca orgolios, atunci aflați că interviul a fost bun. D. Stănculescu este într-adevăr orgolios. Unul talentat, însă ● **Agripina Ionașcu, Cluj-Napoca :** Studiem posibilitatea ca spectacolele noastre să înceapă la altă oră ● **Aurora Bulea, Găești :** „Ne scrieți că a găsi Flacăra la Găești este o utopie. Nu vă contrazicem." Chiar și noi am vrea să știm adresa lui Nicu Alifantis ● **Lucian Costin, Brașov :** Dacă cineva de la U.T.C. Brașov v-a spus să veniți la București să vă cumpărați bilete pentru spectacolele Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar atunci procedați așa. Pe răspunderea dumnealui însă ● **Corina Renceanu, Lugoj :** Cereți aceste lucruri Radioteleviziunii Române ● **Florin Mehedințeanu, Craiova :** 1) Adresați-vă Comitetului județean U.T.C. 2) Nu cunoaștem. 3) Chiar, cine sînt cei în măsură să producă abțibilduri mai ieftine și neapărat „din natură" ? ● **Dumitru Iurea, București :** Veniți la redacție, la secția de cultură, împreună cu manuscrisele ● **Ion Abrudan, Baia Mare :** Este posibil ca la Spitalul de urgență din București să existe admiratori ai lui Aurelian Andreescu, dar nu numai aceasta ne doare ● **Groza Felician, Oradea :** Lăudabilă dorința dumneavoastră de a face ca în județul Bihor să dispară „uscăturile". Cu uscăturile simple, neghilimetate ne bucură că nu aveți nimic. ● **Liviu Vraciu, București:** V-ați cumpărat un saxofon și nu ați găsit decît partea a doua a instrucțiunilor de folosire. Nu vă putem ajuta deși am dori -o. Dar dacă părțile sînt identice ● **George Ostafi, Suceava :** Chiar și fotografiați color, membrii cenaclului arată tot așa ● **Titi Dufugea, comuna Pietroasele-Buzău :** Telefonați, pentru început, la secția de cultură a revistei.

EUGEN SECELEANU ■

Cîte ceva despre difuzare

Paralel cu afirmarea în țara noastră a genului denumit (poate impropriu) muzică folk, mai ales datorită activității fructuoase a cîtorva cluburi de „muzică tînără" (pop, folk) și, în special, prin manifestările, de o audiență fără precedent în istoria spectacolului românesc, ale **Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar,** a crescut ca o consecință directă, firească, interesul față de acest gen muzical. Dacă la început, în urmă cu numai 5-6 ani, Mircea Florian sau Marcela Saftiuc mai trezeau încă zîmbetele îngăduitoare ale „esteților" și „melomanilor" exclusiviști (fie ei adepți unilaterali ai muzicii clasice, ori invers, cum e poate mai rău, ai muzicii ușoare de „consum"), astăzi folk-ul, nou gen muzical-poetic, genul trubadurilor moderni, constituie o realitate obiectivă, consacrată pe deplin. La „ședințele" Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar participă zeci de mii de tineri odată, în timp ce alte cîteva mii asediază pur și simplu Palatul Sporturilor și Culturii. Sînt „fan"-ii poeziei și ai folk-ului, tineri seduși de o modalitate directă, frustră, necontrafăcută de comunicare și care au acum prilejul unui contact nemijlocit, viu și fructuos cu **adevărurile fundamentale, cu ideile noastre politice, sociale și culturale** vehiculate prin această modalitate. Acesta mi se pare a fi, în primul rînd, cîștigul cel mai important pe care îl aduce consacrarea folk-ului în țara noastră. Au fost destui cei care în necunoștință de cauză, împiedicați în brațele acelui „k", au acuzat folk-ul de cosmopolitism, de imitație sterilă a unor modalități de expresie străine spiritului nostru. I-au fost aduse folk-ului și alte acuzații, de ordin strict muzical. Primele acuzații nu au nici un temei. În ciuda unei denumiri „occidentale", genul nu a fost importat la noi, **tale quale,** ci și-a găsit, datorită unor artiști autentici, un sunet propriu, inconfundabil, pur românesc. El are, desigur, anumite asemănări cu folk-ul original, practicat de un Bob Dylan, de pildă, ori de Leonard Cohen sau John Denver. Inflexiunile folclorice (unele cîntece folk au chiar la bază folclorul), mesajul, importanța egală acordată textului și muzicii sînt caracteristice comune. Folk-ul românesc și-a găsit însă cum spuneam un stil propriu. El s-a impus datorită unor texte **esențiale,** selectate din lirica noastră, în special contemporană (Tudor Arghezi, Nicolae Labiș, Ion Horea, Adrian Păunescu, Ion Nicolescu), dar și clasică (Eminescu, Coșbuc, Alecsandri, Goga), dar și datorită muzicii expresive, uneori inspirată din folclor, dar cel mai adesea neavînd contingență directă cu creația muzicală populară, o muzică în care linia melodică simplă și sugestivă a părții vocale e susținută armonic de acorduri la chitară și muzicuță, ori la instrumente „clasice" — vioară, violoncel, flaut. S-a putut remarca însă, datorită poate extraordinarei popularități a acestei muzici, apariția multor imitatori servili. Pentru că nu oricine „îngînă" niște versuri — oricît de valoroase ar fi ele — susținute de cîteva acorduri la chitară, e folkist, așa cum încearcă să ne convingă unele canale de difuzare, luate prin surprindere de „avalanșa" de cereri de muzică folk. Se promovează — de aceea — sub această titulatură încercările unor cîntăreți începători sau lipsiți de înzestrare cum sînt Zoe Alecu, A. Antonescu, cîntăreți care cel mult ar putea fi încurajați să persevereze în studiul muzicii și nu lansați și susținuți cu asiduitate.

Se produce astfel derută și confuzie în rîndurile publicului, ba chiar și ale specialiștilor care se văd siliți să aprecieze genul în totalitate exclusiv după „calitatea" cîntăreților mediocri, promovați de cluburi, de radio.

Un reper sigur al valorilor muzicii noastre folk îl constituie din fericire discul. Încă de la începuturile afirmării acestei muzici în țara noastră, Casa de discuri „Electrecord" a oferit melomanilor înregistrări ale unor piese de autentică valoare muzicală compuse de folk-iștii cei mai talentați. Mircea Florian, Marcela Saftiuc, Mircea Vintilă, Erika Józsa și Károl Horváth și alții — pe versuri proprii, ori pe versurile unor poeți consacrați, inspirate din realitățile patriei, de istoria și viața ei socială, cîntînd sentimentele etern umane. Continuînd seria discurilor folk cu discurile noi ale acelorași „cantautori" la care se adaugă Valeriu Sterian, Anda Călugăreanu, Nicu Alifantis ș.a. „Electrecordul" a dovedit o justă orientare în discernerea și popularizarea valorilor muzicii folk, care prin valențele ei artistice dar și poetice și sociale conferă acestei activități de editare dimensiunile unui act de cultură.

NICOLAE SPIRESCU ■

Trubadurii noștri

Un mare număr de cîntăreți de muzică „folk" au adus o contribuție de seamă în ceea ce privește popularizarea celor mai valoroase pagini din poezia românească de ieri și de azi.

Este adevărat că liedul românesc și-a propus același lucru și că în foarte multe cazuri el a izbutit. Iar în această privință se poate vorbi de succese naționale, dar și de reale izbînzi pe plan internațional. Dar nu toți melomanii au pregătirea necesară de a înțelege melodiile lui Enescu, Jora, Ciortea, Vieru, Țăranu sau Bentoiu. Iată de ce salutăm pe cei mai dotați exponenți ai folk-ului românesc și dorim ca nobilele lor apariții să fie continuate.

În ceea ce privește muzica ușoară românească ne exprimam — nu o dată ! — serioase rezerve în ceea ce privește valoarea textelor. Așa-zise poezii și texte de cea mai proastă calitate poluează climatul artei sonore și răspîndesc nedoritul prost-gust. Maestrul Eugen Barbu vorbea cu sarcasm de acei „ambuscați mintali" vinovați de „potriviri de cuvinte" care nu au nimic comun cu eufonia adevărată. Vinovați sîntem și noi care am tolerat — foarte multă vreme — texte oribile !

În producțiile superioare de muzică folk se pune problema unei osmoze între cuvînt și sunet, în sensul că se creează cu adevărat ceva nou și de o expresivitate indiscutabilă, ca o „beteală căzută pe noapte din lună"... În acest climat nu se mai poate vorbi de o artă de divertisment facil, în care totul se reduce la o melodie care trece din gură în gură, și căreia i se poate, în fond, adapta orice text. Dimpotrivă ! Imaginea poetică are o importanță uriașă, iar melodia, adesea transformată în recitativ, nu face decît să coloreze subtil metafora, ca un fel de „rouă umezind un semn de carte"... Astfel s-au născut lucrări de un ardent sentiment patriotic, altele inspirate de istoria noastră sau de acea nuanță orfică a sufletului românesc. Mai pot fi citate și balade cu un pronunțat caracter social, balade de dragoste.

Dacă unii cîntăreți de muzică ușoară și-au cîștigat o popularitate — ne referim la Margareta Pîslaru, Mihai Constantinescu, Olimpia Panciu, sau în trecut, la Dan Spătaru, de pildă — aceasta nu înseamnă că ei nu au contribuit în unele cazuri și la conturarea unei ambiante a gustului îndoielnic, tocmai din pricina abordării tematicii minore, în care partea literară a fost — și, din nefericire, mai este ! — **inexistentă...** Cu asemenea „producții" nu vom putea conferi genurilor larg-accesibile acel ceva care să ne facă să vibrăm, să ne înălțăm sufletește și să tindem spre mai bine.

Meritul unor cîntăreți de muzică „folk" — atunci cînd discursul lor muzical este în consonanță cu poezia tălmăcită — este acela de a dovedi că **o artă larg accesibilă nu înseamnă doar o artă distractivă.**

După cum între simplitate și simplism, între complexitate și abstracționism, între maeștri și meșteșugari există mari deosebiri, încît ar fi o mare eroare să confundăm noțiunile.

Acestea sînt gîndurile care mă frămîntă cînd ascult cîntăreți de o certă valoare ca Mircea Vintilă sau Doru Stănculescu. Ei au arătat că în manifestările lor exsită un aspect novator : promovarea „cuvîntului care cîntă" — ca să utilizăm o metaforă a maestrului Eugen Barbu. În cazul lui Mircea Vintilă putem vorbi de un lirism cald și fremătător, care face să „întinerească orașele-n albume". Doru Stănculescu este poate mai epic, iar cîntecele sale „înalță florile spre fluturi".

Ascultîndu-i și reascultîndu-i simțim cum „încărunțesc apele" și ne vine a spune asemenea unui tînăr poet :

— „Viața e clipa în care atingem un vis"...

DORU POPOVICI ■

„CÎNTAREA ROMÂNIEI" — Curier

Nevoia de repertoriu (I)

Fără îndoială, problema numărul 1 care s-a pus și se pune cu atît mai mult în condițiile amplificării fără precedent a activității artistice a maselor, ca urmare a lansării Festivalului „Cîntarea României", rămîne asigurarea repertoriului : substanțial ca problematică și fond de idei, ancorat în actualitate, implicit în realitățile de zi cu zi ale unităților unde activează formațiile, de o mare diversitate ca genuri și forme artistice, o cît mai ridicată calitate, adecvată cerințelor punerii în scenă și interpretării, întrunind într-un grad cît mai înalt însușirea de a capta publicul printr-un limbaj cît mai expresiv, mai apt să transmită mesajul politic și educativ, să înrîurească asupra formării multilaterale a omului.

Este de așteptat ca, mai mult decît în oricare alt domeniu, asemenea virtuți să nu fie în mod simplist și unilateral înțelese. O bună poezie care să facă elogiul muncii și omului harnic nu trebuie neapărat să se refere în mod expres la cutare unitate sau secție productivă. Ea poate fi lesne aleasă din antologia „Imnurile muncii" pe care a tipărit-o în urmă cu cîțiva ani Editura „Minerva", și cu toate că a fost scrisă în urmă cu cîteva decenii — să luăm cu titlu de exemplu poezia „Lucrătorul" de Lucian Blaga, apărută în volumul „În marea trecere" din 1924 — poate avea o rezonanță dintre cele mai actuale pentru cei ce o ascultă.

Altfel trebuie aplicat criteriul actualității, al eficienței educației în cazul unui text de brigadă, care trebuie să vizeze în mod obligatoriu aspecte concrete. Dacă autorul textului e un om de talent, va putea, desigur, să confere chiar și unui fapt particular, aparent strict circumscris unei anumite realități locale, semnificații social-politice și dimensiuni artistice care să depășească sfera concretului nemijlocit. Astfel trebuie, dealtfel, înțelese și toate celelalte criterii. Accesibilitatea, de pildă, adică ceea ce am numit însușirea unei lucrări de a transmite printr-un limbaj cît mai viu, direct, mesajul și virtuțile artistice nu trebuie confundată nici cu simplificarea și vulgarizarea măruntă a conținutului, subestimîndu-se receptivitatea și gradul de cultură al spectatorului de azi, dar nici cu încifrarea sensurilor, cu alambicarea expresiei și prețiozitatea.

De bună seamă însă, că oricît de importante ar fi aceste cerințe pe care trebuie să le întrunească un repertoriu de calitate, înainte de toate trebuie să dispui de el. Discuțiile purtate în aceste zile și săptămîni, căci etapa de masă a Festivalului „Cîntarea României" a debutat în mod exploziv prin crearea a numeroase formații, mi-au relevat tocmai o asemenea necesitate acută. Există o adevărată foame de repertoriu pretutindeni și la mai toate tipurile de formații, îndeosebi la montaje, brigăzi artistice de agitație, teatru. Se întîlnesc însă și activiști culturali care din lipsă de experiență sau pur și simplu din comoditate și lene de gîndire acuză imposibilitatea chiar de a face rost de cîteva poezii sau coruri. Un tovarăș de la o instituție centrală de îndrumare îmi spunea că se întîmplă ca unii să se plîngă de lipsa materialelor în timp ce acestea zac uitate, teancuri, prin cine știe ce dulapuri sau sertare chiar la unitățile respective.

Dincolo însă de aceste situații ieșite din comun, de fondul de repertoriu, deloc neglijabil, existent pînă acum, de multe alte creații neintrate încă în circuitul activității artistice, fapt este că, atît cantitativ cît mai ales calitativ, repertoriul de care dispunem nu satisface nici pe departe cerințele mari care au apărut odată cu lansarea Festivalului „Cîntarea României". Dar oare unul dintre comandamentele acestui festival nu este și stimularea scrierii și compunerii de versuri, cîntece, montaje, scenete, texte de brigadă, piese de teatru de către talentele din rîndurile maselor — elevi, studenți, muncitori, specialiști în diferite domenii, dar în același timp înzestrați și cu anumite virtuți creatoare? Fără îndoială că da. Nu este vorba aici numai de soluționarea pe moment a unor probleme de repertoriu cu forțele proprii locale, ci de promovarea talentelor autentice într-o perspectivă mult mai largă, ținînd de o nouă concepție a partidului nostru privitoare la îmbogățirea și împrospătarea patrimoniului nostru artistic, la democratizarea fenomenului creator însuși. Nu numai un mănunchi de literați și artiști, oricît de dăruiți ar fi aceștia comandamentelor spirituale ale ceasului de față, ci participarea plenară a tuturor forțelor capabile să creeze artă adevărată, necesară, chiar dacă nu știu care autor de muzică folk sau poet local nu e membru al unei asociații artistice de specialitate și nici n-a fost uns, în mod oficial, drept „creator". O poezie sau un cîntec, izbutite într-un moment fericit de inspirație, pot uneori să-și cîștige o notorietate de invidiat chiar limitîndu-se la aceste canale de difuzare a festivalului. Ca să nu mai vorbim de faptul că pe fondul unei emulații creatoare generale, la care să participe și aceste talente în curs de afirmare, cu o putere de penetrație mai redusă, literatura și arta mare, de performanță să-i zicem, sînt stimulate mult mai eficient. Aceasta este doar una din consecințele extrem de fructuoase ale acțiunii de promovare a creației locale în vederea asigurării repertoriului necesar formațiilor participante la festival. Departe de mine gîndul că pretutindeni se vor găsi poeții, compozitorii, coregrafii, dirijorii sau regizorii nu numai talentați, dar și cu suficientă experiență pentru a soluționa în mod optim asemenea probleme. Dar nici subaprecierea forțelor proprii, tratarea cu indiferență a unor veritabile talente pe motive uneori destul de superficiale, nu poate fi acceptată. Și, din păcate, uneori ne dăm în vînt după nu știu ce veleități de la centru, cu cheltuirea unor sume substanțiale pentru colaborări, în timp ce un talent născut, crescut în localitatea respectivă ar putea să ofere o lucrare mult mai adecvată, în realizarea căreia pune nu numai talent, ci și o mai mare trăire, o ambiție și un elan plin de mîndrie pentru colectivitatea căreia îi aparține.

Experiența care mi s-a relevat de peste un an cu prilejul participării la juriul concursului „Drum de glorii" m-a convins — dacă mai era nevoie — că îndeosebi acolo unde un talent din localitate s-a dăruit cu totul realizării unor montaje de calitate succesul nu a ocolit formația respectivă. Citam în acest sens, nu demult, pe tînărul poet Dumitru Pricop, de la Focșani, dar tot atît de bine pot fi amintiți Victor Rusu de la Drobeta-Turnu Severin, Nicolae Stoe de la Brașov, Ion Singereanu de la Alba Iulia și încă alții. Alteori s-a recurs la poeți de notorietate care deși lucrează sau trăiesc în București n-au ezitat să dea o mînă de ajutor tinerilor artiști amatori din localitățile lor de baștină. Al. Andrițoiu, Petre Dragu și, în prezent, Gheorghe Istrate, în curs de a realiza un montaj pentru Buzău, orașul anilor săi de liceu, sînt cîteva exemple demne de urmat. Fructificînd și asemenea posibilități, totuși înainte de toate formațiile artistice și activiștii culturali trebuie să se orienteze către talentele din rîndurile lor. Acolo unde există cenacluri active, mai ales acelea care au optat pentru formula de activitate adoptată de „Flacăra", lucrurile se pot rezolva mult mai lesne, toți membrii acestora fiind angajați în realizarea repertoriului necesar. Există însă și talente care din timiditate sau alte motive încă nu s-au manifestat public. Anumite concursuri locale, crearea unei emulații de responsabilitate colectivă pentru destinul activităților din cadrul festivalului vor scoate la iveală noi talente, cu o viziune proaspătă și o sensibilitate vie, capabile să dea expresie unor idei și preocupări dintre cele mai stringente. Centrele județene de îndrumare a creației și activității artiștilor amatori pot acorda prin concursuri, prin tipărirea unor culegeri, un sprijin competent acestei prodigioase și atît de necesare acțiuni de realizare a repertoriului atît de bogat și divers pe care-l solicită mișcarea artistică declanșată de Festivalul „Cîntarea României".

Despre contribuția în această direcție a scriitorilor și artiștilor de profesie, în numărul următor.

NICULAE STOIAN

Scrisoare XX

Iată, pămîntul dacă-și urmează
calea încă
Printre atîția aștri sticlind în jurul lui
Un echilibru-l ține cu legea sa
adîncă
Precum perfecta formă celebrele
statui

Cu pietre să-i alunge mulțimea din
agora
Pe înțelepții-cobe, savanți ce cred
a ști
Anul exact și ziua și, mi se pare, ora
Cînd globul ce prin veacuri ne cară
va pieri

Cu ochii scurși în strîmte ocheane
de cărbune
Găsesc cu luminarea motive
dinadins
Aleg de preferință cometele nebune
Cînd secolul acesta deja e prea
încins

Și pun atîta spaimă în sferele
albastre
Asediați de cete din galaxii de fum
Figuri de tristă speță pronosticînd
dezastre
Priviți ce se întîmplă în lumea
voastră-acum

Acum cînd ora-i vie, și-n sînge
luminează
Ca niște-nalte steme banchize
de-adevăr
Izbind în pieptul zilei pe care stau
de pază
Amabile escorte la florile de măr

Acum cînd marea scoate pe dunga
lunecoasă
A unui țărm de aur, cu ultimul talaz
Un tînăr plîns de-o albă și tînără
mireasă
Ucis că are altă culoare în obraz

Cînd negustori malefici cu pete
mari pe oase
Ademenesc orașe sub droguri și
polei
Pe cînd zadarnic bate la porțile
cețoase
Dolores Ibarruri, să intre-n țara ei

Cînd fiii scumpi învață în vile
diafane
Ce elegant se poate purta un
revolver
Și cînd pornografia se vinde pe
ecrane
De se aprinde chipul rușinii pîn-la
cer

Acum cînd trec prin junglă civilizați
războinici
Și fură de la gura celor cinstiți
și goi
Iar cînd dreptatea-i culcă după
cuviință, voi nici
Nu le vedeți noroiul în cartea
cu eroi

Nu, nu sfîrșitul lumii se-anunță,
frunți tembele,
Ci numai lumea voastră mai are
sorți subțiri
Și o planetă mică va trece printre
stele
Purtînd aureolă de roșii trandafiri.

ADRIAN FRĂȚILĂ

Se ridică, la Iași, cortina unei mari sărbători: 160 de ani de teatru românesc

27 decembrie 1816 : Gheorghe Asachi organizează primul spectacol de teatru în limba română. Era aceasta „o întreprindere pe atunci sumeață". Un fapt care avea marele rost „de a face o breșă în acea streinomanie, adresînd limba patriei către inimi patriotice" ; pentru că spectacolele acelui timp erau naționale spre deosebire de spectacolele în limbi străine. Prima clădire : o casă pusă la dispoziția lui Asachi de către Costachi Ghica. Prima piesă : Mirtil și Hloe, aleasă de Asachi pentru că îi ajuta intenția precisă de a introduce limba română în saloane : „în veșminte cîmpene și cu ajutorul acestui prestigiu și a costumului național — cel mai pitoresc pentru păstori — inimile s-au încîntat și auzul a început a se domestici cu limba ce pe atunci se numea dialect". Primii actori : elevi, nepricepuți în ale artei dramatice, însă cert entuziaști. Prima cortină : o pînză groasă pe care era pictat Apolo înconjurat de muze și întinzînd mîna Moldovei spre a o ridica spre artă.

10—14 decembrie 1976 : de la București și Cluj-Napoca, de la Craiova și Timișoara, Teatrele Naționale ale Țării se duc la Iași. E mai mult decît o aniversare, e o întoarcere la rădăcini.

La Iași, ne vom aminti numele oamenilor care au făcut Numele Teatrului : Gheorghe Asachi, Vasile Alecsandri, Costache Negruzzi, Mihail Kogălniceanu, Mihail Sadoveanu, Mihai Eminescu, Mihail Codreanu, Mihail Galino, Vlad Cuzinschi, Al. Flechtenmacher, Ion Sava, George Mihail Zamfirescu, Nicolae Luchian, Matei Millo, Grigore Manolescu, Aristizza Romanescu, Aglae Pruteanu, State Dragomir, Vernescu Vilcea, Ionel Teodoreanu, Nicolae Șubă, Miluță Gheorghiu. Ne vom aminti, cu respect și caldă tandrețe, aceste nume, precum și multe altele care nu pot încăpea într-un biet colț de gazetă. Și, tot la Iași, ne vom reîntîlni cu personaje contemporane, cărunte sau tinere, care, asemenea ziditorilor de temelie, și-au adăugat și își adaugă puterile, talentul, ființa și numele la înălțarea Teatrului ieșean, la înălțarea Teatrului românesc — această tribună de la care s-au rostit adevărurile românilor revoluției de la 1848, și ai Unirii, și ai Independenței, și, de mai bine de jumătate de veac, adevărurile românilor comuniști.

La Iași, contemporanii, lipindu-și fruntea și gîndurile de rădăcini, se vor încărca — spre binele Teatrului — cu românești puteri.

Și, pentru că și sufletul ieșeanului și sufletul omului de teatru e și comic, nu numai dramatic, voi încheia îndemnînd să mergeți să priviți și să vă bucurați la sărbătoarea artei care are temelii din scîndură de scenă îmbibată cu sudoare de muncă omenească, și cu har artistic, și cu uitare de sine, și cu porunca de neclintit a conștiinței de a spune adevăruri oamenilor pe limba lor ; să mergeți chiar dacă, în Pravila lui din 1814, Andronache Donici nu le îngăduia „ghidușilor", actorilor deci, să fie primiți în fața judecătorilor, și chiar dacă un canon bisericesc, tot de prin acele timpuri de început, amenința „să se afurisească" pe acei mireni care ar fi îndrăznit să participe la „scenicele jocuri". Să auzim doar replica lui Vasile Alecsandri : „Deseară mi-ai făgăduit să mergem la teatru." Generoasă invitație, minunat cuvînt dat !

NELU IONESCU

O carte de învățătură

(Urmare din pag. 1)

constrîngă să se îndrepte pe calea justiției și a perfecționării morale. Nicolae Iorga, după observația criticului Valeriu Râpeanu, nu scrie numai istorie, dar o și făurește, asistînd la evenimente importante din viața României și Europei sfîrșitului de secol XIX și începutului secolului nostru. El își evocă în paginile autobiografiei sale anii de școală, de universitate, călătoriile prin țară și străinătate, activitatea culturală și politică. Întîmplările se desfășoară pe o scenă imensă, unde se petrec deseori evenimente sîngeroase, ca, de pildă, răscoala din 1907 sau primul război mondial, dar cel care le descrie nu le înregistrează placid, ci se confruntă cu ele într-o dispută spectaculoasă, alungind imaginea unui savant cufundat în pacea unei chilii pline de cărți — deși scrie cu însuflețire despre biblioteci, arhive.

O viață de om prezintă, aidoma unui roman-fluviu, un număr imens de personaje, fie ele umile, fie de cel mai înalt rang, descrise cu siguranța unui mare scriitor. Stilul său nu amintește însă numai pe cel al unui romancier, ci și pe cel al istoricului — de pildă, atunci cînd înșiră ca într-o cronică profesorii de la liceu sau de la universitate — sau pe cel al criticului literar.

Așa cum remarcă istoricul și criticul literar Valeriu Râpeanu în studiul introductiv la această ediție, un studiu frumos scris, care aduce puncte noi de vedere — **O viață de om** este „Sinteză și punct culminant al operei lui N. Iorga, ultima sa carte de seamă" și ea se înscrie „în istoria literaturii române, cu drepturi egale, alături de operele lui Eminescu, Caragiale, Creangă, Sadoveanu".

Desen de SIMONA POP

Cronica (211, 212, 213, 214)

BISTRIȚA, 3 decembrie. După o revenire în Capitală, revenire — ne-am convins — foarte așteptată de vreme ce au participat aproximativ 13 000 de spectatori, **Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar,** organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, și-a continuat călătoria pe un nou itinerar transilvan : Bistrița — Cluj-Napoca — Dej — Sibiu.

Așadar, în nord. Bistrița ne-a așteptat cu același mare interes de pretutindeni și cu firească curiozitate a oamenilor din locurile pe unde n-am mai fost. În fața sălii Casei de cultură, plină pînă la refuz, ne așteptau cu speranța că am mai putea face ceva pentru ei, tineri care ar fi putut umple încă o sală. Ceva, totuși, s-a făcut. 12 elevi ai profesoarei de limba franceză Marcela Saftiuc trimit un bilet disperat conducătorului cenaclului, rugîndu-i să-i primească în sală. Ceea ce s-a și întîmplat.

Adrian Păunescu a salutat sala entuziastă, care se întîlnea pentru prima dată cu membrii cenaclului nostru și și-a exprimat speranța că toată această bucurie a întîlnirii se va materializa într-un spectacol vibrant. Și publicul a ținut să ne demonstreze că nici Bistrița nu e prea departe și că merită osteneala pentru a veni pînă aici, sub poalele Maramureșului. Un public interesat, care-și trăda imensa curiozitate în fața acestui spectacol fără regie sau, poate mai exact, a cărui regie se năștea fascinant sub ochii lui.

Onoarea de a deschide spectacolul i-a revenit, așa cum pare destul de firesc, fiicei adoptive a acestui oraș, adică Marcelei Saftiuc, care a cîntat patru piese din repertoriul său : **Dona, dona, Vînt de seară, Cu altfel de cuvinte** și **Balada lunii mai.** Iar la insistențele publicului, **Fiii lacrimilor tale.**

Pentru ca Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar să ducă o echipă cît mai reprezentativă s-au făcut eforturi și sacrificii de tot felul. La Sibiu au așteptat pentru a se întîlni cu autocarul venit din București grupul timișorenilor Mircea Baniciu, Iozef Kappl și tînărul actor Eugen Cristea. Seara, în timp ce spectacolul era în plină desfășurare, o mașină alerga prin noapte și pe o vreme pe alocuri imposibilă, aducîndu-l din gara Cluj-Napoca pe actorul Radu Gheorghe. Și asta numai și numai pentru a nu-i frustra pe bistrițeni de o întîlnire de nivelul celor mai reușite.

Rînd pe rînd, membrii reprezentativi ai cenaclului și-au prezentat o parte din creațiile lor. Mircea Vintilă a cîntat **Lordul John** în varianta cu Florian Pittiș ; Florian Pittiș a recitat magistral **Cetatea Neamțului,** Doru Stănculescu a cîntat **Avram Iancu, Cum se naște un mit.**

În 20 de minute, publicul a cunoscut un tînăr actor, Eugen Cristea, de un talent multilateral, cu un registru larg, am zice de tip Florian Pittiș. A recitat **Schițe pentru umanismul proletar** de Nicolae Labiș, un mare poem al timpului nostru, a prezentat pantomima **In tren** și a cîntat o melodie pe versurile lui Ion Vinea, **Amintirile false.** La Bistrița, conducătorul cenaclului i-a dat posibilitatea actorului Eugen Cristea să-și etaleze astfel toate fețetele talentului său, trecînd de la duioșie prin pantomimă la asprimea poeziei lui Labiș. După recitalul Eugen Cristea, Adrian Păunescu a considerat că întîmplarea literar-artistică trebuie să se transforme într-un adevărat atelier de lucru și a îndemnat spectatorii să lase rușinea, că mîine toată Bistrița va ști că ei au cîntat la cenaclu și să cînte împreună cu Adrian Ivanițchi refrenul din **Amiaza.** Toată distanța, cîtă mai rămăsese, dintre scenă și sală a dispărut. Surprinsă de efect și mulțumită, sala s-a felicitat îndelung prin aplauze.

Întîmplarea a făcut ca împreună cu noi în oraș să se afle unul dintre cei mai mari scriitori români ai timpului nostru, Dumitru Radu Popescu, pe care conducătorul cenaclului l-a invitat să vină din sală pe scenă. A fost un moment de istorie literară cînd scriitorul clujean a citit o pagină din **Pădurea spînzuraților,** pentru a vedea ce simplu poate începe una din capodoperele literaturii noastre. Sala, care a știut să rîdă cu Eugen Cristea, a ascultat înfiorată poemul lui Geo Dumitrescu **Inscripție pe piatra de hotar,** recitat împreună de Adrian Păunescu și Florian Pittiș, și **Da, mai avem,** recitat de autor.

Dan Andrei Aldea, care s-a reîntors de curînd în cenaclu, a repurtat la Bistrița un mare succes. Chitara lui, de fapt o chitară, o havaiană și tărăși o chitară în aceeași cutie de rezonanță, încăpută pe mîinile lui, a plîns împreună cu versurile dureroase ale lui Nicolae Iorga în **Brad bătrîn.** O foarte bună impresie au făcut, în aceeași interpretare, **Lumină lină** pe versuri de Ioan Alexandru, **Om bun** și **Cîntecul bufonului** din **A douăsprezecea noapte.** Dan Andrei Aldea a lansat la Bistrița și noul său cîntec pe versurile sale, **În sînul artei.**

Valeriu Sterian a cîntat împreună cu Sorin Minghiat **Amintire cu haiduci, Cu iubirea de moșie, Educație prin cîntec, Nopți** și a încheiat cu **Antirăzboinică,** după ce Adrian Păunescu a propus un posibil Buletin de știri, dintre multele posibile, în această zbuciumată lume de azi, creînd atmosfera în care Valeriu Sterian și-a spus cîntecul amar, antirăzboinic. Conducătorul cenaclului a recitat apoi, într-un registru grav, **Manifest pentru sănătatea pămîntului,** avertisment teribil la aceeași lume de azi.

A cîntat cu succes Doru Stănculescu **Fără petale, Ai, hai, Ion crișmarul, Shambala.** Evandro Rossetti — **Cîntec de St. O. Iosif, Vado via, Cîntec pentru România, Cozma Răcoare.** Mircea Vintilă — **Constantin și Veronica,** împreună cu Florian Pittiș, **Hanu lui Manuc, Mielul.** Mircea Baniciu și Iozef Kappl — **Mugur de fluier, Andrii Popa,** două piese din repertoriul străin și un mai vechi și foarte frumos cîntec al lui Mircea Baniciu pe versurile tulburătoare ale lui Pușkin — **Către.** A recitat din nou Adrian Păunescu **Copiii de țărani,** Mihai Stan a recitat cu strălucire **Imnul Albei Iulia** de Ioan Alexandru și **Minunea** de Marin Sorescu.

O sală vie, caldă, tînără a cîntat cu Mircea Vintilă, în încheiere, tîrziu noaptea, **Pămîntul deocamdată.** A recitat împreună cu Adrian Păunescu **Lumină ! Luptă ! Libertate !,** a cîntat **Deșteaptă-te, române.** A ascultat, înfiorată de vioara lui Dan Andrei Aldea, **Balada** de Ciprian Porumbescu și **Hora stacatto.** Și, îndemnată de aceeași vioară, **Trei culori** și **Imn** de Ion Nicolescu și Nicu Alifantis.

Itinerarul nostru nordic a început sub cele mai promițătoare auspicii. Sala s-a despărțit greu de această caldă manifestare de dragoste pentru țară, pentru partid, pentru secretarul său general, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

CLUJ-NAPOCA, 4 decembrie. Întîmplarea literar-artistică din Sala sporturilor avea toate șansele să se constituie într-un insucces, adică într-un succes parțial. Cu cîteva zile în urmă, avuseseră loc mai multe spectacole improvizate, de rău gust, de „Amicii Universității Cluj-Napoca", la care, cu părere de rău trebuie s-o spunem, participaseră și unii membri ai cenaclului nostru. Existau deci temeri că publicul de acolo putea manifesta o oarecare suprasaturație, indiferent de calitatea poeziei și muzicii oferite.

Cînd Adrian Păunescu a anunțat, în consecință, un program mai scurt, spunînd totodată că poate e necesar ca întîlnirile noastre cu publicul cel mai iubitor, dar și cel mai răsfățat de cenaclu, să fie mai rare, un „NU !" puternic a venit din întreaga sală. A fost primul semn că îndoielile noastre nu se justificau. În față era o sală plină pînă la refuz, care fremăta, dornică de participare. Și din nou, la Cluj-Napoca, a fost un spectacol extraordinar.

La echipa de la Bistrița, foarte bună dealtfel, s-au adăugat acum încă trei nume : Erika Józsa, actorul Florin Zamfirescu și Mircea Bodolan. Au fost, așadar : Florian Pittiș, Mihai Stan, Radu Gheorghe, Eugen Cristea, Florin Zamfirescu, Doru Stănculescu, Mircea Vintilă, Valeriu Sterian, Evandro Rossetti, Sorin Minghiat, Victor Socaciu, timișorenii Mircea Baniciu și Iozef Kappl și, în sfîrșit, Dan Andrei Aldea.

Conducătorul cenaclului anunță cîteva recitaluri de autor. Cîntă în deschidere Doru Stănculescu, ajutat de Sorin Minghiat. Aflat într-o excelentă formă a vocii sale, Doru Stănculescu obține un mare și binemeritat succes.

Aceeași ocazie i s-a oferit apoi lui Florian Pittiș care, rînd pe rînd, a recitat **Slavă comunismului** de Bertolt Brecht și, împreună cu Adrian Păunescu, **Inscripție pe piatra de hotar** de Geo Dumitrescu, a făcut pantomimă la **Lordul John,** a recitat un fragment din **Scrisoarea III** și un altul din **Elisabeta I,** a cîntat împreună cu Ivanițchi **Ploaia care va veni,** a spus cu umorul său recunoscut două tablete de Radu Cosașu. Florian Pittiș a arătat acolo toate, sau aproape toate fețetele talentului său multilateral, și o vreme sala a fost subjugată de el.

Cu **Omul pădurii,** interpretată de Mircea Bodolan, sala începe să cînte, se încălzește și toate barierele dintre spectatori și interpreți dispar. Pe această stare de caldă conlucrare, au cîntat în continuare în nota lor obișnuită, adică excelent, Marcela Saftiuc, Adrian Ivanițchi, Valeriu Sterian și Evandro Rossetti.

A cîntat cu strălucire în voce Erika Józsa, mai întîi **Cînd o fi să fiu mai mare,** atît în limba română, cît și în limba maghiară. Apoi **Noi, muritorii** și — împreună cu gordoniul ei, greu de 15 kilograme — **Pasărea,** de asemenea în limbile română și maghiară.

Un mare succes personal, poate cel mai mare, a obținut Radu Gheorghe. Cu talentul său de o complexitate ieșită din comun, el a interpretat extraordinar, uluind sala, două fragmente din **Eternitate locală** de Eugen Seceleanu, improvizînd ineredibil chiar și pentru cei care-l cunosc bine.

Și dacă vorbim de mari succese obținute de unii membri ai cenaclului la Cluj-Napoca, atunci trebuie să spunem că unul dintre acestea i-a revenit lui Dan Andrei Aldea, redescoperit acum de clujeni. A surprins în primul rînd cu noile sale piese interpretate la un instrument care nu e chitara. A cîntat la vioară **Balada** de Ciprian Porumbescu, **Hora stacatto** și **Trei culori.** La chitară, apoi, instrument prin excelență al său, Dan Andrei Aldea a interpretat cu virtuozitate piesele cîntate la Bistrița, repetînd succesul de acolo, dar de data aceasta în fața unei săli incomparabil mai mari. Clujenii l-au primit pe Dan Andrei Aldea așa cum merită, ca pe un mare artist și ca pe un virtuos al chitarei. La rîndul lui, el a mulțumit publicului clujean, cald și cunoscător, reluînd al său **Om bun.** Pentru toți oamenii buni din Cluj-Napoca și nu numai de aici, **Om bun** pe versurile lui Dan Andrei Aldea.

În plină desfășurare a spectacolului, conducătorul cenaclului anunță că, binevoitoare cu noi, autoritățile locale au aprobat prelungirea programului pînă la orele 23,30, ceea ce stîrnește în sală un tineresc entuziasm.

Surpriză în culise : au sosit Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan, pe care-i știam plecați în străinătate.

Și-au făcut apoi recitalul Mircea Baniciu și Iozef Kappl, lîngă ei așezîndu-se pe rînd Dan Andrei Aldea, Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, tar, la un moment dat, prin jocul schimbărilor, Radu Gheorghe. Sala a avut atunci, în față, un veritabil careu de asi. A fost un alt recital de mare succes în Sala sporturilor din Cluj-Napoca.

În plină criză de timp, conducătorul cenaclului a propus să se oprească ceasurile la 23,30. Clipa era extraordinară și Adrian Păunescu s-a adresat ei cu versul lui Goethe : „Rămîi, atîta de frumoasă ești !" Și a rămas. Pentru că mai urmau Mircea Vintilă, Florin Zamfirescu, Victor Socaciu, Eugen Cristea, Valeriu Penișoară. Mai urmau, neștiuți încă de sală, Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan.

Cu dorul de țară, bucuroși de revederea cu ea și cu noi toți, Dumitru Fărcaș și Gheorghe Mureșan ne-au purtat, legănați de tînguirile taragotului, pe colinele domoale ale Transilvaniei, ne-au trecut în cîmpia Munteniei și apoi în Moldova. Într-un respect imens pentru ceea ce ieșea din taragotul său, sala ridicată în picioare a cîntat cu Dumitru Fărcaș **Deșteaptă-te, române, Hora Unirii, Trei culori, Internaționala.** Adrian Păunescu a recitat intercalat **Lumină ! Luptă ! Libertate !** și poemul **Un cîntec** dedicat aceluia care conduce ferm destinele țării, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Era acolo, în acel final înălțător, în acea imensă participare, partea noastră de contribuție la marele festival național „Cîntarea României".

DEJ, 5 decembrie. La Dej aceeași sală plină pînă la refuz, aceeași sete de muzică și poezie bună, aceeași curiozitate în fața unui spectacol necunoscut. În sala în care cu greu mai puteai bănui intrările și ieșirile și în care primul rînd de spectatori se afla chiar sub masa celui care conduce cenaclul, poetul Adrian Păunescu a amintit că, înaintea acestui turneu, la Sala Polivalentă din București a avut loc un spectacol cu 13 000 de participanți, dar că am venit acolo convinși că viitorul țării trece și prin orașe ca Dejul.

Ceva ecouri despre modul de desfășurare a cenaclului nostru venite de prin alte părți, și în primul rînd de la Cluj-Napoca, se fac resimțite chiar de la debut, pentru că sala a început să cînte din primul moment. Bilete trimise din sală au confirmat ulterior presupunerea noastră. Ca și la Bistrița se aflau în sală spectatori care luaseră drumul Clujului pentru a vedea un spectacol în Sala sporturilor, unul din spectacolele noastre de acolo. La rîndul lui Dejul a oferit și el această posibilitate unora din împrejurimi. Un inginer care scăpase spectacolul de la Bistrița, împreună cu logodnica sa, recuperați de noi pe o stradă mărginașă a Dejului, veniseră din Gherla. Prilej pentru noi, care i-am transportat pînă acolo, să-i descoasem, să le punem întrebări, să le cunoaștem impresiile. Era două noaptea, eram obosiți, dar răspunsurile lor ne reconfortau. Pentru că ar trebui să ne repetăm prea mult, vom spune că la Dej a fost prezentat cu mici deosebiri același program ca și la Cluj-Napoca. În plus, actorul Florin Zamfirescu a citit emoționant, adică la înălțimea textului, cîteva pagini din **Ardealul** lui Nicolae Bălcescu, întrerupt de multe ori de aplauze. Deosebită a mai fost demonstrația de virtuozitate a grupului Mircea Baniciu, Iozef Kappl, Dan Andrei Aldea care au schimbat între ei, rînd pe rînd instrumentele : vioară, chitară, fluier, fapt care a încîntat nu numai sala, ci chiar și pe ei. În plus a mai fost debutul lui Octavian Ștefănescu, promițător în două cîntece : **Haiducul intră în bodegă,** pe versurile lui Ion Nicolescu și **Prietene.** În minus a fost Mircea Vintilă, dispărut de la Cluj-Napoca și plecat într-o direcție necunoscută. Curios e că nici o voce și nici un bilețel din sală nu i-au reclamat lipsa. În compensație, a fost recitalul de la Dej al lui Dumitru Fărcaș, cea mai completă și strălucită participare a sa dintre toate cîte au fost. Dumitru Fărcaș a cîntat pînă la epuizare și mai emoționat ca oricînd a transmis această stare și conducătorului cenaclului. Din această stare a lor resimțită puternic de sală s-a născut la Dej un extraordinar final de spectacol. Fărcaș a cîntat mai întîi muzică populară, cîntece de veche tradiție ale românilor, maghiarilor, germanilor și sîrbilor din Transilvania, la sfîrșitul cărora a intervenit Adrian Păunescu cu **Copiii de țărani,** simțită foarte bine de spectatori. Apoi taragotul și împreună cu el sala au cîntat **Deșteaptă-te, române !,** după care Adrian Păunescu recită **Un cîntec** dedicat președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Din nou Dumitru Fărcaș cu **Trei culori,** cu **Hora Unirii,** cu **1 Mai muncitoresc,** cu **Internațională** și **Imnul bucuriei.** Într-o totală uitare de sine sala cîntă mai departe frumoase cîntece transilvănene cînd domoale, cînd în ritmuri maramureșene. În încheierea recitalului lui Dumitru Fărcaș, Adrian Păunescu a spus că acesta a făcut la Dej un proiect de monument pentru ceea ce ar însemna un poem sublim al sunetului din taragot. Auzind acest taragot strămoșii noștri pot dormi liniștiți pentru că aceste cîntece se mai cîntă pe aceste locuri și se vor mai cînta încă. În finalul finalului întreaga suflare, sală și scenă, cîntă **Imn** pe versuri de Ion Nicolescu.

Am plecat din Dej înțelegînd și mai bine cîtă nevoie de muzică și de poezie are acest popor de muncitori.

SIBIU, 6 decembrie. După cele trei întîmplări literar-artistice stabilite în program, toată lumea e obosită dar satisfăcută. Peste tot a fost foarte bine, și nu știm acum, cînd impresiile încă nu s-au sedimentat, unde a fost totuși cel mai bine. De la Dej, autocarul nostru urmează să facă un lung drum prin noapte și printr-o bucată de zi pînă la București. Dar încă de acolo, cineva are ideea să facem o surpriză pe contul nostru, adică pe oboseala noastră, și să dăm undeva încă un spectacol. Și cu toții ne gîndim la Sibiu. Sigur, totul trebuia aranjat în cîteva ore de la sosire. Totul însemna în cazul acesta cazare, sală, stație de amplificare, instalație de lumini și, foarte important, informarea orașului că ne aflăm în Sibiu. Cu autocarul având la bord pe actorul Mihai Stan și pe Adrian Ivanițchi, singurii care nu s-au culcat în această dimineață, anunțăm publicul. Cei doi erau echipați fiecare cu cîte un portavoce. Era ora prînzului cînd se știa că spectacolul va avea loc la Clubul întreprinderii „Independența", că ora de începere va fi 18 și că biletele se pot găsi la casa sălii de spectacol. Și spectacolul a avut loc. Timp de cinci ore, membrii reprezentativi ai Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar au oferit un spectacol tot atît de antrenant, tot atît de educativ, tot atît de militant ca și celelalte, înscriindu-se tot atît de bine ca o contribuție a noastră la marele festival „Cîntarea României".

La ora cînd dăm la tipar aceste rînduri are loc ședința cu numărul 215 la Întreprinderea „Vulcan" din București.

Cronica acestei întîlniri a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar cu colectivul acestei mari unități bucureștene o vom publica în numărul viitor.

TRAIAN PROSAN ■

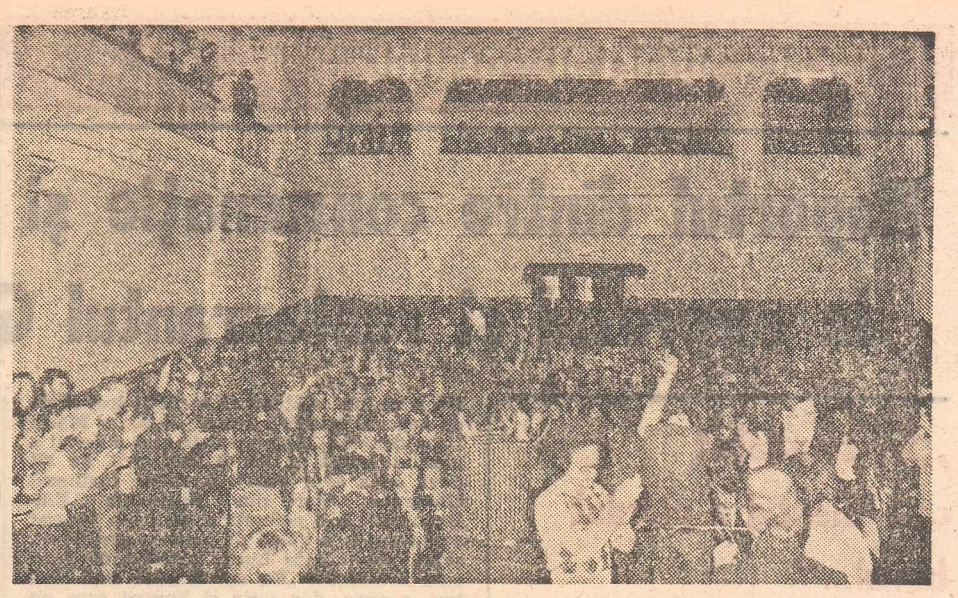

BISTRIȚA

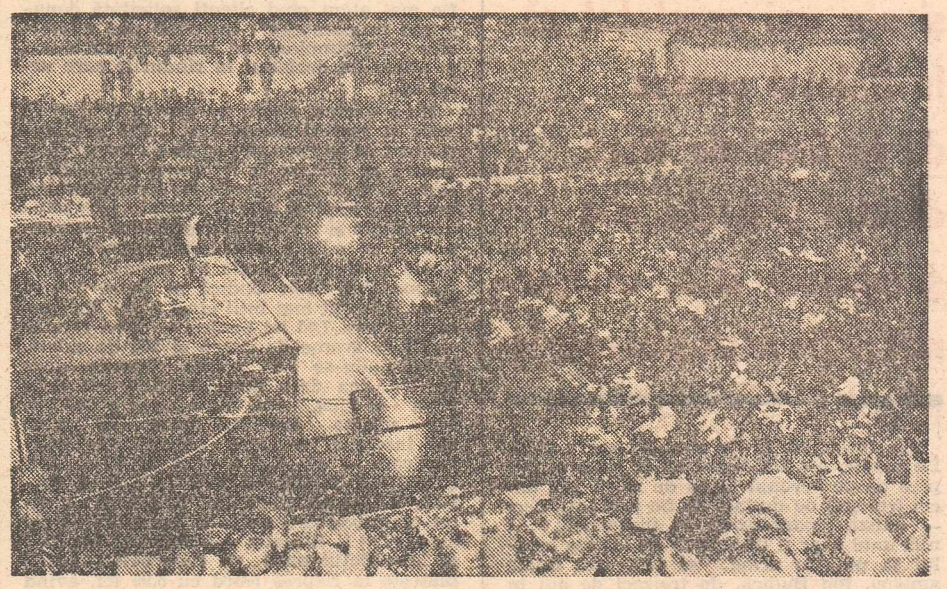

CLUJ-NAPOCA

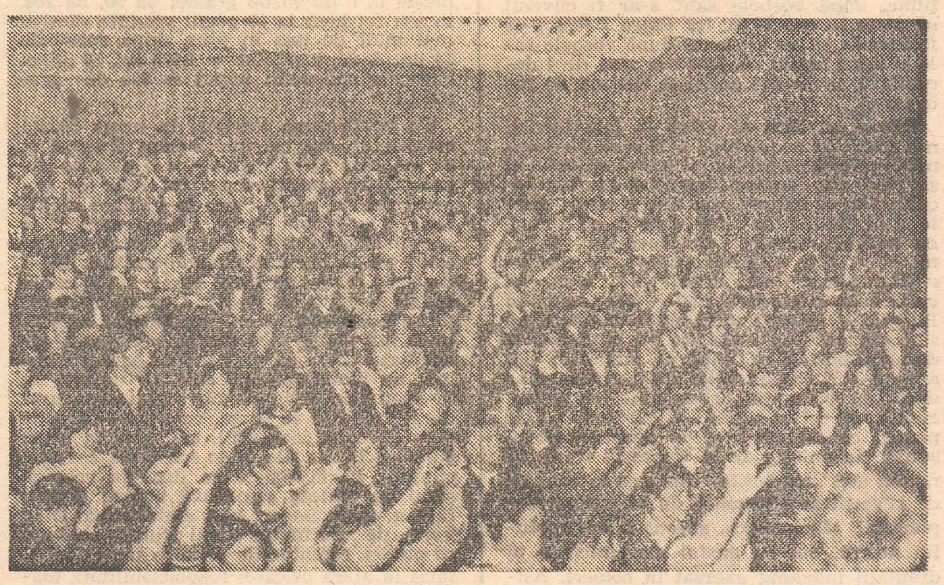

DEJ

Raportul dintre consumaţie şi nota de plată la expresul şi restaurantul Gării de Nord

„Sa constatat căci clientul a pierdut bonul...“ şi s-a mai constatat că la Bufetul expres de la Gara de Nord clientul plăteşte una şi mănîncă alta, desigur mai puţin decît plăteşte!!

S-a întîmplat să fie simbătă seara şi să fie ploaie, s-a întîmplat ca la Bufetul expres de pe peronul Gării de Nord doi din cei trei şefi de unitate să fie prezenţi, deşi — există paradoxuri şi în comerţ! — nici unul n-ar fi trebuit să fie la faţa locului şi, pînă la urmă, să plătească unele amenzi. Ion Budică, de treizeci de ani în comerţul din incinta gării fără nici o sancţiune, după vorbele sale, s-ar fi cuvenit să plece la ora 19,00, iar Petre Boroş s-ar fi cuvenit să nu vină, tot după vorbele sale şi după faptul că, în chiar ziua de 4 decembrie, încheiase anumite cursuri de reciclare.

Faptul că şefii se aflau la faţa locului n-a împiedicat o echipă a Direcţiei economice a Inspectoratului General al Miliţiei să facă un control inopinat la faţa locului într-o unitate cu dever mare, peste un milion de lei vînzări pe lună, cu multe anunţuri nerespectate („Fumatul oprit“, „Interzis consumul mîncărurilor aduse din afară“ etc., etc.) şi chiar cu unii gîndaci, căci — vorba lui Ion Budică — „numai unde nu e mîncare nu sînt gîndaci“, asta aşa, ca să înţelegeţi şi dumneavoastră cît simţ al umorului pot avea uneori responsabilii din comerţ, chiar dacă uneori simţul acesta ţine loc altora, cum ar fi cel al ordinii şi curăţeniei. Dar pentru că tot veni vorba despre umorul şefilor de unitate de la Expresul Nord, să notăm aici „rezoluţiile“ înscrise în condica de sugestii şi reclamaţii de al treilea responsabil, Marin Luca, absent la ora raidului nostru, om cu gustul gramaticii şi al dreptăţii îndelung exersat în comerţ. Astfel, scrie un cetăţean că a plătit trei sticle de pepsi şi a primit numai două, iar Marin Luca decide: „Sa constatat căci clientul a pierdut bonul şi nu a mai prit de cît două ce a avut bani“. Reclamă inginerul Gheorghe Stere din Regionala C.F.R. Bucureşti, la 8 noiembrie, că i s-a încasat suprapreţ la o pulpă de porc cu castraveţi, şeful de unitate Luca „rezolvînd“ după cum urmează: „Eu am fost de faţă cînd tov. a scris, dar scrie şi lucruri care nu sînt adevărate. Am atras atenţia casierei să fie mai atent cînd clienţi solicitată denumirea preparatelor“, încheind aici citatele alese la întîmplare, cu scuza că mai avem şi altele de dezbătut în rîndurile care urmează.

Nu e exclus, zicem, ca uneori clienţii să scrie şi lucruri neadevărate, dar mai important ni se pare să vedem ce mănîncă ei pentru ce plătesc la Expresul Nord, cît şi cum, alăturînd impresiilor reporterului, poate subiective, cele constatate — cu minuţiozitate şi respect al adevărului — de organele de miliţie, constatări înscrise pe o hîrtie la capătul căreia au semnat, citeţ şi responsabil, Ion Budică şi Petre Boroş. S-au măsurat mai întîi cinci porţii de şuncă à la rus. 7,45 lei pentru — după reţetar — 50 de grame de şuncă şi 200 de salată, constatîndu-se că prima porţie avea 40+180, cea de-a doua 40+210, cea de-a treia 45+180, cea de-a patra 40+150, iar ultima 40+135, ceea ce vrea să însemne — fără putinţă de contrazicere — că LA 5 PORŢII VÎNDUTE CONSUMATORILOR RĂMÎNE O A ŞASEA FĂRĂ ACOPERIRE LEGALĂ, a cărei contravaloare poate fi însuşită de cei care vînd!! Situaţia s-a dovedit identică şi la cotletul pané, pe care cetăţeanul îl plăteşte la Expres Nord cu 6,95 lei, avînd să primească 110 grame de carne. Cît primeşte el? Ba 95 de grame, ba 90, ba 100, în aşa fel încît la 10 porţii vîndute rămîne mai mult de una în plus, după socoteala 10 porţii după reţetar = 1,100 kg, 10 porţii cîntărite sub ochii noştri = 955 de grame!!

Cu porţionarea aceasta, în urma căreia cetăţeanul este cel mai adesea frustrat la ce mănîncă şi la buzunar, e o poveste întreagă, în sensul că nu tot ceea ce expresul de la gară scoate la vînzare e cîntărit şi porţionat acolo, marea majoritate a produselor venind aşezate direct pe platouri de la bucătăria restaurantului Gării de Nord. Vrînd să tragă măcar o parte din spuză pe turta sa şi vrînd să se disculpe, Petre Boroş afirmă că „porţionarea pe platouri mă obligă să-l fur pe cetăţean“, dar adevărul celor de mai sus se acoperă numai pe jumătate, căci şefii de unitate de la expres au obligaţia să recepţioneze produsele primite la gram, ceea ce — practic — e aproape imposibil, mai ales în cazul şuncii à la rus. De unde socoteala cea mai simplă: bucătăria dă cu lipsă la gramaj, şeful de unitate semnează pentru produs fără a putea uneori să-l cîntărească, fiind vorba de mai multe porţii frumos rînduite pe platou, semnînd de primire scoate bucătăria în afara oricărei responsabilităţi, toate ponoasele urmînd a le trage cumpărătorul, lucru care nu e nici în regulă şi nici legal, căci omul ar trebui să mănînce exact de cît plăteşte.

Ce altceva au mai constatat organele de miliţie? Lipsa preţului la salata de varză, preţ dispărut ca prin minune în timpul controlului tocmai pentru a ascunde faptul că la 1,60 lei cetăţeanul nu primea, cum s-ar fi cuvenit, 300 de grame de varză, ci numai 150, de unde încasări duble faţă de produsele vîndute şi de unde calculul că vînzările mici aduc cîştigurile mari; amestecarea verzei roşii cu sfeclă, tot la salate, şi punerea în vînzare la preţul primeia, mai scumpă; nedeclararea banilor de către şefii de unitate la intrarea în serviciu. Petre Boroş afirmînd că — pur şi simplu — n-a avut timp de aşa ceva, iar Ion Budică declarînd că — pur şi simplu — a uitat, cei 175 de lei găsiţi la ultimul provenind, după vorbele sale, din strîngerea banilor de la lucrători în vederea achiziţionării de ecusoane noi; un kilogram de măsline, introdus în unitate cu acte pentru vînzare, dar pus de o parte în dulapul frigorific de vînzătoarea Anişoara Moise care — nu-i aşa? — avea şi dînsa nevoie etc., etc.

Nereguli în faţa cărora cei doi şefi de la Expresul Nord n-au găsit argumente, băgînd mîna în buzunar şi plătind — ca şi vînzătoarea iubitoare de măsline — amenzi conform H.C.M. 2503, articolul 3, litera j şi conform Legii numărul 19/1971, articolul 1, litera d. E drept că în privinţa porţionării au fost invocate unele scuze plauzibile, mai exact 2 referate prin care Budică şi Boroş reclamau calitatea şi cantitatea produselor venite de la bucătăria restaurantului, dar dezordinile constatate, murdăria, gîndacii şi harababura (ciorba de pasăre tărănească, de exemplu, se vindea cu 5,55 lei preţ afişat, se marca la casă cu 5,60 lei şi costa în realitate 6,05!!), neafişarea preţurilor şi dosirea mărfurilor n-au putut fi explicate cu nimic, mai ales cu lamentările lui Petre Boroş cum că la expresul din Gara de Nord, aparţinînd de C.F.R. Nord, „e un fel de şcoală de corecţie“, în sensul că personalul nu e de bună calitate şi nici nu vine în unitate cu cine ştie ce practică sau recomandări.

Pînă una, alta, cetăţeanul care intră la Bufetul expres de pe peronul gării plăteşte una şi mănîncă alta, ceea ce nu e în regulă, mai-marii comerţului de acolo avînd obligaţia să stabilească exact cine şi cît e vinovat de această stare de lucruri condamnabilă, în discordanţă cu legile comerţului nostru socialist, de pe urma cărei stări de fapte unii pleacă fără să-şi fi astîmpărat foamea, iar alţii pleacă încărcaţi de măsline — ca să zicem numai atît! — destinate consumatorilor. Aşteptăm punctul lor de vedere şi, firesc, sancţiunile de rigoare, căci amenzile plătite simbătă seara — iertate fie-ne cuvintele ce urmează — au părut să nu întristeze din cale-afară pe cei doi şefi de unitate. Aşteptăm.

OVIDIU IOANIŢOAIA

Filtru total la restaurant

● **Restaurantul Gării de Nord.** Ora 19,30. Nimeni nu se grăbeşte. Se fumează enorm, se ghiceşte în cafea, se bea pînă la ebrietate. Găsim într-un tîrziu o masă retrasă şi comandăm pentru început trei coniacuri mici. Ospătarul Ion Andrei ne înţelege perfect şi ne aduce trei coniacuri mari. Platoul cu gustări îl luăm şi-l ducem la bufet. Practic în acest moment începe activitatea de control a brigăzii miliţiei economice. Începem cu bufetul unde gestionara Florica Cioric intră repede, prea repede în panică. Încercăm să ni-i apropiem pe şeful unităţii, din tura de după amiază, **Berbec Nicolae** şi pe şeful de sală, **Aurel Tudorache**, de o timiditate excesivă. Pe scurt, bufetul se prezenta cam aşa: pe acelaşi raft întîlneai un platou cu şnitele, un salam azvîrlit, o porţie de castraveţi, o lădiţă cu gunoi, un prosop murdar, un lighean cu roşii mărunte şi moi care completau roşiile de 21 de lei kilogramul. Aurel Tudorache: „Ce dracu, dom'le, şi gunoiul la un loc cu salata şi cu chiftelele. Înţeleg cu roşiile, da restul? Nu v-am spus de-atîtea ori?“ (Chiar, sîntem curioşi ce le-o fi spus de-atîtea ori şeful de sală!) În sfîrşit, vitrina frigorifică mai ascundea şi o pungă din plastic plină cu coji de salam (în timp ce şnitelele şi chiftelele stăteau pe raft descoperite). Şeful de sală, după ce mai întîi dă bir cu fugiţii, revine impetuos: „Prea multă ţigănie aicea, tovarăşa! Şervete murdare amestecate cu banii, cu produsele, uite şi registrele, iar pe deasupra şi caşcavalul ăsta. Ce-i cu caşcavalul ăsta!?“ Adăugînd că imediat lîngă caşcaval se mai găsea şi un mini-calculator (!), nu pricepem de ce responsabilul de unitate era atît de intrigat. Chiar nu cunoştea situaţia? Ne-am convins că într-adevăr aşa stăteau lucrurile, Nicolae Berbec dovedindu-se şi în bucătărie şi în magazie şi cam peste tot complet străin de localul pe care-l conduce, sau, mă rog, ar trebui să-l conducă. De pildă, omul habar n-avea de faptul că în restaurant existau fripturi de porc. E drept, nu la vînzare, ci în frigider.

— Ce carne aveţi?
— Ce se vede: vacă.
— Şi în frigider?
— Nu ştiu, cheile sînt la bucătarul şef.

În realitate, cheile se aflau la o bucătăreasă care ne deschide şi, surpriză: o importantă cantitate de carne de porc stătea dosită. „Am primit dispoziţie de la bucătarul şef, de dimineaţă, afirmă bucătăreasa, să nu vindem decît vacă, pentru că este de ieri. Eu nu ştiu altceva, asta mi-a spus, asta fac!“ **Nicolae Berbec:** „Nu mă bag, este gestiunea bucătarului şef, el ştie cum stau lucrurile“. În aceeaşi situaţie se află şi depozitul de băuturi şi coloniale. Şeful de unitate nu ştie nimic şi nici nu-l interesează, gestionarul are cheile. Trebuie să vină, că ei la magazia asta au alt program. Pînă atunci, şeful de sală **Aurel Tudorache**, figură distinsă, de intelectual rasat, ochelari cu ramă aurie, păr grizonat, mă ia uşor de o parte: „Tovarăşu' ziarist, dumneavoastră sînteţi un umanist, un filozof, ştiţi...“, aici omul s-a oprit brusc la figura mea vădit interesată şi oarecum amuzată şi, se pare jignit, nu şi-a mai continuat ideea. Idee, bănuiesc, referitoare la carnea de porc ascunsă, sau la faptul, mărturisit mai tîrziu, că el este prea proaspăt aici, vine de la Hotel „Parc“, şi, mă rog, simte o jenă intelectuală, de la „Parc“ aici, la gară, e totuşi un declin. Adică, vezi doamne, nu se compară. Acolo-i lux, aici gară, altă lume. De aici, probabil, şi reţinerea lui de a-şi face serviciul în sală, printre mese şi nu izolat, în demnitatea lui ireproşabilă, lîngă bar. Ajungem şi în magazia de coloniale şi băuturi. Spaţiul destul de mic, marfă multă şi praf. Nu este ceva cu totul inedit praful într-o magazie. Originală însă aşărea depozitarea prăjiturilor neambalate claie peste grămadă şi neacoperite. Totuşi de reţinut dialogul avut cu gestionarul Costică Gheorghiaş:

— Gîndaci sînt?

— Tovarăşu', am minţi dacă am spune că nu. E drept, ce-am avut, am omorît, acum îi aşteptăm pe ceilalţi, noua generaţie.

Şi acum, concluziile organelor de miliţie. N-am fost încărcaţi la nota de plată. Reţetarul se respectă, gramajele de asemenea. Asta ca să respectăm adevărul. Amenzi totuşi au fost: ospătarul Vasile Ştefănescu pentru nemarcarea notelor de plată din momentul în care a intrat în serviciu (astfel că omul avea asupra lui 1055 de lei, iar notele de plată, întocmite pînă în momentul controlului, nu justificau decît o vînzare de 343 de lei), şeful de sală Aurel Tudorache pentru lipsa ecusonului, responsabilul de unitate Nicolae Berbec pentru întreaga sa inactivitate şi lipsă de interes, precum şi bucătarul şef Corneliu Neagoe pentru dosirea fripturilor de porc. Cît despre faptul, neamendat bineînţeles, că o bună parte dintre ospătari intrau în serviciu cu banii proprii amestecaţi cu cei încasaţi, sume care la unii se cifrau zilnic la 700, 800 de lei, atestînd un bun trai al breslei, să-l citîm pe ospătarul Ion Andrei: „Dacă eşti cinstit, iei 50—60 de lei pe seară. Dacă nu, vreo 150—200“. Ei, tocmai aici e problema: dacă.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Din dosarele miliţiei

● Un rîu de bere

La 20 octombrie 1976, Gheorghe Dobre, conducător auto la Întreprinderea de transport Feteşti, trecea, la volanul autocamionului cu remorcă nr. 21-IL-3321, prin comuna Scînteia (Ialomiţa). Trecea şi fluiera. Nu avea de unde să ştie că, în momentele acelea, roata din faţă, partea stîngă, se mai ţinea într-un singur şurub. După cîţiva metri, roata a ieşit din butuc şi Gheorghe Dobre s-a trezit, aşa, ca din senin, în lumea şanţului, cu maşina cu tot. După el, au fost aruncate în şanţ şi cele 3 000 de sticle cu bere pe care le transporta, şi puţin a mai lipsit ca Gheorghe Dobre să nu fie înecat în bere. Reuşind totuşi să iasă la... mal, şoferul, întrerupt brusc din fluierat, a început să fluiere acum a pagubă: pentru că 10 000 lei costă reparaţiile maşinii şi ale remorcii, iar 14 000 lei costă berea din cele 3 000 de sticle sparte. Iar cheful acesta va trebui plătit. Chiar dacă va trebui neapărat ajutat şi de cei care aveau obligaţia să revizuiască maşina la ieşirea din garaj.

● Fată fină, Ileana Fina

În timp ce eram cu inculpatul, acesta mi-a spus că el nu mai acceptă să mai facă puşcărie (doar ce scăpase), ci mai bine se deplasează pînă pe podul care traversează linia ferată şi se aruncă de pe pod, în scopul de a se sinucide. Dar va face acest lucru după ce mă va omorî şi pe mine. Eu am crezut că face glume. La un moment dat am observat că şi-a scos un briceag din buzunar, pe care îl manevra în faţa subsemnatei, şi tot spunea: „Să ştii că te omor“. Eu, subsemnata, nu l-am crezut. Dar văzînd briceagul, am făcut un pas înainte, pentru a mă refugia în curtea locuinţei mele (fiind la circa 20 metri), moment în care acesta mi-a aplicat o lovitură în regiunea inimii. Am căzut la pămînt, după care nu mai ştiu cîte lovituri mi-a aplicat. Cu toate acestea, nu formulez plîngere împotriva inculpatului. (Din declaraţia victimei Ileana Fina, din Cluj-Napoca, dosar 979/'76, Tribunalul Suprem).

● S-a întîmplat la culesul guliilor

La 12 octombrie 1976, mai multe muncitoare din comuna Ulmeni (Maramureş) lucrau la grădina de legume a I.A.S. Arduzel; lucrau la culesul guliilor. După ce guliile au fost încărcate în remorcă, tractoristul Ştefan Egel a pornit motorul tractorului şi a plecat spre magazia I.A.S. Arduzel. Din urmă, Voichiţa Rezmuves, de 18 ani, a fugit după tractor şi a încercat să se urce din mers în remorcă. Se prinde de bara de metal care leagă remorca de tractor, cade de pe bară şi este prinsă de roţile din faţă ale remorcii. Călcată de remorca plină, este transportată de urgenţă la spital, dar Voichiţa n-a mai putut supravieţui...

De unde se vede că dacă nu e bine să fugi după tramvai, după autobuz, după tren sau după noroc, nu e bine să fugi nici după tractor.

● Traficanţi de... influenţă

Vizarie Slusariuc, 52 ani, din Suceava, muncitor la Întreprinderea pentru creşterea şi îngrăşarea animalelor Vereşti, era prieten cu Ion Bolohan, de 44 ani, muncitor şi el la Întreprinderea mecanică Suceava. Cum Slusariuc avea şi antecedente penale, l-a convins şi pe Bolohan să ia parte la afacerea pe care a pus-o la cale. O afacere care a început astfel:

— Doriţi să vă stabiliţi în Suceava?
— Mai mă întrebi, dom'le?
— Atunci, hai să te învăţ lecţia: îţi faci mutaţia la mine, ca flotant, şi cu ajutorul unui prieten pe care îl am eu la primărie, se aranjează. Bineînţeles, te costă...

Şi naivii acceptau. Umblau după acte, scoteau tot felul de adeverinţe şi îşi stabileau domiciliul la domiciliul celor doi escroci. După numărul naivilor care şi-au făcut mutaţia aici ai fi crezut că Slusariuc şi Bolohan sînt proprietarii unui adevărat hotel: 21 de persoane au fost trase astfel pe sfoară. De la aceşti chilipirgii care aveau în intenţie şi eludarea legii, Slusariuc şi Bolohan au încasat 26 700 lei. Pînă în ziua în care cei doi traficanţi de influenţă şi-au schimbat şi ei domiciliul: într-un loc de detenţie.

N. GRIGORE MĂRĂŞANU

NU — parazitismului care pulverizează omenia!

„Magazinul" hoților din Bărăției

Străduțele înguste, umbrite de case vechi cu magazine la parter și chiriași la etaj, care șerpuiesc și se întretaie între două piațete cu nume de sfinți, Gheorghe și Vineri, au — de ce n-am recunoaște-o — farmecul lor, amintind de vechiul oraș împărțit de apa subțire a Dâmboviței. Aici, zi de zi, de dimineața pînă seara, forfotește lumea, între două cumpărături, cu sacoșele pline de cele mai diverse lucruri, femeile cu florile din „Piața de flori" în mînă, bărbații mai ales cu chimicale și fierărie. Vechi vad comercial, strada Bărăției, acum împinsă din marginea bulevardului de magazinul Cocor și privită de la înălțimea sa lucioasă de supermagazinul Unirea, continuă totuși să fie, împreună cu cîteva străduțe strînse lîngă ea, un loc de atracție pentru cei care doresc să cumpere de toate și mai ieftin de la magazinele aparținînd în marea lor majoritate de cooperație. Plăpumi, galerii de perdele, geamuri, rame, rochii de mireasă și smochinguri de închiriat, dar și pantofi, căciuli, obiecte lucrate de elevi în orele de practică, gogoși, lozuri în plic, chiar cărți mai vechi, de anticariat etc., marfă amestecată care — datorită poate bătrînelor dughene cu firme naive și vînzătorilor modești, lipsiți de aroganță, interesați să aibă clienți — pare mai ieftină decît este. Tot aici pot fi găsite obiecte care nu sînt importante decît atunci cînd lipsesc din casă (o broască, o cheie, un lanț și altele), pe care marile și micile magazine „de centru" le ignoră boierește și tot aici, în strîmtoarea aceasta comercială, cei care dintr-un motiv sau altul vor să scape de haine sau încălțări care nu le mai plac sau nu-i mai încap reușesc să facă acest lucru prin unități speciale de cumpărare și recondiționare. Tocmai despre acestea din urmă va fi vorba mai departe, deși astăzi, din cîte au fost, n-au mai rămas decît două, și ele pe cale de a fi desființate. De ce?

★

În „Anticariat" sînt doar doi-trei cumpărători, deși sînt ore în care nu mai ai unde să te miști în el. Anticara Ortance I., întrebată dacă l-a cunoscut pe Manole Ciufu (fostul șef al fostei unități nr. 18 a cooperativei „Încălțămintea manuală" de cumpărare-vînzare haine și încălțăminte de ocazie), ne explică îndelung că deoarece Stelică, predecesorul ei, nu s-a îmbolnăvit de prea multă vreme, este firesc ca ea să fi venit de curînd în locul lui aici.

— Nu l-ați cunoscut?

— Nu.

— Dar pe cei de afară, negustorii în picioare, din ganguri, îi cunoașteți?

— Eu, vai, doamne ferește. Cînd au venit să le țin lucruri aici, la mine, i-am dat afară, am spus că arunc în ei cu toate cărțile astea de aici. Ceee... Erau învățați prost cu Stelică, îi spuneau „nașul", îl luau la băutură cu ei, că de aia a făcut Stelică ciroză! Nașule, în sus, nașule, în jos, hai cu noi, nașule, ia de bea, nașule... Strada asta a ajuns un fel de stradă a lor... Acum nu știu de ce or fi atît de puțini? Le-o fi frig!

Că le este sau nu frig bișnițarilor nu ne interesează, deși le-am dori să se încălzească mai rar și nu la „5 lei", la Unirea sau la Potcoava, dar că prin număr și obrăznicie au ajuns să bată palma în văzul lumii pe cîteva străzi și chiar în spatele judecătoriei sectorului 4, aceasta ne privește pe toți. N-apuc să fac cîțiva pași în zona amintită și sînt întrebat la fiecare colț și în fața fiecărui gang dacă am venit să cumpăr sau să vînd ceva, o umbrelă, un ceas, o haină, ce-o fi, numai „negustoria" să meargă. Priviri iuți, șoapte, mîini băgate cu fereală pe sub cămașă, tot tacîmul este întins pe străzile abia luminate de cei pe care îi numim fără de căpătîi, dar care nu se sfiesc, după ce „bursa" se închide, să oprească taxiurile cu gesturi largi, învățate din filmele cu gangsteri. Mulți dintre cei care lucrează în apropiere, cu precădere vînzători și mici meseriași, îi cunosc bine și pe Laie, și pe Costel, pe David, pe frații Tiță, pe Nicurici, pe Biciu, pe Tucală, pe Bojoc, Gigi Tanganezu, Nicu Maimuță. Îi cunosc, iar unii dintre ei îi și ajută, le dosesc „marfa" în unități, contra recompensă, îi anunță cînd „iese greierele pe faleză", îi împrumută sau se împrumută cu bani de la ei! Culmea însă în această înțelegere au atins-o Ion Ciufu, Ion Biban și Bărbulescu Mircea Manole, toți trei pînă nu demult, înainte de a apărea în fața instanței, membri cooperatori ai „Încălțămintei manuale", care au reprofilat pur și simplu unitatea în care lucrau, punînd-o la dispoziția afaceriștilor în proporție de 80%. În cîțiva ani, sub „patronajul" lor, pe banii statului și cu ajutorul a 46 de complici, au trecut, prin magazin, cantități masive de îmbrăcăminte nouă de la croitorii particulari și de la bișnițari valorînd nici mai mult, nici mai puțin decît 1 500 000 lei! Ce să mai stea speculanții pe la colțuri, pe stradă, nevoiți să fie mereu cu ochii în patru și să fugă cu „marfa" în caz de primejdie! Au pus mîna pe un magazin, i-au „uns" pe gestionari cît a trebuit și treaba a mers ani de zile, mai ales că toți cei care trebuiau să controleze unitatea (în special cei de la serviciul financiar și contabilitate al cooperativei) nu-și făceau datoria, mulțumindu-se să constate că „unitatea își depășea sarcinile de plan avînd și o rentabilitate depășită".

Cum, nu interesa! Știa el, Ciufu, să se descurce, nu? Este momentul să încercăm să surprindem mecanismul acestei „afaceri" în stil mare, nu de altceva dar, se bănuie, ar mai putea fi și alții „interesați" de asemenea „paravane" ale negustoriei de stradă care, pe căi ocolite, prin mită și necinste, pare să-și fi arendat și alte unități ale cooperației.

Unitatea nr. 18 a cooperativei „Încălțămintea manuală" avea profilul de a desfășura o activitate de cumpărare a articolelor de încălțăminte și de îmbrăcăminte de la populație pentru ca după efectuarea unor retușuri și reconstituiri (n.n. — la îmbrăcăminte așa-zisele retușuri erau curățatul și călcatul la Nufărul!) să fie revîndute, cu aplicarea unor coeficienți de retuș de 24% la îmbrăcăminte și 40% la încălțăminte asupra prețurilor la care se adăuga și un plus de beneficiu. Inițiativă bună care înlocuia Talciocul și pe cunoscuții „haine vechi" în interesul celor care vroiau să-și vîndă lucrurile de care nu mai aveau nevoie. Ajunsă însă pe mîna unor afaceriști cu numeroase condamnări în spate, inițiativa aceasta s-a dovedit a fi pînă la urmă un bun pretext al vinderii pe sub mînă de obiecte de îmbrăcăminte noi, procurate de la croitori necinstiți care nu-și declarau veniturile reale și de la bișnițarii care nu voiau să riște. Astfel, aceștia, folosindu-se de numele și datele din buletinele de identitate ale unor chilipirgii care și le vindeau pentru 10—15 lei, întocmeau prin Ciufu și subalternii săi, Biban și Bărbulescu, facturi false pentru marfa nouă (nicidecum uzată) vîndută. Mai mult, de acest sistem de acoperire se foloseau și hoții din întreprinderile de profil! Iată ce declară în fața instanței unul dintre ei, Ion Bujoreanu, care, împreună cu alți trei „colegi" de la „Flacăra roșie", furase mai multe perechi de încălțăminte:

— După cîteva încercări care nu mi-au mers de a-mi „plasa" marfa celor aflați să tîrguiască în mai multe magazine, m-am dus în unitatea din Bărăției 50, am prezentat — pentru a „tatona" terenul — gestionarului Ciufu Manole o pereche de pantofi nou-nouți, fără C.T.C. pe ei, în valoare de 225 lei. Mi i-a primit imediat, achitîndu-mi 120 lei, dar în factură a trecut un preț mai mare. Găsisem vadul!

„Vadul" mergea bine, din 1971, alături de patron apăruse la început cu mătura, treptat cu „drepturi" la parte depline și nepotul, Mircea Bărbulescu. Facturile false ale celor trei au început să curgă, planul era depășit, deci și retribuțiile lor pe bază de cote procentuale la valoarea de desfacere erau asigurate. În plus, luau și comisioane și... procentele de recondiționare (marfa era doar nouă, nu cum o treceau ei pe facturi) 1 795 de facturi false în valoare de 500 000! Controlorii, zice-se, controlau unitatea, dar... nu găseau nimic! Unul dintre principalii „clienți", croitorul Herșcovici Heinrich, zis și Carol, își pusese pe picioare, ca să facă față debușeului, săracul! — o adevărată manufactură în care avea angajați 10 lucrători și doi băieți de prăvălie! Rezultatul? Între 1971—1973 croitorul cîștigă 723 170 lei, din care declară numai 162 850 lei! Impozabili cu doar 61 320 lei. Beneficiu net în nici 3 ani: 661 850 lei! O cifră cutremurătoare prin absurditatea ei! Bișnițarii sînt în al nouălea cer! Iau „marfa" din hoteluri și vin cu ea în Bărăției. Aici găsesc un „milog" care pentru 10 lei semnează facturile lui „nea Manole", în locul „șmecherilor" care nu vroiau să apară că fac afaceri. Și gata, banii le pică în buzunare cu minimum de risc!

Septembrie 1973. Un control al miliției economice îl găsește pe patron cu 5 scurte și 15 bluze „Grand Stiles" fără acte de achiziție. Acasă, în afară de ce are „nea Manole" la îndemîna lui (adică de toate), sînt găsiți și peste 100 000 de lei. Magazinul hoților se clatină în absența șefului, dar ceilalți doi „luptă" în afaceri pînă cad pe rînd: Biban înainte, nepotelul, Bărbulescu, după, acum cîteva luni. În sfîrșit, dispare și magazinul, transformat într-un pașnic atelier de vopsit haine de blană (al Cooperativei „Sporul"!). În schimb apar la suprafața străzii alte gunoaie ale altor afaceri din celebrul magazin, hoții dau vina unul pe celălalt, nu se înțeleg la împărțeala facturilor false, neagă, țipă, îi învinovățesc pe unii, îi ascund pe alții. Cum, se întreabă ceilalți, ce i s-a întîmplat domnului Manole de nu-l mai vedem? Tot timpul era atît de elegant, cu lănțișoare de aur la gît, verighetă groasă și ghiul pe degete! Săracu, dacă îi cereai bani împrumut, băga mîna în buzunar și dădea. Nu exista să n-aibă cîteva mii la el (n.n., între miile astea erau și acelea din fondul de rulment asigurat de cooperativă). Era săritor! Și ceilalți erau, nu? „Ei, acum nu s-ar mai putea spune că eleganța îi caracterizează pe cei trei. Așa se întîmplă cînd cumperi haine noi dîndu-le drept vechi la „taica Lazăr" sau vorba unui pensionar:

— Eu, de cînd sînt pensionar, merg prin „taica Lazăr", adică pe Bărăției, unde se mai face comerț cu diferite obiecte, atît particular, cît și prin magazinele cu așa-zise haine recondiționate ale cooperativei.

Așa-zisele magazine nu mai sînt decît două, dar ele cumpără foarte puțin de la populație, fiind, în ciuda firmei, magazine în care își desface marfa cooperativa „Sporul". Dealtfel, oamenii nici nu le mai simt nevoia, prețurile la haine și la încălțăminte sînt în general mici și nu mai merită, de exemplu, să cumperi pantofi sau pantaloni recondiționați cînd poți să îi iei noi din magazine. Nemaijustificîndu-și intențiile de moment, dispariția unor asemenea tarabe de veche amintire este cît se poate de firească, iar în contextul afacerilor de stradă chiar necesară. Odată cu ele și cu altele vor dispărea cu siguranță și apucăturile de patron ale celor care, în lăcomia lor de bani, sînt capabili să-și fure chiar și din propriile buzunare. Nemaivorbind că le-ar fi închise debușeele ascunse după firmele mai mult sau mai puțin agramate ale unor unități inutile pentru noi, dar atît de binevenite pentru speculanți. Un ultim exemplu de ce se poate ascunde dincolo de „cumpărăm-vindem" ni-l oferă chiar Ciufu, cînd „povestește", evident, nu din proprie inițiativă.

— Prin luna mai, în 1973, cu aproximație, nu mai țin bine minte, a venit la mine, în unitatea nr. 18 recondiționate, frizerul de vizavi, însoțit de o femeie și un bărbat. Mi-a spus că sînt niște cunoștințe care au rugăminte la mine pentru vreo 10 grame de aur să-și facă bijuterii. Eu i-am spus că o să mă interesez și să mai treacă pe **la unitatea unde eram șef** (s.n.) peste cîteva zile. Între timp un tapițer. Izu, care vine foarte des prin Bărăției, mi-a spus că are de vînzare o verighetă sau inel de vreo 12 grame și vrea 1 200 lei pe el. I-am luat inelul, urmînd să-i dau banii după ce îl vînd persoanei aduse de frizerul Sorin. Înainte cu circa o lună de zile, am primit de la Marcel Nebunu o cruce din aur de vreo 4 grame socotită la prețul de 250 lei, deoarece îl împrumutasem cu 400 de lei și nu mai puteam scoate banii de la el... După ce am vîndut, a doua zi dimineața i-am dat lui Izu 1100 lei și m-am certat cu el spunîndu-i că verigheta nu a avut decît 10,5 grame și apoi i-am reproșat și lui Marcel că în crucea lui de aur s-a găsit la „bijuteria" praf, deci n-avea 4 grame, ci numai 2 grame, urmînd să-mi dea diferența în bani.

— Aveam un client, zice frizerul Sorin, care lucra la un Aprozar, Nicu îl chema. Și el m-a întrebat dacă nu știu pe cineva cu aur de vînzare, că soția lui ar fi dat cercelei și un inel unei surori a ei, cînd au fost la o nuntă în provincie, pentru care a primit o sumă de bani și vrea acum să-i facă alți cercei și inel și deci îi trebuia aur...

Inelul și cerceii au fost vînduți cu 1500 de lei, lui Ciufu i s-au dat fix 1240 de lei, Ciufu i-a dat lui Izu 1 100 de lei... Fiecare a fost mulțumit, neștiind că a fost înșelat de celălalt. Doar hoții nu-i fură numai pe oamenii cinstiți, cel mai mult le place să se fure între ei.

Din păcate însă ceea ce își fură ei unul de la altul ne-a aparținut nouă înainte de a ne fi furat. În aceste cazuri de flagrantă încălcare a normelor noastre de conviețuire într-un climat de etică și echitate socialistă, legea, prin cei care sînt datori s-o apere și s-o aplice, este necruțătoare. Înainte însă ca ea să se exercite, noi avem datoria cetățenească de a preîntîmpina și de a exclude asemenea manifestări ale necinstei, ale hoției, spre binele nostru, al tuturora. Indiferența, nepăsarea față de ceea ce se întîmplă în jurul nostru sînt pînă la urmă la fel de condamnabile ca și complicitatea celor care, pentru cîțiva lei, și-au vîndut propria identitate. Foamea nesățioasă de bani a acestor gestionari, mici-meseriași neautorizați și bișnițari a fost perpetuată și de aceia care aleargă după chilipiruri, sînt **mereu dispuși** să cumpere pe sub mînă, „din pachet", neinteresîndu-i „prețul" adevărat al acestei atitudini condamnabile, prin care încurajează specula și parazitismul acelora care pretind mult, dar dau foarte puțin societății noastre socialiste.

IULIAN NEACȘU ■

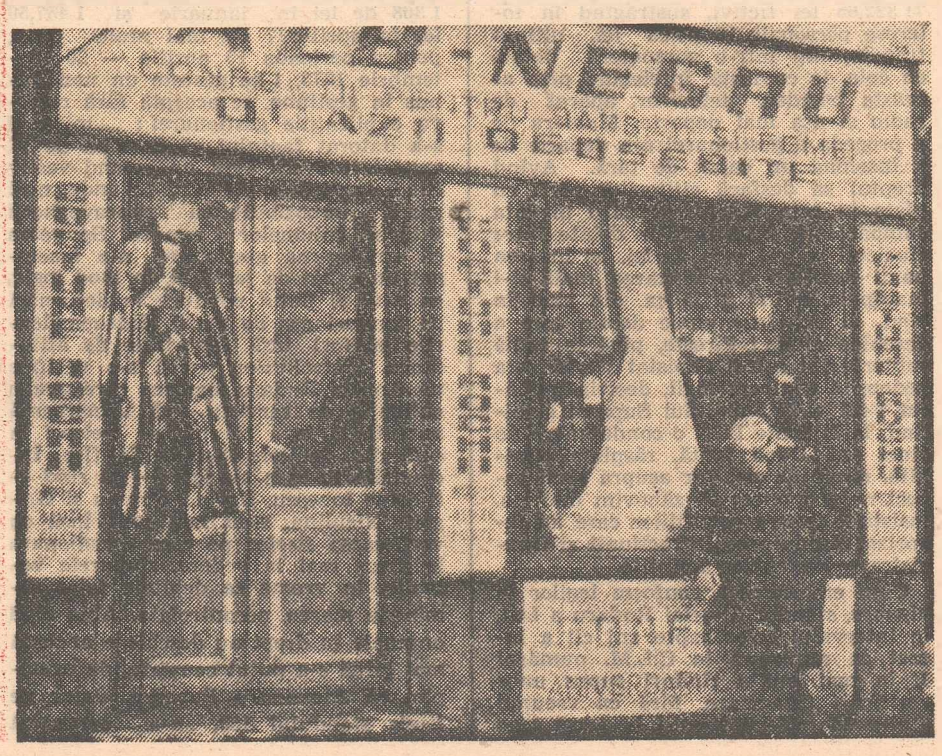

FLACĂRA

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 128

Fabule bondoace

Promovarea elefantului

– Pe dumneavoastră, stimate Elefant,
Ne-am gîndit să vă mutăm pe-un post vacant.
Și fiindcă v-apreciem foarte mult hotărî-vom,
Ca pasăre, să fiți promovat în pom.

Cînd vrei să scapi de isteţimea vreunui supus,
Poți să-l retrogradezi și-n sus.

O anonimă

A scris ce-a scris și-a semnat :
„Un animal mic și revoltat".
Mai-marii pădurii îi dădură crezare deplină
Și-au ferecat licuriciul: că face prea multă lumină,

Desconspirînd secretele profunde de pe-aici.
Umblase cu pira un alt licurici.

DAN PLĂEȘU ■

Cît contează caracterul, cît contează anturajul

Cu un pachet de „Pall Mall" în dreapta și o brichetă „Dunhill" în stînga, îmi explica liniștit și cursiv motivul impasurilor sale.

— Pe mine anturajul m-a stricat. Eu eram un tînăr foarte serios, învățat, eram apreciat și în bloc și la facultate, dar m-am înhăitat cu niște pierde-vară, se țineau exclusiv de chefuri, nu munceau. Asta e cusurul meu, sînt foarte influențabil...

Eu nu zic, păcatele mele, că anturajul nu contează, ar fi neștiințific, dar caracterul, caracterul nu contează deloc ? A umblat cu limba scoasă după asemenea anturaj, s-a umilit și s-a chircit și acum se plînge că l-a influențat. E foarte slab de înger și asta îl face să se simtă cu conștiința curată.

O tînără femeie se plîngea că o luase oarecum razna tot din cauza blestematului de anturaj care contează.

— Degeaba ai tu idei bune dacă anturajul e foarte stricat. Tocmai voiam să mă căsătoresc cu un tînăr inginer, băiat foarte serios, dar mi-am schimbat anturajul și totul s-a dus de rîpă. Am dat de niște fete neserioase care se țineau numai de ceaiuri și de băieți, m-au influențat și pe mine. Erau flotante, dar pline de viață. La început, mi-a fost frică de ele, dar pe urmă ne-am împrietenit...

Am cunoscut și un alt individ care în ceea ce privește iresponsabilitatea atinsese desăvîrșirea.

— Eu nu am nici o vină. Am cunoscut pe strada mea elemente nerecuperabile, ele m-au atras în tot felul de lucruri dubioase. Da, colectivul meu de muncă e vinovat. Să mă fi educat, să mă fi tras de mînecă la timp, să-mi fi spus : oprește-te. Să nu mă fi luat cu binișorul pentru că nu era cazul meu, eu de vorbă bună nu înțeleg, să mă fi zgîlțiit.

— Și nu te-a zgîlțiit colectivul ?

E foarte nemulțumit de atitudinea colectivului, prea s-au purtat tovarășii cu mănuși cu el.

— Da, dar m-au zgîlțiit puțin, prea puțin, cam ocazional. Trebuia să mă dea cu capul de toți pereții. Așa aș fi procedat eu dacă eram în locul lor.

Moțăie și acum în cîrciumă așteptînd, clocotind de indignare, să vină colectivul să-l tragă de mînecă, să-i bage mințile în cap.

TEODOR MAZILU ■

Stimaţi tovarăşi redactori,

Sînt Lică Pinicioară, angajat U.M.F.L., om simplu și care încă de micușor de copil am suferit în urma unor legi ale fizicii. Aceste „legi", unele încîlcite în mod special, altele neplăcute, altele chiar dușmănoase pe om (ca atunci cînd cade o casă sau se rupe ceva) și eu nu am putut să le înțeleg niciodată de ce există ? Eu sînt părinte de 3 copii și vă rog să mă credeți că am fost întodeauna de acord și am apreciat în conformitate multe științe interesante, bune, ce ne aduc un real folos, ca chimia care ne dă substanța, zoologia cu animale specifice, geografia în Spațiu și pe Sportul care ne dă Mișcarea etc. Chiar matematica, am apreciat-o și pe aceasta că e bună și ea, mai ales cînd este bună, superioară. În schimb pe această „fizică" vă spun sincer, n-am putut să o sufăr niciodată și nici să o văd în ochi. Motivul ? La etatea pe care o am pot să vă spui pe încredere, am văzut foarte multe cazuri cînd această știință abstractă, ruptă de realități, ia sporul omului muncitor, îl osenește peste măsură și prin diverse „legi" îl împiedică să ducă o viață mai ușoară și să înainteze mai iute la un progres. Te împiedică.

Eu totuși am învățat-o și pe aceasta, cît am putut, crezînd : altfel nu e posibil Dar iată ! Zilele trecute (21-XI-1976, orele 11) spre marea mea satisfacție ca și spre tot poporul care a fost prezent, am văzut cu ochii mei personali cum această „știință" a fost DEFINITIV învinsă, luată la un mișto ABSOLUT iar zisele „legi" i-a fost sfidate toate, unele după altele, de ajunsese de rîsul publicului ! Toate aceste fapte a fost în cadru festiv cu ocazia extraordinarului „Turneu al cascadorilor români" și cu o mașină ce a avut loc în localitatea noastră avînd la bază chiar acest scop din program : „SFIDAREA LEGILOR FIZICII" ! dar și altele.

Cînd am văzut cum sare acest Turneu, cum zboară, cum arde și cum parchează cu mașina din viteză am zis mă Pinicioară visezi ! Acest aspect minunat a înduioșat multă lume și am plecat de la stadion cu un alt curaj și cu multă încredere în viitor că și această știință va fi învinsă și va fi un bun al nostru al tuturor.

Dar însă datorită cui toate acestea ? datorită acestori oameni contemporani eroi, datorită acestor băieți ireali cunoscuți ca „cei mai cunoscuți anonimi ai ecranului", acești CASCADORI care a apărut pe teren exact cum a fost scris pe afiș de a apărut chiar ei, în realitate și „în propriile lor înfățișări" !

Le mulțumesc DIN SUFLET acestora, m-a răcorit de o veche supărare și eu vă rog să-i popularizați mai departe prin acest afiș pe care cu drag eu acum vi-l trimit.

Eu vă urez succes. PÎNICIOARĂ

P.S. Vreau să mai scriu ceva. Unii tov. a zis că-i exagerare ce scria unde zice : „SPECTACOL DE CASCADORIE AUTO UNIC ÎN LUME", a zis nu e unic, nu poate să fie, fac și alții prin alte țări.

PÎNICIOARĂ

N.N. Vă satisfacem dorința cu rugămintea ca, ori de cîte ori vi se mai întîmplă să observați ceva neobișnuit, să ne scrieți cu aceeași lăudabilă promptitudine.

AL. MONCIU-SUDINSKI ■

Parodie cu morală

Mi-a intrat în viață cariu
Fără bani, fără salariu.

Mi-a șters rujul de pe buză
Și-n trei luni eram mofluză.

Bafta lui de fante roșu:
Mi-a halit rața, cocoșu,

Butoiul de acrituri
Și-o pivniță de fripturi.

Printr-o clipă de pupat
M-a sedus și m-a păpat.

Pentru-o ață de mustață
Mi-a scurtat un sfert din viață.

Ochii și-a mijit căprui
Și-am rămas a nimănui...

Trece iarnă, vine iară
N-are cine să-mi aștearnă

Brațul drept sub părul meu
Oftica-l-ar Dumnezeu
De zănatec și mișel
Că-mi luă sufletul cu el.

Ochii lui, ah, ochi căprui
M-au lăsat a nimănui

Nici tu soare, nici tu seară
Nici pensie-alimentară
Fir-ar soarta lui de cioară !

Morala
se reclamă încă
Nu tot ce zboară
se mănîncă.

NICOLAE DRAGOȘ ■

CUTIA PANDOREI

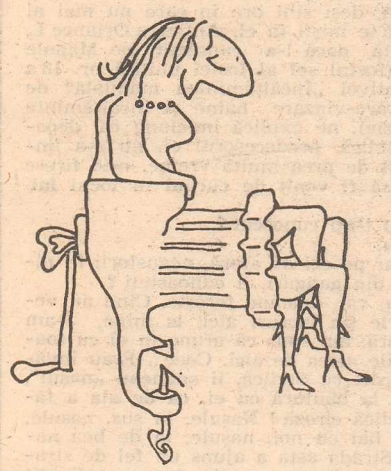

TEODOR VASILIU ■

Anchetă socială

Controlorii veneau nu să controleze, ci să cumpere cîte ceva de la bufet!?

Vreme de șapte ani, „suveica" Angelei Rudaru, remizieră la standul de cărți 153, aparținînd unității Cartea la locul de muncă numărul 1 din cadrul Centrului de librării București, a mers de minune și ceva ne face să credem că ar fi mers și astăzi dacă remiziera respectivă, născută la 11 septembrie 1928, în comuna argeșeană Mălureni, nu s-ar fi speriat singură de dimensiunile matrapazlîcurilor făcute, solicitînd ea însăși inventarul ! Astăzi, cînd nu mai are altceva de întreprins decît să reflecteze la neregulile comise, tribunalul condamnînd-o la cinci ani de detenție, cererea aceea poartă, desigur, un dram de ironie a soartei : „Pentru faptul că mă știam cu sănătatea zdruncinată și văzînd că nu mai am posibilitatea de a continua serviciul în bune condițiuni (n.n. — pentru dînsa, probabil !!), mi-am dat seama că situația mea ca gestionară este încurcată..."

Firește, situația Angelei Rudaru ca gestionară era cît se poate de încurcată, căci, ani la rînd, trecuse vreo patruzeci de persoane fictive pe post de debitori, ancheta finală ajungînd la concluzia că a introdus în evidențele contabile ale standului pe care-l dirija, plasat în incinta Ministerului Comerțului Interior, strada Doamnei, numărul 12, și în holul Institutului Oncologic, bulevardul 1 Mai, numărul 11, 71 322,65 lei fictivi, sustrăgînd în interese personale 19 165,95 lei, ultimii transformați într-o garsonieră dotată cu cele de cuviință, înțelegînd prin aceasta frigider, televizor, aparat de radio și așa mai departe. Maniera de a proceda a gestionarei era departe de a însemna un capăt de țară. Avînd dreptul să desfacă cititorilor cărți cu plata în rate, Angela Rudaru inventa cumpărători, înscriindu-le debite între cincizeci și trei sute de lei, își însușea banii rezultați din vînzarea reală și-i manipula, avînd grijă ca, din cînd în cînd, să lichideze unele debite spre a deschide altele ! Firește, pînă la urmă subterfugiul a fost depistat și vinovata pedepsită conform legii, decizia numărul 1 441 a Tribunalului Suprem stabilind, la 11 iunie 1976, o condamnare de cinci ani. După faptă, răsplata cuvenită, nimic de zis, dar asupra altui aspect ne propunem să zăbovim mai jos, insistînd asupra condițiilor care au favorizat producerea infracțiunii și înregistrarea pagubelor amintite.

Cum era normal, conform legilor în vigoare, standul Angelei Rudaru a fost, în intervalul celor șapte ani cît a lucrat ca remizieră la C.L.M. numărul 1, în mai multe rînduri supus unor verificări financiare, fără ca vreunul dintre controlorii trimiși în acest scop să se sesizeze de practicile ilicite ale gestionarei. Astfel, pentru unele minusuri găsite în gestiune, încă în cursul anului 1971, Angela Rudaru a primit din partea întreprinderii o mustrare (la 5 ianuarie) și un avertisment (la 27 aprilie), dar sancțiunile s-au limitat la respectivele hîrtii purtînd antetul Centrului de librării, deși sumele în discuție nu erau chiar de lepădat : 1 368 de lei în ianuarie și 1 457,50 lei în aprilie !? Ba mai mult. Cînd, pentru perioada 15 aprilie — 26 septembrie 1973, i se găsește un nou minus în gestiune, se acceptă fără rezerve explicațiile gestionarei : „...minusul s-a datorat faptului că în ziua de 21 august 1973 am avut un stand vestiv (sic !) în fața la C.C.A.", de unde, nu-i așa ?, imposibilitatea supravegherii tuturor volumelor expuse. Spuneam că stratagema gestionarei n-a însemnat un capăt de țară și, în mod logic, ea n-ar fi putut conduce la deturnări de fonduri așa de mari. Matrapazlîcurile au fost însă favorizate de atitudinea controlorilor veniți s-o verifice pe Angela Rudaru, oameni care aveau obligația de serviciu să urmărească autenticitatea a cel puțin treizeci la sută din debitele înscrise în fișe. Îndrumătorii, care au fost — pe rînd — Nicolae Ionescu, Horia Petrescu și Grigore Niculina, s-au mulțumit însă cu verificarea fișelor pe care gestionara le așeza mai la vedere, singurele valabile, în vreme ce debitele false rămîneau mereu necontrolate. Abia cînd organele în drept au deschis o anchetă mai largă s-a putut constata, de exemplu, că Alexandru Popescu, dator pe fișele standului 153, „n-a cumpărat niciodată cărți cu plata în rate", că Ana Burlacu nu-și recunoaște semnăturile, că Florea Marin, trecut în debite la adresa Șoseaua Giurgiului, numărul 43, „nu a locuit niciodată și nici nu locuiește acolo, nefiind cunoscut" etc., etc.

Îndrumătorii vă controlau ?, a fost întrebată Angela Rudaru în vremea întocmirii dosarului, iar răspunsul ei merită să fie înfățișat tocmai pentru că el sintetizează, credem, adevărata stare a lucrurilor :

— Veneau numai cînd aveau ei nevoie de o consultație medicală sau, la Ministerul Comerțului Interior, cînd aveau nevoie să cumpere ceva de la bufet.

Instanța n-a reținut, bazîndu-se pe probe, decît vinovăția gestionarei infractoare, care a confundat buzunarul statului cu buzunarul propriu, chiar dacă, așa cum se întîmplă de regulă în asemenea cazuri, scuze și motivări sentimentale s-au găsit din belșug. Necondamnate așadar de lege, indiferența și superficialitatea celor care i-au permis Angelei Rudaru să-și facă interesele personale cu bani publici trebuie însă subliniate ca atare, nu în chip de circumstanțe atenuante pentru fosta gestionară a standului numărul 153, ci ca învățătură de minte pentru cele ce urmează, pentru a evita ca pe viitor asemenea acte antisociale să se mai comită sub ochii impasibili ai celor plătiți tocmai ca să îndrume și să controleze.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

ALMANAHUL FLACĂRA

La două zile după apariția acestui număr al revistei noastre, cereți la chioșcurile de difuzare a presei **ALMANAHUL FLACĂRA 1977**, de fapt un almanah al revistelor „Flacăra" și „Rebus".

„Uite, eram așa, doi olteni care nu dormeau unul de grija altuia, iar dimineața înghițeam amîndoi cu noduri"

După ce își termină armata și se duse să-și vadă viitoarea soție, la Constanța, Teodor Văncică tot cizmar rămase. Și nici n-avea de gînd să-și schimbe meseria la care, sincer să fie, ținea foarte mult. Dar de la cizmărie pînă la zootehnie drumul i se părea oricum mai lung și dacă nu l-ar fi știut pe șeful „iaseului" Ciocîrlia om serios, ar fi crezut că acesta glumește : „Văncică, băiete, ia vino tu la noi și te fac specialist. vezi și tu, acum e mare nevoie de oameni buni, dezghețați, de cadre tinere". Și așa, pentru început, directorul îl făcu peste noapte normator („auzi, cu șapte clase, din ucenic cizmar să te trezești contabil"), liniștindu-l cu blîndețe : „bă, fii atent că aici se fură !" Mă, fir-ar al naibii, își spuse Văncică, s-o fi terminat lumea, ce caut eu aici ? Și se uită împrejur, privindu-și „zestrea" : o cameră în care-și ducea de patru zile viața, o cameră cu un pat de fier ruginit care scîrțiia de răsuna toată pădurea „iaseului", unde se afla casa, o pătură cazonă și o lampă doar cu feștilă, fără sticlă. „Uite, băă, în ce nimerii !", se minună el și plecă la Constanța să mai vadă o dată fata la care ținea și apoi „plec acasă, în Oltenia, și dacă vrea să vină ea acolo, să vină". Ce s-o fi petrecut cu el în două zile cît a stat pe malul mării, primarul Limanului, Teodor Văncică, nu-și mai aduce azi aminte. Simțea că dezertase. A treia zi s-a întors. S-a lăsat „obrăznicit" de director și tot normator se încadră. Un timp. Nu mult, fiindcă „iaseul" avea nevoie de zootehniști. Și pentru că el, Teodor Văncică, nici măcar nu păscuse în viața lui o capră sau o vacă, „Ți-nchipui, a trebuit să stau noaptea cu cartea în mînă, să învăț rațiile, ce conțin ele, ce e aia albumină digestibilă". Peste puțină vreme Teodor Văncică este trimis la Galați la o școală de activiști de partid. Muncea cinstit oriunde era nevoie de el. Punea suflet și mai ales se dovedea un bun organizator. Apoi, cu vremea, a devenit ceea ce a rămas pînă astăzi : primarul din Limanu.

— Cînd ieșisem activist, după un an de școală de partid la Galați, numai nevastă-mea știa cîte nopți rămîneam în bucătărie să citesc.

— În urmă cu aproximativ patru ani, parcă, pentru că tot vorbeați de seri pierdute, de fapt cîștigate...

— Știu ce vrei să spui. Acum patru ani eram cu fiu-meu, cel mare, dădeam împreună admiterea la facultate.

— Vă mai amintiți cumva ajunul examenului ?

— Dormeam amîndoi într-o cameră la cămin, la „Ștefan Gheorghiu", obținusem aprobare și pentru el. A doua zi aveam examen, el, de 18 ani, la Politehnică, eu, de 41, la „Ștefan Gheorghiu". „Mă, să nu te uiți la altul, că nu ești mai prost, îl cicăleam eu, să nu vorbești cu cineva, să-ți vezi de lucrarea ta, auzi ! Cît știi, știi !" N-am dormit toată noaptea. Dar nici el. Uite, eram așa, doi olteni care nu dormeau unul de grija altuia, iar dimineața înghițeam amîndoi cu noduri.

Discuția aceasta cu primarul Teodor Văncică am avut-o într-un tîrziu, cînd nu mai speram în ea, duminică seara la Mangalia, în locuința sa, după ce olteni mincaseră bătaie de la Dinamo și trecuseră pe locul trei. Nu mai speram în ea, spun, deoarece atunci cînd am coborît din autobuz la Limanu, în dimineața aceleiași duminici, lucrurile s-au întîmplat altfel decît bănuiam. Mergeam în dimineața aceea către consiliul popular printr-o așezare de piatră. Piatră cît într-o carieră întreagă. Ziduri joase de piatră, case din piatră. O piatră mîncată de vreme, răscolită parcă de istorie și rînduită azi în alte fortărețe. Venisem să vorbesc cu primarul acestei comune de piatră, despre munca lui de o viață și dacă se putea, despre fericire. Ca nuca în perete. Omul era undeva pe cîmp („Oi fi eu primar și șef de comună, avea să-mi spună el mai tîrziu, dar nu puteam lăsa de capul lor patruzeci și cinci de camioane care trebuiau să încarce porumbul, sau sute de oameni sculați cu noaptea în cap, și eu să-mi fac liniștit piața în Mangalia, unde de fapt stau"). L-am prins pentru cîteva minute doar, ceva mai tîrziu, cînd cu greu i-am putut scoate cîteva vorbe: „Ce să-ți spun eu acum despre fericire? Sîntem bucuroși că anul acesta am avut cel mai bun an la grîu, 5 200 de kilograme la hectar, media pe comună. La porumb, la fel, o să strîngem cam 6 500 de kilograme. Dar sîntem bucuroși, nu fericiți, pentru că puteam obține mai mult. Și nemulțumiți că nu-i peste tot bine: zootehnia la Limanu, de pildă, merge mai prost. Am și momente de fericire, dar astea trec. Mai vin și necazuri. Trec și astea muncind. Desigur, sînt fericit că familia e sănătoasă, că băiatul merge bine cu facultatea, e în anul patru, deși a fost și puțin bolnav, că cel mic a intrat la liceu, că fetița a făcut doi ani și patru luni, nevastă-mea este și ea bine, iar eu sînt în anul patru. Mă rog, ți le-am spus pe toate. Dar comuna tot ar putea merge mai bine". Celelalte, așa cum am spus, aveam să le aflu spre seară, tihnit, cînd Teodor Văncică avea să-și încheie destăinuirile astfel: „Nu-i poate un secret, deși pentru unii a rămas astfel: fericirea, cîtă este, tot cu munca ta o obții. Nu s-a inventat între timp nimic altceva. Și cu cinste. Am cunoscut de-a lungul anilor, pe unde am trecut, pe unde am muncit, mulți oameni care s-au pierdut, au dispărut, alții, mai dureros chiar, s-au anulat ca indivizi. N-au știut să-și țină singuri friul, cum zice o vorbă. Încolo, cam asta e: fericirea ți-o faci singur, cu mîna ta. De rest are grijă viața".

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Desen de RALUCA GRIGORCEA ■

În Piața Mare din Sibiu, o rachetă își ia din nou zborul

— Tovarășe Erwin Kuttler, tabloul dv. „Manuscrisul din Sibiu", recent terminat, a fost admirat de sibieni nu numai pentru evidentele sale calități artistice, ci și pentru faptul că reprezintă pe unul din cei mai iluștri concetățeni ai lor : Conrad Haas. M-a frapat, în lucrarea dv., strania îmbinare de stiluri. Racheta însăși pare desprinsă dintr-o carte apărută în Editura tehnică...

— Am reprodus, fără nici o modificare, schița lui Haas din faimosul Manuscris de la Sibiu, pentru a sublinia îndrăzneala tehnică a acestui armurier-artificier al burgului, care, acum patru secole, a avut viziunea unei rachete în trei trepte, direcționată prin aripioare delta ! Firește, el nu se gîndea să zboare cu ea în Lună, doar să-și lanseze artificiile într-un chip mai spectaculos. Oricum, principii de bază ale rachetei moderne se regăsesc la el, fără putință de tăgadă. Dacă în tabloul meu aș fi înfățișat racheta întreagă, acoperită, și nu în secțiune, sub formă de desen, privitorul nu și-ar da seama despre ce e vorba, n-ar sesiza însemnătatea momentului.

— Făcînd abstracție de racheta în sine, stilul întregului tablou, reprezentarea personajelor, par, cumva, lipsite de unitate. Probabil, nu întîmplător.

— În adevăr, este vorba de o îmbinare de bizantin și gotic. Eu cred că aceste două influențe majore, din Răsărit și din Apus, au dus, pe meleagurile noastre, la o sinteză interesantă, originală : noi am preluat ce era mai bun din ambele, punînd însă pecetea artistică a propriei personalități.

— Lansarea rachetei a avut realmente loc în Piața Mare a Sibiului, ca în tabloul dv. ?

— Nu se știe. Dar ar fi putut să aibă loc. Piața este pictată întocmai cum arăta pe vremea lui Haas. Cîțiva locuitori ai burgului sînt adunați în jurul maistrului artificier. Aerul lor vetust este, întrucîtva, înșelător. Observați îmbrăcămintea îmblănită a unuia din personaje : o puteți întîlni și azi în satele Sibiului.

— Lucrarea se încadrează într-un ciclu sau constituie o operă de sine stătătoare ?

— Am în vedere mai multe opere cu subiect istoric, legate nemijlocit de această parte a Transilvaniei : Mihai Viteazul la Șelimbăr, prima tiparniță cu slove românești din țară — cea a lui Filip Moldoveanu — și alte lucrări. Este vorba, așadar, de crîmpeie din istoria meleagurilor sibiene, încadrate organic în Epopeea națională. Aș mai vrea să adaug ceva, revenind la pînza de la care a pornit discuția noastră. Știți, desigur, că unul din cei mai mari specialiști din lume în tehnica rachetelor, Hermann Oberth, s-a născut la Mediaș. Personal, sînt convins că a avut cunoștință de manuscrisul lui Haas. Nu afirm că s-ar fi inspirat de la înaintașul său, ar fi absurd, dar pe mine ca sibian această filieră neobișnuită, peste veacuri, mă emoționează profund.

— Există documente care atestă că Oberth a cunoscut racheta lui Haas ?

— Nu, dar aceasta nu dovedește nici ipoteza contrarie. Oricum, eu îmi pot permite să fac această legătură, ca artist.

LIONEL NIȚESCU ■

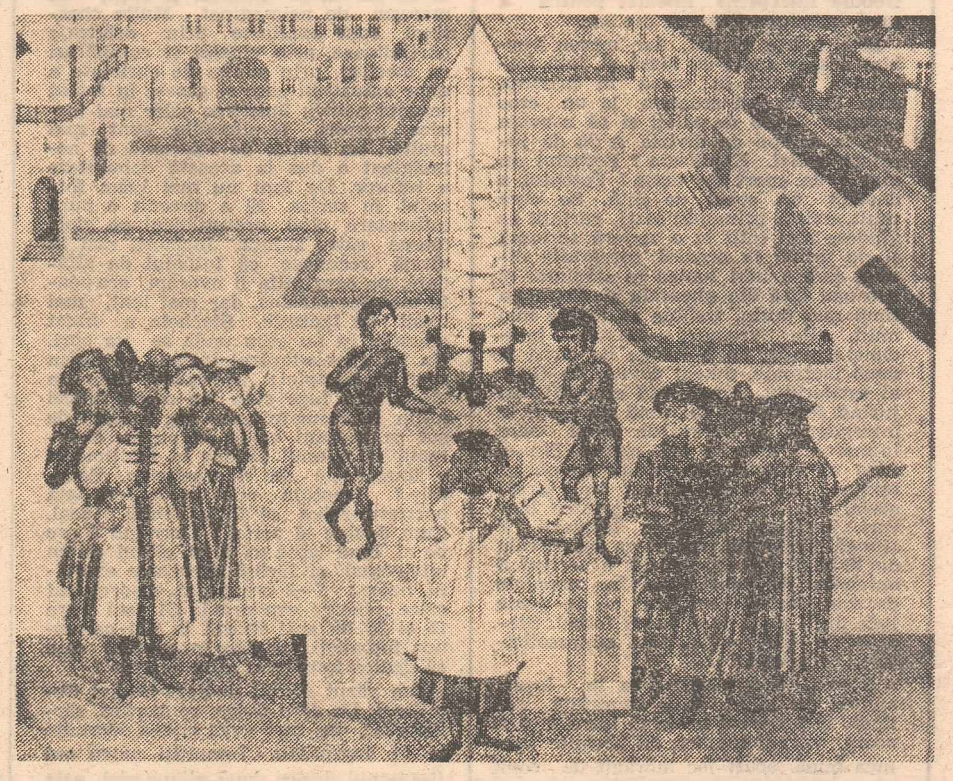

Primele 10 sportive ale lumii în anul 1976

AGENȚIA FRANCE PRESSE

1.	**NADIA COMĂNECI**	**(ROMÂNIA)**	**gimnastică**
2.	Kornelia Ender	(R.D. Germană)	înot
3.	Rosi Mittermaier	(R.F. Germania)	schi
4.	Irena Szewinska	(Polonia)	atletism
5.	Tatiana Kazankina	(U.R.S.S.)	atletism
6.	Annegret Richter	(R.F. Germania)	atletism
7.	Irina Rodnina	(U.R.S.S.)	patinaj
8.	Chris Evert	(S.U.A.)	tenis
9.	Nelli Kim	(U.R.S.S.)	gimnastică
10.	Sheila Young	(S.U.A.)	patinaj

AGENȚIA I.S.K. STUTTGART

1.	**NADIA COMĂNECI**	**(ROMÂNIA)**	**gimnastică**	**144**
2.	Kornelia Ender	(R.D. Germană)	înot	118
3.	Rosi Mittermaier	(R.F. Germania)	schi	56
4.	Irena Szewinska	(Polonia)	atletism	55
5.	Chris Evert	(S.U.A.)	tenis	37
6.	Tatiana Kazankina	(U.R.S.S.)	atletism	26
7.	Annegret Richter	(R.F. Germania)	atletism	14
8.	Ulrike Richter	(R.D. Germană)	înot	11
9.	Ruth Fuchs	(R.D. Germană)	atletism	10
	Nelli Kim	(U.R.S.S.)	gimnastică	10

REVISTA FLACĂRA

1.	**NADIA COMĂNECI**	**(ROMÂNIA)**	**gimnastică**
2.	Kornelia Ender	(R.D. Germană)	înot
3.	Rosi Mittermaier	(R.F. Germania)	schi
4.	Irena Szewinska	(Polonia)	atletism
5.	Tatiana Kazankina	(U.R.S.S.)	atletism
6.	Annegret Richter	(R.F. Germania)	atletism
7.	Chris Evert	(S.U.A.)	tenis
8.	Nelli Kim	(U.R.S.S.)	gimnastică
9	Teodora Ungureanu	(România)	gimnastică
10.	Sheila Young	(S.U.A.)	patinaj

Soluții

Care ar fi deci soluțiile ? Nu voi spune noutăți pentru că adevăratele noutăți nu se ivesc decît la o sută de ani și ele trec numai prin capetele anumitor indivizi. Pe vremea cînd eram în **Biroul federal**, cum am mai scris data trecută, **am făcut** cîteva propuneri pe care eu le-am spus, eu le-am auzit, în legătură cu ceea ce trebuie întreprins imediat pentru a urni fotbalul românesc din loc.

Este foarte ciudat, dar mereu vorbim despre **sport de masă** și, iată, fotbalul a rămas în urmă în privința asta. Putem să scoatem la un cros popular 30 000 de atleți și să n-avem nici la echipe de divizia A 20 de jucători valizi. Explicația ? Fotbalul nu mai e un sport de masă ! Fotbalul a devenit un sport de elită. Se cere mult, există primejdii mari, părinții se gîndesc mai întîi la o carieră serioasă și pe urmă la această coregrafie divină care a luat lumea în stăpînire și n-o mai lasă din ghearele ei. Copiii au timp mai puțin, trebuie să învețe mai mult. Pe vremuri existau maidanele unde, cu o minge de cîrpă și două pietroaie, puteai deveni un Ozon al cartierului. Acum văd cîte 12 țînci jucînd fotbal într-un rond de flori, la întretăieri de bulevarde și-mi sare inima ori de cîte ori careva din ei fuge să recupereze, printre autobuze, taxiuri, un balon scăpat din țarcul acela. Din spațiile verzi, printre blocuri, pe bună dreptate locatarii îi alungă pe puști pentru că au nevoie de liniște. Pe acoperișuri e teritoriul antenelor de televiziune. În canalele de scurgere ale orașului nu se poate juca decît polo pe apă, nu fotbal. Stadioanele care există sunt suprasolicitate. Și atunci ?

Atunci, propusesem ca în locuri anume destinate, pe o suprafață redusă, înconjurată cu sîrmă, între 8 și 10 seara, vara și toamna, cît permite vremea bună, acest joc îndrăgit de copii să poată fi exercitat fără strîmbări din nas, alungări și așa mai departe. Propunerea a fost îmbrățișată cu entuziasm ; s-a făcut și un calcul.

Mai era vorba în acele soluții de prim moment să organizăm niște campionate școlare și uzinale care să permită depistarea unor talente necunoscute. Nu știu dacă s-au organizat sau nu, dar dacă s-ar fi organizat s-ar fi știut cîte ceva. O să mi se spună că avem un campionat de juniori. Este perfect adevărat : el există. Dar e puțin. Dacă vrem fotbaliști buni și mulți, cum cere orice soluție ambițioasă, trebuie să lărgim baza de masă a fotbalului și pînă acum lucrurile bat pe loc. Așa că...

În sfîrșit, în materie de asanare morală lucrurile stau și mai și. Statistica ne arată că mai ales în categoriile inferioare (deși nici cu prima divizie nu mi-e rușine) s-au bătut toate recordurile : terenuri suspendate, jucători scoși pe viață din fotbal, conducători de club aruncați peste bord, spectatori care plătesc amenzi pentru huliganism, răniți prin spitale, sute de cartonașe galbene și roșii, un marasm de neimaginat. Multe chestiuni sunt explicate prin arbitraje părtinitoare, prin vînzări și cumpărări de meciuri, prin starea de ebrietate a unor entuziaști care-și găsesc în fotbal terenul pentru liniștirea celor mai josnice porniri. Explicațiile sunt mai multe ; un climat de toleranță de neimaginat a dus la această debusolare a tuturor. De fapt nu mai luăm fotbalul în serios. El a devenit o pură întîmplare cînd, pretutindeni pe glob, merge către știință. Jucătorii mai în vîrstă recunosc că fotbalul de altădată, pe care atîta îl evocăm, era poate mai spectaculos, dar mai lent, mai lipsit de fantezie. Ștacheta a urcat amețitor și nu știm unde se va opri. Un fotbalist adevărat trebuie să fie un sportiv complet; în același timp un atlet care fuge suta de metri în cel puțin 11 secunde, care are o forță de șut ca a unui boxer în pumn, o detentă ca a unui săritor în înălțime și o imaginație de cibernetician. Reacțiile ? Reacțiile unui computer. Iată portretul-robot al fotbalistului ideal. Cum devine el astfel ? Dormind 9 ore pe zi, bînd lapte ca Pele, citind ca un intelectual și făcînd groaznice exerciții fizice : 7—8 ore pe zi, disprețuind orice plăcere exagerată. Și asta între 15 și 35 de ani! Există la noi asemenea fotbaliști (cu rare excepții), care să dedice fotbalului atîta energie ?

Am văzut filmul dedicat Nadiei Comăneci. Un film dulce, romantios, sărbătoresc, dar care avea cîteva secvențe ce te îngrozeau. Înmulțiți patru ani (termenul dintre două olimpiade), asta însemnînd 365 de zile ori 4, ori 8 ore și aveți o cifră fantastică de efort. Vor înțelege fotbaliștii noștri vreodată că de fapt ar trebui să se antreneze măcar cît Nadia Comăneci, dacă nu mai mult ?

Va lua cineva taurul de coarne și va pune piciorul în prag și le va spune gafeurilor de profesie: „Copii ai durerii, a înțărcat bălaia ! La muncă !"

EUGEN BARBU ■

DIVIZIA A : 5 DECEMBRIE

BUCUREȘTI : Sportul studențesc—S.C. Bacău 1—0 (0—0). Bucureștenii au atacat aproape continuu, băcăuanii s-au apărat aproape continuu. Gazdele au ajuns la poarta lui Constantinescu de vreo 14—15 ori, oaspeții au ajuns la poarta lui Răducanu de vreo 3—4 ori. Cu alte cuvinte, dominare evidentă, pe alocuri zdrobitoare. ● Cu toate acestea, cheia rezultatului s-a aflat în buzunarul arbitrului Chiriac Manușaride, care în minutul 55 a dictat o lovitură liberă indirectă la o infracțiune numai de el văzută, antrenorul Sportului, Angelo Niculescu, spunîndu-și, cu fair-play, părerea exact în timpul dictării sancțiunii : „n-a fost nimic !" Așadar, din acest „nimic" a rezultat unicul gol al partidei și al victoriei Sportului studențesc. ● Folosind obișnuitul limbaj al cronicarilor de specialitate, vom spune că — dominînd, creîndu-și multe ocazii — Sportul merita, într-un fel (evident, platonic ! — n.n.), victoria, dar de la merite la goluri este un drum și acest drum trebuie parcurs exclusiv cu mijloacele jucătorilor, fără contribuția inoportună a arbitrilor. ● Arbitrul C. Manușaride a condus în restul jocului perfect, dar a greșit o dată decisiv, ceea ce transformă calificativul, a cărui încadrare obiectivă este conținută de termenii : „a influențat rezultatul". Corecți, tușierii V. Ivanovici și D. Ghețu (toți din București). ● Admirabil, publicul, redus ca număr, care a urmărit pe o ploaie potrivnică partida. **(Marius Popescu). Dinamo — Jiul Petroșani 3—1 (1—0).** Partidă disputată în condiții improprii, pe un teren mustind de apă, în care Dinamo a obținut, cum era și de așteptat, victoria în fața unei echipe echilibrate și a cîtorva ex-dinamoviști, între care Dumitrache a ținut mortiș să „dea" un gol, pe care, cu sprijinul lui Sătmăreanu II, l-a reușit abia atunci cînd conturile erau încheiate. ● Pînă la acest gol jocul a mai avut cîteva momente favorabile jucătorilor din Valea Jiului : min. 3 — Sălăjan, scăpat singur spre poarta lui Ștefan, „uită" mingea în apă, pe linia de 16 m, permițîndu-i lui Sătmăreanu II să îndepărteze pericolul iminent de la propria poartă. ● Tot minerii au avut posibilitatea la 1—0 să egaleze, dar lovitura de cap a lui Dumitrache (de la 8 m, din plonjon) a nimerit în brațele lui Ștefan. ● Lipsiți de șansă, oaspeții au cedat în ultimele 30 de minute, mai ales după ce arbitrul a „scos" din suprafața de pedeapsă un fault asupra lui Bucurescu. ● Dinamoviștii, cu Dinu și Al. Moldovan în bună dispoziție de joc, au dominat în prima repriză, au șutat periculos de la distanță și au înscris un gol norocos (Lucescu șutează din 20 m, mingea este agățată în extremis de Dinu, care înscrie din întoarcere). ● Al doilea gol s-a marcat la o bîlbîială a întregii apărări a minerilor (centrare de pe stînga — I. Moldovan), Dudu Georgescu înscriind nestingherit din apropiere. ● Scorul final a fost stabilit tot de Dudu Georgescu, din 11 m. ● După acest gol, Dumitrache și-a onorat „cartea de vizită" cu un gol la care au participat Mulțescu (centrare paralelă cu poarta) și apărătorii dinamoviști (aparent „binevoitori" cu fostul lor coleg de echipă). ● A arbitrat satisfăcător Otto Anderco (Satu Mare), ajutat, cu scăpări în aprecierea ofsaiduri-lor, de Gh. Manole și Gh. Ispas (ambii din Constanța). ● Publicul, absolut sportiv **(Cornel Catană). TIMIȘOARA : „Poli" — Steaua 2—1 (2—0).** Început furtunos al gazdelor, cu atacuri bine conduse pe ambele părți de un Dembrovschi în bună formă, atacuri desfășurate în plină viteză și cu multă dăruire. Steaua se apără calm, lăsînd impresia că așteaptă să treacă obișnuitul foc de paie, însă studenții își văd de treabă, hărțuiesc continuu apărarea bucureșteană, șutează mult și foarte bine la poartă, în special prin Lața (și el inspirat în acest meci), Dembrovschi și Roșca. În același timp apărarea, în care s-au remarcat Păltinișan și Mehedințu, destramă ușor palidele contraatacuri ale steliștilor. ● Golurile, splendide amîndouă, vin pe fondul dominării timișorene, dar — surprinzător — din faze fixe : lovituri libere executate cu multă măiestrie de Lața. ● Golul formației Steaua se datorează lui Dumitru, care în rest nu s-a prea văzut nici în meciul acesta. Și pentru că veni vorba, se aflau față în față două glorii ale fotbalului românesc, Dumitru și Dembrovschi, primul „remarcîndu-se" printr-o flagrantă lipsă de chef, iar al doilea arătînd o dăruire totală pentru culorile sub care joacă. ● Repriza a doua este la fel de frumoasă, dar studenții slăbesc ritmul, Steaua încearcă să profite, înscrie și golul amintit, însă egalarea nu vine. Dimpotrivă, în ultimele minute de joc „Poli" ratează prin Petrescu. ● Disciplinat și fair ca întotdeauna, publicul timișorean. ● Bun arbitrajul lui Ioan Rus, la centru, ajutat de Augustin Silaghi (ambii din Tg. Mureș) și Alex. Izvernaru (Boceșa) **(Răzvan Bărbulescu). HUNEDOARA : F.C. Corvinul — Rapid 2—0 (0—0).** Încă din primele minute oaspeții și-au „etalat" intenția de a obține un scor alb prin joc destructiv, dese trageri de timp, faulturi, degajări în tribune și simulări de accidente, astfel că jocul a fost fragmentat, chiar plictisitor. ● S-au remarcat în această perioadă Ioniță, pentru cîteva intervenții salutare, și ex-rapidistul Angelescu, omul care a tras toată echipa hunedoreană după el, cu toate că a fost ținta faulturilor foștilor săi colegi de club. Spre cinstea lui, Angelescu și-a văzut de joc, fără a riposta. ● În repriza a doua, gazdele au fost mai lucide și o minge bine lucrată de Angelescu îl găsește pe Georgescu, acesta trece cu ușurință de fundașul Pîrvu și șutează sub bară, deschizînd scorul. ● Era limpede că strategia aplicată de rapidiști pentru obținerea unui punct nu va da roade, ei ies la atac, reușesc singurul șut pe poartă prin Neagu, în minutul 75 și... primesc golul al doilea ! ● Foarte inspirată înlocuirea lui Economu cu juniorul de 17 ani Nicșa, care a și înscris golul ultim al unei victorii meritate și muncite de echipă și mai ales de căpitanul ei, Angelescu. ● Dacă echipa și conducerea clubului fac eforturi pentru a rămîne onorabil în divizia A, nu același lucru se poate spune și despre public. La acest meci s-a arătat iritat de motive inexistente și un cetățean, identificat imediat, a aruncat o sticlă în teren. ● A arbitrat fără greșeală N. Mororaru, ajutat la margine de A. Avramescu și V. Gligorescu, toți din Ploiești **(Ion Predoșanu). CRAIOVA : Universitatea — F.C. Argeș 3—1 (2—0).** Meci într-adevăr frumos, rapid și disputat în ciuda terenului greu, alunecos și pe alocuri — mai ales în careul argeșenilor, unde s-a jucat mai mult — transformat în obor. ● 25 000 de spectatori au aplaudat victoria meritată și indiscutabilă a gazdelor, au înfruntat cu stoicism frigul și burnița, dar au și fluierat uneori fără sens și cu patimă deciziile corecte ale arbitrului Coloși, a cărui prestație a fost apreciată de antrenorul Teașcă, după meci, drept „excelentă". ● Craiovenii au alergat mult și cu folos, s-au zbătut pentru fiecare balon, s-au demarcat și au șutat abundent la poartă, au ratat cît pentru 5 partide (Marcu — min. 20, Oblemenco — bară în min. 31, Balaci — min. 50, Ciobanu — min. 70, Marcu — min. 75 și, mai ales, Geolgău — min. 90, ultimul cu poarta goală-goluță în față), totul în ritmul curselor de sprint, făcînd — după unitatea de măsură a conducerii tehnice — unul dintre cele mai bune meciuri ale sezonului. Remarcări : Oblemenco (2 goluri, unul din penalty), inepuizabil și ambițios, Ștefănescu, căruia i-a ieșit totul, Beldeanu, tenace și parcă fără splină, alergînd dintr-un careu în celălalt, Marcu (un gol), reintrat în mare vervă și spre panica fundașilor argeșeni. Notă discordantă a făcut Balaci, apatic, incapabil să dreagă în faza a doua ceea ce stricase în prima, talent ce pare să traverseze o eclipsă de formă. ● De partea cealaltă, Argeșul a apărut ca o garnitură echilibrată, muncitoare și dotată, apărîndu-se bine și dominînd chiar jocul preț de un sfert de oră în repriza secundă. După reducerea scorului la 1—2, gol superb înscris de Radu II din lovitură liberă, oaspeții au avut o perioadă strălucită, amenințînd cu egalarea, dar pînă la urmă valoarea și-a spus cuvîntul, antrenorul Halagian recunoscînd, sportiv, că studenții au alergat și ratat mai mult, meritînd cu prisosință victoria. ● Foarte bun arbitrajul lui Francisc Coloși, ajutat la fel de T. Istrate și M. Stan, toți din București **(Ovidiu Ioanițoaia). GALAȚI : F.C.M. — Progresul București 3—2 (1—0).** Meci frumos la Galați pe un timp usturător de aspru, cu goluri multe și răsturnări neașteptate de scor, cu o echipă în mare vervă de joc — F.C.M. — și o altă echipă deconectată și confuză, mai ales în prima parte a meciului — Progresul — confuzie la care au contribuit fără gingășie și fundașii gălățeni, agresivi uneori cu deliberare. ● Vicleana relaxare a coechipierilor lui Tevi a fost aceea care a făcut ca în numai patru minute învingătoarea celei mai în formă echipe a turului, din etapa de miercuri, să fie condusă cu 1—0 de o manieră care nu lăsa drept de replică și speranță. ● Tevi, neobositul coordonator al bucureștenilor, fusese anihilat de insistenta pază a lui Stoicescu și înaintarea „progresistă" acționa în gol pînă ce acest excepțional Iorgulescu din ultimele meciuri a creat, în două minute consecutive, fazele din care au marcat Iatan și Dragu și care au adus echipa în situația neașteptată de a conduce un adversar la fel de ambițios și tenace. Și dacă Apostol ar fi știut să se descurce și în situațiile cînd se afla singur cu portarul, în minutul 55 ar fi fost 3—1 pentru Progresul și meciul poate ar fi fost jucat. ● Chiar și așa, după felul în care curgea jocul spre poarta apărată de Hagioglu, puțini mai îndrăzneau să prevadă răsturnarea spectaculoasă din minutele 67 și 71, cînd Vochin și Haiduc aduc echipei lor cea de-a doua victorie din acest tur al campionatului. ● A condus bine la centru V. Tătar (Hunedoara), ajutat la fel de bine de pe tușă de E. Poka și I. Barbu (ambii din Deva), în fața unui public sportiv și fierbinte, mai ales în... finalul meciului ! **(Nicolae Cristache). CONSTANȚA : F.C. — A.S.A. Tg. Mureș 1—0 (0—0).** Puțin fotbal, în orașul rugbyului și al boxului. Singurele faze mai acătării, pe un teren foarte greu, au început cam după 20 de minute, timp în care gazdele au măcinat jocul mureșenilor grupați la mijlocul terenului, unde mingea alerga năucă de la o echipă la alta. ● A fost un meci cu alură de divizia C, amintind pe alocuri de-o dispută între juriștii și medicii unui oraș oarecare. ● Un jucător care avea să dea culoare acestei, hai să-i zicem, confruntări, a fost Antonescu, participant activ în fața de construcție a firavului atac constănțean. ● Unicul gol al partidei a pornit de la Antonescu care i-a pasat lui Dragnea și acesta îl deschide pe Mărculescu, aflat în plină cursă pe partea dreaptă a terenului. Nagel a ieșit neinspirat, vrînd să închidă unghiul unui șut care nu-l amenința cu nimic, dată fiind poziția aproape imposibilă a lui Mărculescu. Trimis cu încetinitorul, în colțul lung, balonul, cu chiu, cu vai, intră în plasă. ● Apoi nu s-a mai întîmplat nimic, decît ploaia din repriza a doua, două ratări ale constănțeanului Buduru și o lovitură liberă a lui Bölöni, respinsă de la vinclu de către Ștefănescu. ● Excelentă, galeria constănțeană care a fost însuflețită de victoria rugbyștilor de la Farul, cu 13—12, asupra dinamoviștilor bucureșteni. Desfășurat în limitele sportivității, meciul a fost foarte ușor de condus, arbitrul bucureștean C. Niculescu ajutat la linie de C. Petrov și P. Silvestru, ambii din Focșani, meritînd calificativul foarte bine **(Victor Niță). ORADEA : F. C. Bihor — F.C.M. Reșița 3—0 (1—0).** Orădenii au oferit orașului lor o sărbătoare a fotbalului. În prezența a circa 10 000 de spectatori civilizați, pe o vreme rece și pe un teren mujat de ploi, elevii lui Cosmoc au știut să-și domine adversarii și să fructifice marile ocazii. ● Ofensiva continuă a orădenilor se materializează în minutul 35 cînd, la o centrare a lui Lupău, portarul reșițean iese dezorientat iar Kun I deschide scorul. ● Repriza a II-a a înregistrat o și mai mare decizie a gazdelor care forțează golul. Îl și reușesc, în urma unor atacuri repetate, prin același Kun, dar — deși jucătorii din Reșița nu schițează nici un protest — arbitrul apreciază ofsaid ! ● Presingul din ce în ce mai tenace al jucătorilor orădeni se materializează totuși în minutul 80 cînd, la o centrare tot a lui Lupău, excelent în acest meci, Kun II înscrie. ● Minutul 88 aduce ultima modificare de scor : același Lupău ajunge în situație ideală de șut, ezită însă, reușind pînă la urmă să-i paseze lui Al. Nagy care trimite în plasă fără greutate : 3—0, scor meritat, victorie indiscutabilă. ● Arbitrul Romeo Stîncan a condus destul de slab, ajutat bine de Gh. Vasilescu II și Gr. Angheluță — toți din București **(Dorin Gherghinescu). ARAD : U.T.A. — Politehnica Iași 3—3 (1—1).** Primul gol al meciului (autor Broșovschi), înscris cu largul concurs al portarului ieșean Naste (care a dat impresia că apără cu mănuși de box), i-a determinat pe arădeni „să urce" cu toții în atac, lucru de care oaspeții profită, egalînd către sfîrșitul primei reprize, printr-un șut formidabil (de la 16 m) al lui Doru Ionescu. ● La reluare, ieșenii sînt mai aproape de gol, dar Iorgulescu, în două rînduri, blochează eroic. În replică, U.T.A. insistă și — după o suită de nereușite — Uilecan găsește miraculos vinclul porții lui Naste : 2—1. După acest gol, terenul s-a transformat în scena unui teatru de proastă inspirație, jucătorii ambelor echipe întrecîndu-se în a poza drept victime ale jocului dur, semănînd gazonul cu trupuri inerte, care la simpla prezență a medicului înviau ca prin farmec ! ? Dintr-un asemenea exercițiu de pantomimă a ieșit al treilea gol al arădenilor, înscris de Domide, în urma unui fault în careu asupra lui Giurgiu. ● La 3—1 U.T.A. începe să privească pe furiș acele cronometrului, în timp ce Politehnica — pe fondul unei condiții fizice excelente — nu se resemnează, socotind totuși că un meci de 90 de minute trebuie jucat tot atît : reduce din handicap prin Dănilă care, sesizînd absența din poartă a lui Iorgulescu, trimite de la 40 m cu boltă și egalează prin Doru Ionescu, servit „prietenește" de Domide... ● Arbitrajul lui Marcel Buzea, ajutat de Val. Teciu (ambii din București) și Victor Dumitru (Oltenița), bun, autoritar, pe fază **(Ion Roșu)**..

CARE ESTE CEL MAI BUN FOTBALIST AL ANULUI ?

La întrebarea de mai sus așteptăm **răspunsurile cititorilor** pînă la 20 decembrie, data poștei, în cadrul tradiționalei noastre anchete de sfîrșit de an. Rezultatul anchetei va fi publicat în ultimul număr din 1976 al revistei. Așadar, nu uitați să ne răspundeți la întrebarea

CARE ESTE CEL MAI BUN FOTBALIST AL ANULUI ?

FLACĂRA Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17) ; cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06) ; știință (Liviu Timbus — 16 18) ; probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea — 17 87) ; publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18) ; fotoreportaj — 15 95 ; documentare — 16 23 ; administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza — 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii». Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136—137, telex : 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI : 2 LEI

41 505